Justerat tisdagen den 2 december 2014

Annika Sandström Mikael Sundesten Inger Strömbom

§ 148
Inledning och justering m.m.

Ordföranden förklarade sammanträdet öppnat.

Ordföranden konstaterade att 129 ledamöter var närvarande och 20 ledamöter var frånvarande.

Att tillsammans med ordföranden justera sammanträdets protokoll utsågs förste och andre vice ordföranden.

Protokollet skall justeras senast tisdagen den 2 december 2014.

Ordföranden frågade fullmäktige om interpellationerna under punkterna 21 och 22 på föredragningslistan, som inte annonserats om i dagspressen i enlighet med fullmäktiges arbetsordning, ändå kunde tas upp till behandling vid dagens sammanträde och behandlas efter punkten 3 på dagordningen.

Fullmäktige beslutade enligt ordförandens förslag.

Ordföranden frågade även om fullmäktige kunde besluta att behandlingen av motion 2013:20 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att avskaffa förmånsbilar i Stockholms läns landsting kunde behandlas sist av dagens motioner.

Fullmäktige beslutade enligt ordförandens förslag.

§ 149
Interpellation 2014:11 av Vivianne Gunnarsson (MP) om behovet av mer inte mindre information om båtmiljö i skärgården

LS 1406-0718

Anf. 1-2

Inleddes kl. 10.10 och avslutades kl. 10.14.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för miljö- och skärgårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 10 juni 2014 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 1.

Landstingsrådet Gustav Hemming hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Vivianne Gunnarsson och landstingsrådet Gustav Hemming.

§ 150
Interpellation 2014:12 av Michel Silvestri (MP) om upphandling av insulinpumpar för diabetiker
LS 1410-1143 Anf. 3-13

Inleddes kl. 10.14 och avslutades kl. 10.36.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 21 oktober 2014 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 2.

Landstingsrådet Ella Bohlin hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Michel Silvestri, landstingsrådet Ella Bohlin, Anders Lönnberg, Lars Tunberg, Jenny Hjalmarsson samt landstingsrådet Dag Larsson.

§ 151
Interpellation 2014:13 av Håkan Jörnehed (V) om tillgången på vårdplatser
LS 1411-1259
Anf. 14-26

Inleddes kl. 10.37 och avslutades kl. 11.08.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 11 november 2014 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 3.

Landstingsrådet Marie Ljungberg Schött hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Håkan Jörnehed och Marie Ljungberg Schött, Jonas Lindberg, Sandra Ivanovic, Birgitta Sevefjord, landstingsrådet Dag Larsson samt Lowisa Anderzon.

§ 152
Interpellation 2014:14 av Jonas Lindberg (V) om bristen på specialistsjuksköterskor inom Stockholms läns landsting
LS 1410-1260
Anf. 27-40

Inleddes kl. 11.09 och avslutades kl. 11.37.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för personalfrågor. Fullmäktige medgav den 11 november 2014 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 4.

Landstingsrådet Peter Carpelan hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Jonas Lindberg, landstingsråden Peter Carpelan, Susanne Nordling och Jens Sjöström, Michel Silvestri, landstingsrådet Håkan Jörnehed samt Sandra Ivanovic.

Efter behandlingen av interpellationerna ajournerade sig fullmäktige till kl. 12.00.

§ 153
Frågestund
LS 1411-1359 Anf. 41-84

Inleddes kl. 12.01 och avslutades kl. 12.50.

Fullmäktige beslutade enligt 1:e vice ordförandens förslag att de inkomna frågorna fick ställas.

1. Fråga av Dag Larsson (S) till landstingsrådet Marie Ljungberg Schött (M): Enligt Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har Vårdval Stockholm lett till ökade sjukskrivningar. Avser landstingsrådet att vidta åtgärder med anledning av ISF:s uppgifter?
2. Fråga av Thomas Bengtsson (MP) till landstingsrådet Torbjörn Rosdahl (M): Skulle landstingsrådet prioritera investeringar i landstingets kollektivtrafik framför Trafikverkets anslag till nya motorvägar, om regeringen skulle ge utsikter om statlig medfinansiering i en storleksordning av 23 miljarder kronor?

3. Fråga av Håkan Jörnehed (V) till landstingsrådet Ella Bohlin (KD): Tänker du vidta några omedelbara åtgärder så att MIRA Barnfysioterapi i Sollentuna blir kvar och slipper läggas ner vid årsskiftet?

4. Fråga av Nanna Wikholm (S) till landstingsrådet Kristoffer Tamsons (M): Har du en plan för hur SL ska genomföra nedskärningar för 250 miljoner kr i enlighet med Alliansens budget?

5. Fråga av Kerstin Burman (V) till landstingsrådet Anna Starbrink (FP): Kommer du som ansvarigt landstingsråd med anledning av riksrevisionens kritik mot vårdval att vidta några omedelbara åtgärder?

6. Fråga av Johan Sjölander (S) till landstingsrådet Ella Bohlin (KD): Har du vidtagit åtgärder för att köstatistiken för barn- och ungdomspsykiatrin ska vara rättvisande?

7. Fråga av Birgitta Sevefjord (V) till landstingsrådet Anna Starbrink (FP): Kommer du som ansvarigt landstingsråd se till att Centrum för Genusmedicin får fortsatt stöd från landstinget (hittills 1 miljon kr/år) så att centrets fortlevnad kan säkerställas?

8. Fråga av Conny Fogelström (S) till landstingsrådet Kristoffer Tamsons (M): Är du nöjd med den ordning för hur nedskärningarna nästa år i busstrafiken i Nordost har beslutats?

Frågorna antecknades som besvarade.

Efter frågestunden ajournerade sig fullmäktige till kl. 13.00.

§ 154
Bekräftande av fullmäktiges beslutsförhet

Inleddes kl. 13.02 och avslutades kl. 13.02

Ordföranden konstaterade att 146 ledamöter var närvarande och 3 ledamöter var frånvarande, enligt bilaga A.

§ 155
Kungörelse och annonsering

Inleddes kl. 13.02 och avslutades kl. 13.02

Kungörelsen om fullmäktiges sammanträde anslogs den 6 november 2014 på landstingets anslagstavla och skickades samma dag till fullmäktiges ledamöter och ersättare samt till länsstyrelsen.

Föredragningslistan infördes den 11 november 2014 i de tidningar där enligt fullmäktiges beslut annonsering ska ske.

Det antecknades att sammanträdet kungjorts i laga ordning.

§ 156
Delårsrapport per augusti 2014 för Stockholms läns landsting (förslag 69)
LS 1406-0787

Anf. 85-105

Inleddes kl. 13.02 och avslutades kl. 13.45.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Torbjörn Rosdahl, Håkan Jörnehed och Dag Larsson, Tomas Eriksson, Ninos Maraha, Malin Karlsson, Anders Lönnberg, Isabelle Flygare, landstingsråden Kristoffer Tamsons, Peter Carpelan, Daniel Forslund och Susanne Nordling.

YRKANDEN

1) bifall till landstingsstyrelsens förslag

2) bifall till MP-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall respektive avslag till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att fastställa delårsrapporten för Stockholms läns landsting för januari-augusti 2014 inklusive bilaga 1 i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

att godkänna återrapporteringen av de uppdrag som givits i budget, i enlighet med bilaga 2 i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

att godkänna återrapporteringen av de uppdrag som givits under år 2014, i enlighet med bilaga 3 i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

att godkänna återrapporteringen av internkontroll i delår 2014, i enlighet med bilaga 4 i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Därutöver beslutade fullmäktige

att lägga revisorernas bedömning av delårsrapport 2014 för Stockholms läns landsting till handlingarna.

RESERVATION

MP-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

UTTALANDEN

S-ledamöterna och V-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilda uttalanden likalydande med partiernas respektive uttalanden i landstingsstyrelsen.

§ 157
Överenskommelse om finansiering av bussterminallösning för ostsektorn (förslag 70)

LS 1407-0880 Anf. 106-122

Inleddes kl. 13.46 och avslutades kl. 14.15.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Torbjörn Rosdahl och Nanna Wikholm, Gunilla Roxby Cromvall, Malin Karlsson, Karl Henriksson, landstingsrådet Kristoffer Tamsons, Lukas Forslund, Vivianne Gunnarsson, Anna Sehlin samt landstingsrådet Daniel Forslund.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna överenskommelse om finansiering av bussterminallösning för Ostsektorn.

UTTALANDE

S-, MP- och V-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

§ 158
Ändring av bolagsordningen för Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag samt kapitaltillskott till och inlösen av lån till bolaget (förslag 71)

LS 1407-0882

Inleddes kl. 14.16 och avslutades kl. 14.16.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna ny bolagsordning enligt förslag i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

att tillskjuta Stockholms läns landstings andel av garantikapitalet till Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag om 269 123 000 kronor

att inlösa Stockholms läns landstings revers till Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag om 1 284 262 000 kronor.

§ 159
Årsredovisningar 2013 för Samordningsförbunden Huddinge, Botkyrka och Salem, Välfärd Nacka, Södertälje, VärmSam samt Östra Södertörn (förslag 72)
LS 1409-1003

Inleddes kl. 14.16 och avslutades kl. 14.17.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna årsredovisningarna för år 2013 från samordningsförbunden Huddinge, Botkyrka och Salem (HBS), Välfärd Nacka, Södertälje, VärmSam samt Östra Södertörn

att bevilja styrelserna för samordningsförbunden Huddinge, Botkyrka och Salem (HBS), Välfärd Nacka, Södertälje, VärmSam samt Östra Södertörn ansvarsfrihet för år 2013.

Gunilla Helmerson, Anne-Marie Larsson, Adnan Can, Lotta Lindblad-Söderman och Nicole Bistoletti deltog inte i behandlingen av och beslutet i ärendet på grund av jäv.

§ 160
Överenskommelse om behörighet att fatta beslut om allmän trafikplikt för regional tågtrafik i östra Sverige (förslag 73)
LS 1405-0694

Inleddes kl. 14.17 och avslutades kl. 14.17.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna överenskommelse avseende behörighet för Stockholms läns landsting att fatta beslut om allmän trafikplikt gällande regional tågtrafik i östra Sverige.

§ 161
Nytt avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården (förslag 74)
LS 1408-0934

Anf. 123-125

Inleddes kl. 14.17 och avslutades kl. 14.24.

I ärendet yttrade sig Michel Silvestri och landstingsrådet Peter Carpelan.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården att gälla från och med den 1 januari 2015.

§ 162
Redovisning av uppdrag om hur Stockholms läns landsting genom sina verksamheter kan bidra till att stärka Stockholmsregionens tillväxt (förslag 75)
LS 1308-1039

Anf. 126-132

Inleddes kl. 14.24 och avslutades kl. 14.52.

I ärendet yttrade sig landstingsrådet Gustav Hemming och Jens Sjöström, Thomas Bengtsson, Anna Sehlin, Rolf Lindell samt Mattias Lönnqvist.

YRKANDEN

1) bifall till landstingsstyrelsens förslag

2) bifall av MP-ledamöterna till första och andra att-satserna i MP-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen

3) bifall av MP-ledamöterna med instämmande av S-ledamöterna till tredje att-satsen i MP-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall respektive avslag till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

Begärd omröstning genomfördes enligt följande voteringsproposition.

Den som bifaller landstingsstyrelsens förslag röstar ja. Den det ej vill röstar nej. Vinner nej har fullmäktige beslutat enligt S- och MP-ledamöternas yrkande under 3) ovan.

Efter omröstningen konstaterade ordföranden att sammanräkningstablån visade 71 ja-röster, 66 nej-röster, att 10 ledamöter avstod och att 2 ledamöter var frånvarande.

Hur ledamöterna röstade framgår av bilaga 5.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna rapporten Landstinget som tillväxtfrämjare.

RESERVATION

S- och MP-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

§ 163
Motion 2013:4 av Håkan Jörnehed och Gunilla Roxby Cromvall (V) om Stockholms läns landstings ansvar för de nationella minoriteterna (förslag 76)
LS 1303-0417

Anf. 133-136

Inleddes kl. 14.52 och avslutades kl. 15.02.

I ärendet yttrade sig Gunilla Roxby Cromvall, landstingsrådet Torbjörn Rosdahl, Karl Henriksson samt Marie-Helena Fjällås.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att anse motionen besvarad.

§ 164
Motion 2013:26 av Tomas Melin m.fl. (MP) om alkoholfri representation (förslag 78)
LS 1310-1344 Anf. 137-145

Inleddes kl. 15.03 och avslutades kl. 15.20.

I ärendet yttrade sig Tomas Melin, landstingsråden Torbjörn Rosdahl och Peter Carpelan, Marie-Helena Fjällås samt landstingsrådet Paul Lindquist.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att anse motionen besvarad.

§ 165
Motion 2013:18 av Tomas Eriksson m.fl. (MP) om att inrätta en social investeringsfond för att öka folkhälsan i länet (förslag 79)
LS 1309-1154
Anf. 146-157

Inleddes kl. 15.21 och avslutades kl. 15.50.

I ärendet yttrade sig Tomas Eriksson, landstingsrådet Anna Starbrink, Kerstin Burman, Jessica Ericsson, Johan Sjölander, Michel Silvestri samt landstingsrådet Gustav Hemming

YRKANDEN

1) bifall till landstingsstyrelsens förslag

2) bifall till MP-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen innebärande bifall till motionen

Ordföranden ställde propositioner om bifall respektive avslag till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att avslå motionen.

S- och V-ledamöterna deltog inte i fullmäktiges beslut.

RESERVATION

MP-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

§ 166
Motion 2013:14 av Helene Öberg m.fl. (MP) om att landstinget behöver ta ett större ansvar för folkhälsoläget i Stockholms län (förslag 80)
LS 1309-1150

Anf. 158-174

Inleddes kl. 15.52 och avslutades kl. 16.37.

I ärendet yttrade sig Tomas Eriksson, landstingsrådet Anna Starbrink, Feline Flodin, Jonas Lindberg, Johan Sjölander, Karin Michal, Birgitta Sevefjord, Jessica Ericsson, Shadi Larsson, Pia Ortiz-Venegas, Isabelle Flygare samt Sandra Ivanovic.

YRKANDEN

1) bifall till landstingsstyrelsens förslag

2) bifall av MP-ledamöterna till motionen i sin helhet

3) bifall av V-ledamöterna till att-satserna två till och med fem i motionen

4) bifall av S-ledamöterna till de två första att-satserna i motionen

Ordföranden ställde propositioner om bifall respektive avslag till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att anse motionen besvarad.

RESERVATIONER

S-ledamöterna, MP-ledamöterna och V-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

§ 167
Motion 2013:20 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att avskaffa förmånsbilar i Stockholms läns landsting (förslag 77)
LS 1309-1156

Anf. 175-184

Inleddes kl. 16.38 och avslutades kl. 17.01.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Håkan Jörnehed och Peter Carpelan, Charlotte Broberg, landstingsrådet Dag Larsson, Niklas Gladh, Pia Ortiz-Venegas samt landstingsrådet Gustav Hemming.

YRKANDEN

1) bifall till landstingsstyrelsens förslag

2) bifall till S-, MP- och V-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen innebärande bifall till motionen

Ordföranden ställde propositioner om bifall respektive avslag till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

Begärd omröstning genomfördes enligt följande voteringsproposition.

Den som bifaller landstingsstyrelsens förslag röstar ja. Den det ej vill röstar nej. Vinner nej har fullmäktige beslutat enligt V-, S- och MP-ledamöternas förslag.

Efter omröstningen konstaterade ordföranden att sammanräkningstablån visade 67 ja-röster, 64 nej-röster, att 1 ledamot avstod och att 17 ledamöter var frånvarande.

Hur ledamöterna röstade framgår av bilaga 6.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att avslå motionen.

RESERVATION

S-, MP- och V-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

Landstingsrådet Torbjörn Rosdahl anmälde jäv och deltog inte i behandlingen av och beslutet i ärendet.

§ 168
Valärenden (förslag 81)

LS 1409-1000. 1409-1001, 1409-1008, 1409-1058, 1410-1076, 1410-1096, 1410-1120, 1410-1142, 1410-1154, 1410-1169, 1410-1175, 1410-1177, 1410-1202, 1410-1213, 1410-1233, 1410-1234, 1411-1324, 1411-1325, 1411-1326, 1411-1327

Inleddes kl. 17.02 och avslutades kl. 17.23. Anf. 185

I ärendet yttrade sig Fredrik Saweståhl.

Fullmäktige valde enligt valberedningens förslag

Revisorsval

Revisorsgrupp I för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Revisorer

(M) Lena Cronvall Morén
(M) Karin Brodin
(FP) Lars Bergstig
1 plats bordläggs
(S) Bordläggs
(S) Bordläggs

(MP) Turid Stenhauge

Revisorsgrupp II för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Revisorer

(M) Berit Assarsson
(FP) Carl-Anders Ifvarsson
1 plats bordläggs
1 plats bordläggs
(S) Bordläggs
(S) Bordläggs
(V) Eva Törngren

Revisorsgrupp III för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Revisorer

(M) Lars Joakim Lundquist
(FP) Jan-Erik Nyberg
1 plats bordläggs
1 plats bordläggs
1 plats bordläggs
(S) Bordläggs
(S) Bordläggs

Revisorskollegium för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamöter		Ersättare	
(M)	Lars Joakim Lundquist	(M)	Karin Brodin
(M)	Berit Assarsson	(M)	Lena Cronvall Morén
(FP)	Lars Bergstig	(FP)	Jan-Erik Nyberg
(FP)	Carl-Anders Ifvarsson	(KD)	Bordläggs
(C)	Fredrik Bojerud	(S)	Bordläggs
(KD)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(MP)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(V)	Bordläggs
(MP)	Turid Stenhauge	(SD)	Bordläggs
(V)	Eva Törngren		

Stiftelsen Vira Bruk för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2015

Lekmannarevisor

1 revisor från majoriteten bordläggs

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2015

Lekmannarevisor

1 revisor från majoriteten bordläggs

Stockholms Konserthusstiftelse för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2015

Lekmannarevisor

1 revisor från majoriteten bordläggs

Stiftelsen Stockholms läns museum från tid då revisionsberättelse avgivits för år 2014 intill motsvarande tidpunkt efter närmast följande allmänna val

Lekmannarevisor

1 revisor från majoriteten bordläggs

Kommunalförbundet för Avancerad Strålbehandling för tiden 1 januari 2015 – 31 december 2018

Lekmannarevisor

1 revisor från majoriteten bordläggs

Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes sjukvård och omsorg för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Lekmannarevisorer

(M) Lena Cronvall Morén
1 revisor från oppositionen bordläggs

Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge och Salem för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Lekmannarevisor

1 revisor från majoriteten bordläggs

Samordningsförbundet Nacka för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Lekmannarevisor

1 revisor från majoriteten bordläggs

Samordningsförbundet Södertälje för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Lekmannarevisor

1 revisor från majoriteten bordläggs

Samordningsförbundet Södra Roslagen för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Lekmannarevisor

1 revisor från majoriteten bordläggs

Samordningsförbundet Värmdö för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Lekmannarevisor

1 revisor från majoriteten bordläggs

Samordningsförbundet Östra Södertörn för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Lekmannarevisor

1 revisor från majoriteten bordläggs

Stockholmsregionens Europakontor AB för tiden intill dess ordinarie bolagsstämma hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet

Lekmannarevisor

1 revisor från majoriteten bordläggs

Stockholmsregionens Europaförening för tiden intill dess ordinarie föreningsstämma hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet

Lekmannarevisor	Ersättare för lekmannarevisor
(M) Lars Joakim Lundquist	en ersättare från oppositionen bordläggs

Mälardalstrafik AB för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2015

Lekmannarevisor

1 revisor från majoriteten bordläggs

Revisionens budgetberedning

Ledamöter

(M) Annika Sandström
(S) Mikael Sundesten
(KD) Inger Strömbom
(M) Fredrik Saweståhl
(S) Bordläggs

Bordlagda val

Landstingsstyrelsen för tiden 18 november 2014 intill det sammanträde då val av styrelse förrättas efter nästkommande allmänna val av fullmäktige

Ersättare

(S) Bordläggs
(MP) Michel Silvestri
(V) Pia Ortiz Venegas

Valberedningen för tiden 18 november 2014 - 14 oktober 2018

Ledamöter

(S) Bordläggs
(S) Bordläggs

Landstingshuset i Stockholm AB för tiden 18 november 2014 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2015

2:e vice ordförande

S Bordläggs (efter Helene Hellmark Knutsson)

Suppleanter

M Bordläggs (efter Lars Joakim Lundquist
S Bordläggs (efter Olle Burell)

Trafiknämnden från 18 november - 31 december 2014

1:e vice ordförande

FP Sara Svanström (efter Stella Fare)

AB Storstockholms Lokaltrafik för tiden 18 november 2014 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2015

1:e vice ordförande

FP Sara Svanström (efter Stella Fare)

Waxholms Ångfartygs AB för tiden 18 november 2014 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2015

1:e vice ordförande

FP Sara Svanström (efter Stella Fare)

Val

Hälso- och Sjukvårdsnämnden för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2015

Ledamöter		Ersättare	
(M)	Marie Ljungberg Schött	(M)	Anne-Marie Larsson
(M)	Inger Akalla	(M)	Catarina Ekeståhl
(M)	Gunilla Helmerson	(M)	Jane Gustavsson
(M)	Lotta Lindblad Söderman	(M)	Sofia Paulsson
(M)	Olle Reichenberg	(M)	Caroline Wallensten
(M)	Cecilia Löfgreen	(FP)	Jessica Ericsson
(FP)	Anna Starbrink	(FP)	Hans Andersson
(FP)	Amelie Tarschys Ingre	(C)	Kent Ivarsson

(C)	Karin Fälldin	(KD)	Bordläggs
(KD)	Bordläggs	(KD)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(MP)	Susanne Nordling	(S)	Bordläggs
(MP)	Michel Silvestri	(MP)	Marie-Helena Fjällås
(V)	Håkan Jörnehed	(MP)	Shadi Larsson
(V)	Pia Ortiz Venegas	(V)	Kerstin Burman
(SD)	Jörgen Bengtsson	(SD)	Ulf Landström

Ordförande	1:e vice ordförande	2:e vice ordförande
FP Anna Starbrink	(M) Marie Ljungberg Schött	(S) Bordläggs

Trafiknämnden för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2015

Ledamöter		Ersättare	
(M)	Kristoffer Tamsons	(M)	Mikael T. Eriksson
(M)	Lennart Kalderén	(M)	Staffan Olsson
(M)	Leif Gripestam	(M)	Arin Karapet
(M)	Susanne Sjöblom	(M)	Zanna Mårtensson
(M)	Harry Bouveng	(FP)	Bo Persson
(M)	Lars Berglund	(FP)	Lars Tunberg
(FP)	Sara Svanström	(KD)	Bordläggs
(FP)	Christoffer Fagerberg	(KD)	Bordläggs
(C)	Lukas Forslund	(C)	Bosse Andersson
(KD)	Bordläggs	(C)	Tage Gripenstam
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(MP)	Vivianne Gunnarsson
(MP)	Malin Karlsson	(MP)	Sabina Edelman
(MP)	Niklas Gladh	(MP)	Niklas Thidevall
(V)	Gunilla Roxby Cromvall	(V)	Anna Sehlin
(SD)	Rickard Wall	(SD)	Tommy Blomqvist

Ordförande	1:e vice ordförande	2:e vice ordförande
(M) Kristoffer Tamsons	FP Sara Svanström	(S) Bordläggs

Tillväxt- och regionplaneringsnämnden för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2015

Ledamöter		Ersättare	
(M)	Charlotte Broberg	(M)	Douglas Lithborn
(M)	Pehr Granfalk	(M)	Nikolina Bucht
(M)	Mikael Igelström	(M)	Jan Holmberg
(M)	Christina Eklund	(FP)	Mia Franzen

(FP)	Mattias Lönnqvist	(FP)	Tobias Davidsson
(C)	Gustav Hemming	(C)	Anders Olander
(KD)	Bordläggs	(KD)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(MP)	Tomas Eriksson	(MP)	Malin Fijen Pascay
(V)	Anna Sehlin	(V)	Thomas Magnusson

Ordförande	1:e vice ordförande	2:e vice ordförande
(C) Gustav Hemming	(M) Charlotte Broberg	oppositionsplats bordläggs

Kulturnämnden för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2015

Ledamöter		Ersättare	
(M)	Rickard Wessman	(M)	Sven Gustafsson
(M)	Marita Lärnestad	(M)	Arslan Bicen
(M)	Benjamin Dousa	(M)	Edvin Alam
(FP)	Gunnel Orselius-Dahl	(FP)	Paula Ternström
(KD)	Bordläggs	(C)	Fredrik Lindståhl
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(S)	Bordläggs
(S)	Bordläggs	(MP)	Aviva Barczewska
(MP)	Tomas Melin	(V)	Kerstin Burman

Ordförande	1:e vice ordförande	2:e vice ordförande
(FP) Gunnel Orselius-Dahl	(M) Rickard Wessman	oppositionsplats bordläggs

Patientnämnden för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2015

Ledamöter		Ersättare	
(M)	Pia Helleday	(C)	Eva-Britt Sandlund
(M)	Marita Lärnestad		1 majoritetsplats bordläggs
(FP)	Lena Huss	(S)	Bordläggs
(KD)	Bordläggs	(V)	Elisabeth Ulin Karlsson
	1 oppositionsplats bordläggs		
(S)	Bordläggs		
(S)	Bordläggs		
(MP)	Lars Harms Ringdahl		

Ordförande	Vice Ordförande
(KD) Bordläggs	oppositionplats bordläggs

Sjukvårds- och omsorgsnämnden i Norrtälje för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2015

Ledamöter	Ersättare
(M) Erik Langby	(M) Lars Björndahl
(FP) Lars Tunberg	(M) Olov Holst
(C) Anders Olander	(KD) Bordläggs
(S) Bordläggs	(S) Bordläggs
(S) Bordläggs	(S) Bordläggs
(MP) Bengt Annebäck	(V) Catarina Wahlgren

att till Norrtälje kommun nominera

Erik Langby (M) till ordförande i Sjukvårds- och omsorgsnämnden i Norrtälje

Stämmoombud att företräda landstinget på bolagsstämmor i hel-, delägda och indirekt ägda aktiebolag samt stiftelser för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ombud	Ersättare för ombud
(M) Torbjörn Rosdahl	(-) Landstingsdirektör
(M) Kristoffer Tamsons	(-) Ställföreträdande landstingsdirektör
(FP) Ninos Maraha	
minst 3 majoritetsplatser bordläggs	

Kommunalförbundet för Avancerad Strålbehandling för tiden 1 januari 2015 – 31 december 2018

Ledamot	Ersättare
(M) Marie Ljungberg Schött	(S) Bordläggs

Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes sjukvård och omsorg för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamot	Ersättare
(M) Torbjörn Rosdahl	(S) Bordläggs

Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge och Salem för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamot	Ersättare
(M) Gunilla Helmerson	(S) Bordläggs

Samordningsförbundet Nacka för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamot	Ersättare
(M) Nicole Bistoletti	(S) Bordläggs

Samordningsförbundet Södertälje för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamot	Ersättare
(M) Anne-Marie Larsson	(S) Bordläggs

Samordningsförbundet Södra Roslagen för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamot	Ersättare
(M) Lotta Lindblad Söderman	(S) Bordläggs

Samordningsförbundet Värmdö för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamot	Ersättare
(M) Nicole Bistoletti	(S) Bordläggs

Samordningsförbundet Östra Södertörn för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamot	Ersättare
(M) Natasha Ringblom	(S) Bordläggs

Stockholmsregionens Europakontor AB för tiden från ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter det val till kommun- och landstingsfullmäktige inom Stockholms län intill slutet av den ordinarie bolagsstämma som följer efter nästa val till fullmäktigeförsamlingarna.

Ledamot

(-) Landstingsdirektören

Stockholmsregionens Europaförening för tiden från ordinarie föreningsstämma som följer närmast efter det val till kommun- och landstingsfullmäktige inom Stockholms län intill slutet av den ordinarie föreningsstämma som följer efter nästa val till fullmäktigeförsamlingarna

Ledamöter

(M) Torbjörn Rosdahl
1 plats för majorieten bordläggs
(S) Bordläggs

Mälardalsrådet för tiden från ordinarie rådsmöte 2015 intill slutet av ordinarie rådsmöte 2019

Ledamöter	Personliga ersättare
(M) Kristoffer Tamsons	(M) Peter Carpelan
(M) Paul Lindquist	(M) Charlotte Broberg
(FP Lena Hallerby	(FP) Lars Tunberg
(KD) Bordläggs	(M) Markku Sirviö
(C) Bordläggs	(M) Delmon Haffo
(S) Bordläggs	(S) Bordläggs

(S) Bordläggs
(S) Bordläggs
(MP) Bordläggs

(S) Bordläggs
(S) Bordläggs
(MP) Bordläggs

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamöter	Ersättare
(M) Jan Olov Sundström	(M) Jan Holmberg
(M) Harry Bouveng	(M) Benjamin Dousa
(M) Eva Runvald	(FP) Stefan Saläng
(FP) Bo Persson	(C) Karin Broström
(C) Gustav Hemming	(KD) Bordläggs
(S) Bordläggs	(S) Bordläggs
(S) Bordläggs	(S) Bordläggs
(MP) Bo Lundin	(MP) Melinda Midemalm

Ordförande

(C) Gustav Hemming

Stockholms läns museum för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamöter	Ersättare
(M) Morgan Lindqvist	(C) Viktoria Raft
(FP) Rolf Bromme	(KD) Bordläggs
(S) Bordläggs	(S) Bordläggs
(S) Bordläggs	(S) Bordläggs

Ordförande

(M) Morgan Lindqvist

Stiftelsen Clara för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamöter

(M) Paul Lindquist
(S) Bordläggs
(-) Bordläggs
(-) Bordläggs
(-) Bordläggs
(-) Bordläggs
(-) Bordläggs

Ordförande

(M) Paul Lindquist

Stiftelsen Vetenskapsstaden för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamöter

(-) Bordläggs
(-) Bordläggs

Stockholms Konserthusstiftelse för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamöter

(-) Bordläggs
(-) Bordläggs
(M) Filippa Reinfeldt
(FP) Birgitta Rydberg
(S) Bordläggs

Ordförande

(-) Bordläggs

Stiftelsen Vira bruk för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamot	Ersättare
(M) Benjamin Dousa	(S) Bordläggs

Stiftelsen Göransgården för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamot	Ersättare
(M) Olov Holst	(S) Bordläggs

Ericastiftelsen för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamöter

(M) Thomas Eriksson
(FP) Cecilia Tunberger
(S) Bordläggs

Vice ordförande

(FP) Cecilia Tunberger

Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamöter	Ersättare
(M) Caroline Wallensten	(M) Lisbeth Crabo Ljungman
(KD) Bordläggs	(FP) Gunilla Thorsson
(S) Bordläggs	(S) Bordläggs
(S) Bordläggs	(S) Bordläggs

Stockholms läns hemslöjdsförening för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2018

Ledamöter	Ersättare
(M) Markku Sirviö	1 plats för majoriteten bordläggs
(FP) Vera Rehnfeldt	
(S) Bordläggs	

Cancercentrum Karolinska för tiden 1 januari 2015 – 31 december 2018

Ledamöter	Suppleanter
(-) Ulf Lagerström	(-) Catarina Larsson
(-) Bo Nordenskjöld	(-) Roger Henriksson
(-) Ulrik Ringborg	
(-) Kurt Sjölander	
(-) Marit Brusdal Penna	
(-) Erik Åsbrink	
(-) Peter Rönnerfalk	

Ordförande

(-) Ulf Lagerström

Centrum för Molekylär Medicin för tiden 1 januari 2015 – 31 december 2018

Ledamöter

(-) Liselotte Jansson
(-) Lennart Låftman
(-) Anne Carlsson
(-) Anne Rundquist
(-) Emma Lovén
(-) Jan Andersson
(-) Peter Rönnerfalk
(-) Bordläggs

Ordförande

(-) Liselotte Jansson

Förvaltningsrätten i Stockholm för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2015

Nämndemän för (M) 27 nämndemannaplatser bordläggs

Britt-Marie	Åström	Olle	Åkesson
Ann-Margrete	Nilsson	Büsra	Kocatürk
Jennyfer	Valgelata	Agnieszka	Sandi
Leif	Bokström	Danuta	Lisak
Camilla	Kjellström	Lena	Kulling
Cecilija	Simic Rihtnesberg	Anders	Lindegren
Helena	Johansson	Christina	Bergqvist Roos
Naémi	Karlsson	Paul	Géara

Inger	Lidberg
Maria	Göteman
Cecilia	Lund
Madeleine	Kock
Eva	Molander
Lisbeth	Brattberg
Eva	Wallensten
Anne	Grönvall
Birgitta	Guntsch
Cornilla	von Plomgren
Essie	Persson
Peter	Engvall
Erik	Levlin
Ulla-Maj	Samuelson
Jonas	Lilleberg Eriksson
Alexandra	Puccini
Inga-Lill	Larsson
Charles	Engwall
Linnea	Lindkvist
Madeleine	Bader
Göta	Glemme
Ulf	Bourker-Jacobsson
Maria	de Geer
Eva	Jacobsson
Barbara	Hässler
Margareta	Söderlund
Helena	Riviére
Olav	Fahlander
Birgitta	Thulin
Göran	Naesman
Aysin	Hartzell
Camilla	Ek
Anders E	Karlsson
Per-Ove	Karlsson
Hans	Briesmar
Ann-Marie	Gustavsson
Leif-Åke	Andersson
Anders	Fryklöf
Martin	Winstrand
Billy	Östh
Tita	Bergquist
Ralph	Svalstedt
Nils Oskar	Nilsson
Ulla	Nebüser
Jimmy	Baker
Märta	Engelberth-Fridell
Mikael	Hansson
Helle	Larsson
Stefan	Löfstad
Yngve RK	Jönsson
Thérèse	Hellichius
Anna-Lena	Corell
Ingrid	Erneman
Gunilla	Friis
Ann-Marie	Nyberg Raadsen
Charlotta	Bragée Myrberg
Hans	Hedin
Björn	Hamilton
Robert	Nibelius
Anna-lisa	Jatko
Lena	Strååt
Eva	Laurén
Göran	Löfgren
Susanne	Bodolla
Peter	Kvarnheden
Elinor	Reiman
Laila	Bäckdahl
Stefan	Andersson
Lennart	Wilén
Eva	Seelig
Fred	Linderos
Eric	Borgenstam
Anders	Persson
Jennifer	Lind
Love	Bergström
Eva	Carlsson Paulsén
Lena	Pramer
Kristina	Lennehag
Alexander	Wilén Löfgreen
André	Watanabe
Haider	Ibrahim
Helén	Frenning
Margareta	Murad
Göran	Ringblom
Gunilla	Skoglund
Susann	Thorngren
Jan	Lindstedt
Katrin	Rask-Barje
Margaretha	Åkerhielm
Lennart	Bergh
Bo	Bergkvist
Magnus	Bergman
Gun	Lingberth
Linda	Ohlsson
Karin	Zelmerlöw
Gunilla	Elmberg
Maj-Lis	Granskog
Sven	Jonsson
Agneta	Lydig
Ulla	Nilsdotter
Göran	Briving
Ralf	Kullman
Ulla	Wickstein
Sead	Kosevic
Erik	Glimvik
Fredrik	Lidby
Joakim	Stockhaus
Marie-louise	Ankers Saxholm

Anders	Hultkvist
Peter	Hellström
Agneta	Sjöstedt
Gunnar	Örnéus
Karl-Gustaf	Franzén
Sven	Kinnander
Eva	Holmqvist
Britt	Lingbert
Thomas	Johansson
Madeléne	Ljungström
Ulla	Sandenskog
Hans	Beckerman
Denise	Citelli
Gabriela	Grufman Gálvez
Lars	Abrahamsson
Anders	Bill
Siv	Bosson
Daniel	Danial
Ulf	Sundblad
Marita	Sörefjord
Lars-Gunnar	Thor
Sune	Dahlberg
Mats	Dahl
Per	Gunnermark
Hans	Ehlert
Anders	Karlsson
Mats	Fält
Karin	Lundbeck
Gunilla	Johansson
Maria	Dahlin
Malin	Helgesson
Åke	Jansson
Bo	Klasmark
Rolf E	Eriksson
Carl-Henric	Svenson
Marie	Sjölund
Gabriella	Bergström
Bo	Lilljeqvist
Jan	Nilsson
Anneli	Voujärvi
Raimo	Voujärvi
Lars	Åsberg
Marita	Lennerhagen
Lars	Bergström
Mia Hinndal	Bellander
Gunnar	Hallberg
Isabelle	Ankarfjärd Jäger
Catharina	Hellberg

Nämndemän för (FP)

Monica	Nordebo
Lars-Gunnar	Wallin
Inga	Emtell
Arne	Weinz
Tomas	Hedborg
Agneta	Aust Kettis
Madeleine	Guillo
Rebecca	Bengtsson
Magareta	Palving
Karl-Henrik	Liminga
Katarina	Adolfsson
Hildegard	Keijer
Margareta	Backlund
Nicholas	Nikander
Marianne	Wadman
Inger	Schmiedhofer
Maria	Strand
Gustavo	Caballera Cervantes
Paul	Zavrel
Nils	Fredriksson
Lars	Granath
Annica	Wohlin Wottrich
Jakob	Hultgren
Michael	Cahn
Hans	Bonnevier
Kari	Malmström
Lars	Hansson
Gunilla	Thorsson
Lars-Åke	Davidsson
Magnus	Liljegren
Håkan	Sjöström
Sigrid	Rydell Johnson
Gerd C	Augustsson
Fatima	Fransson
Agnetha	Isacsson
Lotta	Sellberg
Patricia	Lilliesköld
Ludvig	Hafström
Fred	Saberi
Valeria	Seidel
Elisabeth	Westring
Inge	Jönsson
Britt	Wissing
Margot	Thorin
Eva	Berg Arbro
Cecilia	Söderman
Ragnar	Andersson
Fredrik	Skärheden
Lars	Fernqvist
Susanna	Dunér
Louise	Edlind Friberg
Richard	Ramazani

Johanna	Stephan	Lars	Jäderblom
Olof	Englund	Gun-Britt	Wattenström
Britt-Louise	Rappe	Michael	Baumgarten

Nämndemän för (KD) 15 nämndemannaplatser bordläggs

Anders Nyman	Maj Birgersson
Ann Hedberg Balkå	Margot Ågholm Lind
Catarina Andersson	Maria Lindqvist
Didrik Wangel	Mary Vel
Håkan Björndal	Peter Gustafsson
Ingegerd Linton	Severios Halef
Irmeli Patricius	Sholeh Blom
Jan-Erik Björk	Ulla Anserius
Lars Nordqvist,	Fredrik Risby
Lena Samuelsson	Erik Jansson
Linnart Shabo	Debora Josefsson
Lisa Hendler-Landy	Leena-Karie Zetterlund-Nilsson

Nämndemän för (C) 31 nämndemannaplatser bordläggs

Nämndemän för (S) 1 nämndeman bordläggs

Johannes Hämler	Annika Edling
Maj Ferdinandsson	Barbro Isaksson
Anna Jarhäll	Abbas Afshinnejad
Tore Persson	Elisabeth S Cedergren
Ingalill Adelly	Ulla Werner
Sven Arne Lindblom	Markus Josefsson
Karsten Inde	Christer Nilsson
Lars Jarpner	Birgitta Ohlsson
Irene Sudelin	Hanne Ringström
Svenerik Larsson	Regina Afzelius
Ulric Andersen	Eva Larsson
Johan Hammarström	Kenneth Larsson
Anders Nordlund	Henrietta Westin
Yvonne Radestam	Åke Ekstrand
Göran Svensson	Kenneth Andersson
Anki Agneby	Anders Huzelius
Bert Chestersson	Viveka Pyk Brattström
Jan Andersson	Lena Rönnerstam
Sepideh Erfani	Marzieh Farahrouz
Halina Kowalski	Moa Bergqvist
Wlodek Kowalski	Majvie Swärd
Lena Lindqvist	Sven Olof Ekström
Margareta Lydén-Lövkvist	Jan-Erik Forsberg
Birgitta Mårtensson	Bengt Skogert
Roland Sernlind	Parvin Amjadi
Kristina Sjöqvist	Agneta Westerberg
Thomas Janssson	Olle Almquist
Khalida Marefat	Kjell Thorngren

Anna-Lena Östman
Margareta Olin
Roger Karlsson
Karin Heneryd
Gerhard Nuss
Anas Abdullah
Carlos Nunez
Anna-Carin Abrahamsson
Per Adolfsson
Jan Alvebäck
Svante Astermo
Leo Bergman
Bodil Bressler
Gudrun Büstrich
Ingrid Carlsson
Birgitta Castelius
Siv Dahlman
Lennart Ekblom
Bo Erlandsson
Eva Fagerhem
Mimmi Fritiofsson
Aso Garmiani
Anna-Lena Gemming
Sune Gidgård
Stella Grimberg
Svante Haggren
Erik Hallostén Wikström
Maja Liisa Halonen Adamsson
Lena Hamelius
Novina Harsan
Ann-Christin Holgersson
Johannes Hämler
Anna Jarlhäll
Wåge Johansson
Bo Johansson
Dimitrios Karkamanis
Shahla Karlsson Lundström
Katja Khan Halin
Karl John Mersha Kristiansson
Eva Lagernäs
Ulf Larsson
Karl-Erik Johansson
Mona Rudenfeldt
Herman Ocklund
Birgitta Rönnblad
Tommy Eklund
Kerstin Edlund
Barbro Burstedt
Christine K Martinsson
Alfonso Ramirez
Katarina Roa Godoy
Christina Härd
Bora Jucovic
Budh Deo Sharma

Jan Perens
Lars Ander
Eivor Bladh
Ted Goldberg
Bo Tengberg
Lina Skärlund
Jan Ersson
Alexander Canizares Dahlsström
Lena Alfredson
Mats Haapanen
Charlotte Franzelius
Sune Holmgren
Oiva Kaarela
Florence Borelius
Gun Blomgren
Reijo Lintunen
Michael Spira
Kjell Söderstam
Rima Haro
Salwa Barsoum
Gunnel Edelsvärd
Irja Oinonen
Ingvar Wallin
Ilona Awrohum
Sven-Olof Järn
Ingvar Wallin
José Blanco
Eija Räty
Monica Allard
Lars-Göran Nilsson
Inga-Maj Rasmusson
John van de Tempel
Rigmor Svaneberg
Eva Lindau
Monica Styhr
Sara Nilsson
Jonas Larsson
Pablo Leiva
Dan Lind
Christer Lundgren
Daniel Lundh
Mårten Löfberg
Elsie Mann
Karin Nilsson-Eklöf
Per-Erik Nyholm
Richard Olseke
Kerstin Pehrsson
Karl Lennart Persson
Kenneth Persson
SignhildPetrén
Bengt T Pettersson
Ola Pettersson
Therese Roselin Göthe
Nina Rung

Pelle Rödin
Gun Sandquist
Thomas Secher
Din Sial
Åsa Sohlman
Staffan Sohlman
Birgit Stenberg
Gun-Britt Stipic
Görel Strand
Medelene Syrén
Mattias Sääksjärvi
Sten Söderberg
Angelica Teiffel
Tove Tillenius
Gunilla Toscano
Ingvar Wallin
Rigmor Wallin
Pia Varvouzos Friberg
Anita Widlund
Tekola Worku
Torbjörn Åström
Morgan Öberg

Nämndemän för (MP)

Agneta Sandelin
Alberto Umerkajeff
Alena Jukic
Anders Loosme
Anders Ödmark
Anna Persson
Annika Kjell
Anwahr Athahb
Barbro Forsberg
Bernt Månsson
Bery Hassan
BirGitta Tornerhielm
Camilla Åkesson
Catherine Johnsson
Charlotte Wester
Elin Kjellberg
Elin Rydberg
Elisabeth Nobouka Nordin
Else Lundin
Erika Svanängen
Gunilla Törnqvist
Gunnar Vagerstam
Hanna Björnfors
Ing-Marie Yang
Ingegerd Berggren
Jan Nilsson
Jan Staf
Jan Wihlborg
Jens Thulin
Jerker Yang
Joakim Brådenmark
Johan C Thorburn
Katharina Nyberg
Kerstin C N Martines
Kerstin Espman
Kerstin Sjöwall
Keti Nastev
Lina Rutström
Linnea Sjöqvist
Lisa Jämtsved Lundmark
Liza Radon
Lucas Ideström
Malin Ekstrand
Mansur Jama
Maria Nordström
Marianne Broman
Marie Jeanna Qvarnström Loskär
Mathias Zachariassen
Matilde Linder
Maximilian Björsten
Morgan Karlsson
Olle Engdegård
Rifat Nasreen
Ronak NovrouzPour
Rosmarie Axelsson
Samad Kader
Satu Kemppinen
Shakila Ashberg
Simon Forsgren
Sixten Lasseson
Sofia Lacik
Sofia Larsson
Sonja Dandenell
Stefan Nilsson
Stefan Sehlin
Stephan Gullberg
Tom Linnman
Tounkara Mohamed
Ulrika Lingslunde
Ulrika Sandin
Ylva Lennartsson Hartmann

Nämndemän för (V) 54 nämndemannaplatser bordläggs

Nämndemän för (SD) 33 nämndemannaplatser bordläggs

Linus Löf
Margonia Sälleberg
Viktoria Ramström
Jannica Liljegren
Christer Erestål
Joonas Peltola
Jarmo Kärävä
Katriina Numminen Sakko

Förvaltningsrätten i Uppsala för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2015

Nämndemän

(M)	Ulla Malutchenko	(S)	Ann-Mari Rosén
(M)	Eva Wale	(S)	Lars Nopp
(M)	Gunilla Holmgren	(S)	Ulla Bratt
(M)	Sophie Eriksson	(S)	Christina Pettersson
(M)	Bordläggs	(S)	William Petersson
(FP)	Sven-Olov Norlin	(MP)	Henrik Davids Thomsen
(FP)	Ragnhild Asp	(MP)	Kassim Khamara
(KD)	Bertil Pettersson	(V)	Bordläggs
(C)	Bordläggs	(SD)	Mikael Strandman

Svea hovrätt för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2015

Nämndemän för (M) 9 nämndemannaplatser bordläggs

Gunilla	Ehlin	Monica	Söderlund
Erik	Öhman	Elisabet	Carlberg
Birgitta	Breile	Yrsa	Bringensparr
Catarina	Ingvarsson	Stig	Drevemo
Håkan	Franzén	Solveig	Fröberg
Helena	Levy	Peter	Bladh
Eva	Ekmehag	Marianne	Flink
Anita	Bergström-Hellman	Ingmar	Wallén
Anders	Holmgren	Gustaf	Palm
Essaid	Boukdir	Bodil	Toll
Ewa	Schenström	Elisabeth	Bovin Exner
Ann-Katrine	Rundberg	Sven	Wretler
Jan-Erik	Leijon	Agneta	Fraser
Anders	Thureson	Sonja	Leikrans
Agneta	Rehnvall	Lars	Molin
Jarl	Wennerholm	Veronika	Stafbom
Caroline	von Platen	Caroline	de Wendel
Kitty	Ericsson	Tommy	Thoweman
Ralph	Svalstedt	Johan	Färm
Asta	Holm	Georg	Jönsson
Bengt	Kring	Christina	Gardos

Jonas	Nilsson	Jonas	Kalms

Nämndemän för (FP)

Dag Sebastian	Ahlander	Thomas	Erlandsson
Anita	Hagelbeck	Marianne	Bendix
Ann-Marie	Nelander	Ulf	Hermelin
Örjan	Nilsson	Peter	Michanek
Jonas	Aulin	Gertrud	Mankefors
Bo	Aldal	Gunilla	Thörn
Margaretha	Herthelius	Pelle	Dalhammar
Kjell	Westring		

Nämndemän för (KD) 4 nämndemannaplatser bordläggs

Bengt G Nilsson
Eva-Lena Nordberg
Jonatan Andersson,
Owe Svantegård
Raouf Ayoub
Therése Radujko

Nämndemän för (C) 8 nämndemannaplatser bordläggs

Nämndemän för (S) 1 nämndemannaplats bordläggs

Tore Persson
Bernt Hofström
Anki Agneby
Lena Berglund
Ulla Beckman
Lars Grenefelt
Irma Lindell Estun
Åke Ekstrand
Ralf Lennholm
Birgitta Rönnblad
Lars Nopp
Christine K Martinsson
Alfonso ramirez
Siv Enström
Ingegerd Ask
Eivor Bladh
Michael Spira
Inga Lill Emanuelsson
Claes Hellgren
Barbro Nordlöf
Bo Gustafsson-Grip
Ulf Nordlinder
Kalle Lindqvist
Börge Hellström
Yvonne Radestam

Anita Hägg
Nemanja Kovacevic
Budh Deo Sharma
Nadja Yusuf
Homayon Akhtarzand
Jan Alvebäck
Kjell Backman
Göran Dahlstrand
Sven Enström
Carina Fredén Larsson
Christina Grebesjö-Sutton
Eva Gustafson
Bror Hellman
Jens Isakzon
Karin Jämtin
Christina Järnstedt
Sylvi Kraft
Britten Lagerkvist Tranströmer
Lisbeth Lidbom
Gunilla Lindberg
Sven Måhlén
Jan Persson
Henrik Persson
Göran Södertlund

Nämndemän för (MP)

Banafshe Hejazi
Bengt Holwaster
Berit Goldstein
Clarence Bohlin
Hengameh Ehsani
Henrik Alfredsson
Ingvar von Malmborg
Jacques de Maré
Jan Fjellander
Jenny Abrahamsson
Lena Holst
Majken Humle
Peter Söderlund
Ruby Rosén
Sarah Johansson
Sonya Aho
Stina Morian
Syed Asif Shakara
Zayera Khan

Nämndemän för (V) 14 nämndemannaplatser bordläggs

Nämndemän för (SD)

Margonia Sälleberg
Annmari Nyzell
Teresia Ekekihl
Tommy Grönberg
Carsten Heitmann
Karl-Göran Edberg
Carl Helsing
Linnea Cortés Åkerberg
Anders Vickberg
Monica Tedestam Berglöw
Mikael Strandman

Kammarrätten för tiden 1 januari 2015 - 31 december 2015

Nämndemän för (M) 2 nämndemannaplatser bordläggs

Bengt Akalla
Bo Arkelsten
Irene Tegnander
Leif Wirmark
Leonard Ekström
Eva Närvä Eikenrodt
Kim Lützen
Lennart Friis
Lisbeth Gûstav
Marianne Linder Löfgren

Nämndemän för (FP)

Monia Sturén
Marika af Winklerfelt
Kristina Perols
Annika Angerfelt

Nämndemän för (KD) 1 nämndemannaplats bordläggs

Janis Salts

Nämndemän för (C) 2 nämndemannaplatser bordläggs

Nämndemän för (S) 1 nämndemannaplats bordläggs

Kenneth Bylund
Christina Lyngå
Kerstin Hedin Lindholm
David Lundqvist
Anna-Lisa Lundmark
Per-Åke Jeansson
Ingalill Strömqvist
Carina Ferbe
Roine Hangvar
Inger Lagerman
Åke Reisnert

Nämndemän för (MP)

Ahmed Music
Gunilla Bergström
Ingbritt Söderlind Lindblad
Johan Strömheim

Nämndemän för (V) 3 nämndemannaplatser bordläggs

Nämndemän för (SD)

Monica Tedestam Berglöw
Anders Vickberg
Gary Aelius

Övervakningsnämnden Stockholms första för tiden 1 januari 2015 – 31 december 2018

Ledamöter	Ersättare
2 platser för majorieten bordläggs	2 platser för majorieten bordläggs
1 plats för oppositionen bordläggs	1 plats för oppositionen bordläggs

Övervakningsnämnden Stockholms andra för tiden 1 januari 2015 – 31 december 2018

Ledamöter	Ersättare
2 platser för majorieten bordläggs	2 platser för majorieten bordläggs
1 plats för oppositionen bordläggs	1 plats för oppositionen bordläggs

Övervakningsnämnden Södertörn för tiden 1 januari 2015 – 31 december 2018

Ledamöter	Ersättare
2 platser för majorieten bordläggs	2 platser för majorieten bordläggs
1 plats för oppositionen bordläggs	1 plats för oppositionen bordläggs

Övervakningsnämnden Sollentuna för tiden 1 januari 2015 – 31 december 2018

Ledamöter	Ersättare
2 platser för majorieten bordläggs	2 platser för majorieten bordläggs
1 plats för oppositionen bordläggs	1 plats för oppositionen bordläggs

Nomineringar

Viltförvaltningsdelegationen för tiden 1 januri 2015 - 31 december 2018

Ledamöter	Ersättare
(M) Bordläggs	(M) Bordläggs
1 plats för majoriteten bordläggs	1 plats för majoriteten bordläggs
(FP) Hans Åberg	(FP) Thomas Erlandsson
(S) Bordläggs	(MP) Bordläggs
(S) Bordläggs	(V) Marina A Davidsdotter

Nordiska skärgårdssamarbets råd för tiden 1 januri 2015 - 31 december 2018

Ledamöter	Personliga ersättare
(M) Jan-Olov Sundström	(FP) Bo Persson
1 plats för majoriteten bordläggs	1 plats för majoriteten bordläggs
1 plats för oppositionen bordläggs	1 plats för oppositionen bordläggs

§ 169
Anmälan av nya motioner
LS 1411-1357

Inleddes kl. 17.23 och avslutades kl. 17.23.

Nr 2014:13 av Tara Twana (S) om användandet av begreppet andragenerationsinvandrare inom Stockholms läns landsting

Motionen remitterades till landstingsstyrelsen för beredning.

Avslutning

Ordföranden avslutade sammanträdet kl. 17.24.

Vid protokollet

Elisabeth Angard Levander

Karin Mikaelsson

Anföranden vid Stockholms läns landstings fullmäktiges möte den 18 november 2014

§ 148 Inledning

O r d f ö r a n d e n : Jag ber att få hälsa alla ledamöter och lyssnare välkomna och har några saker att säga allra först.

Jag ber att få tacka för förtroendet att leda församlingen framöver, och jag ska efter fattig förmåga försöka att göra det oväldigt. Jag har suttit i församlingen i åtta år på den ena sidan, och nu ska jag tillgodose alla sidor.

Det finns två regler här i salen. Den ena handlar om att man inte får förtära något här inne – det vet ni säkert. Jag har fått en fråga kring det. Detta har att göra med att det har förekommit incidenter under åren. Det har nämnts fruktsoda, fast det var nog inte det, utan det visade sig vara möbelpolityr, som hade kommit in bland voteringsknapparna. Då hjälper det inte hur många gånger någon begär votering, för det går inte att genomföra. Det handlar alltså inte om oginhet eller är någon etikettsfråga.

Sedan finns det en annan regel, som har att göra med respekt för dem som deltar i debatterna och utför uppdraget här på respektive sidor. Ibland blir man kanske lätt uttråkad eller tycker att det är trevligt att prata med partikamrater eller andra bänkkamrater och står ute i salen och talar. Det är väldigt störande för dem som står i talarstolen och kanske också lite respektlöst. När ni vill samtala eller ta en paus ber jag er alltså att gå utanför salen och ta samtalen där.

Sedan har jag en önskan som jag tror att jag har gemensam med delar av presidiet – vi har tangerat frågan. Det är snart jul, och då får man ju önska. När man ska göra ett inlägg är man naturligtvis väl förberedd. En del är så väl förberedda att de läser innantill. Jag har respekt för att man ibland måste göra det – det kan handla om siffror och annat. Men jag kan försäkra er om att debatten blir mer spännande, livfull och energigivande om man kan tala utan manuskript.

Det kräver en del förberedelser. Men man behöver inte alls vara orolig. Jag kan av egen erfarenhet säga att de fantastiska stenograferna, som vi har här framme, får det att bli helt läsbart i protokollet. Jag har många gånger tänkt: Vem har talat så väl? Det var ju inte jag. Så var inte oroliga för att det inte ska kunna föras vidare både utanför den här salen och till historieböckerna.

Men det är bara en önskan. Vi är Sveriges andra största parlament och kommer att fatta beslut om mycket stora och svåra frågor – men också mycket spännande frågor. Då blir det mer energi och ibland bättre kvalitet på besluten, tror jag, om vi kan föra denna lite mer lätta diskussion. Lycka till med det!

§ 149 Interpellation 2014:11 av Vivianne Gunnarsson (MP) om behovet av mer inte mindre information om båtmiljö i skärgården

Anförande nr 1
Landstingsrådet H e m m i n g (C): Detta kanske kan bli en relativt kort debatt. Jag har i mitt svar redogjort för Skärgårdsstiftelsens överväganden. Det handlar om ett mycket bra initiativ, men det är egentligen inte Skärgårdsstiftelsen uppgift att ta ett nationellt ansvar för båtmiljöfrågorna. Detta var en del i en serie miljöprojekt som Skärgårdsstiftelsen har drivit tillsammans med andra aktörer, och det har i huvudsak varit extern finansierat.

Skärgårdsstiftelsen har varit aktiv för att försöka hitta någon bra aktör som är mer lämpad att ta det långsiktiga ansvaret för båtmiljöappen. I går fick jag av vd Lena Nyberg på Skärgårdsstiftelsen besked om att våra strävanden i det avseendet verkar bli lyckosamma.

Naturskyddsföreningen har sökt externa bidrag för att driva appen vidare, och de har för avsikt att ta över båtmiljöappen, så förmodligen kommer den i funktion igen.

Eftersom det innebär goda förhoppningar om att interpellantens ändamål med interpellationen uppnås tänkte jag mig att det kunde vara ett bra besked att inleda den här interpellationsdebatten med – och möjligen även avsluta den med.

Anförande nr 2
Vivianne Gunnarsson (MP): Tack, Gustav, det var ett trevligt besked. Det är också trevligt att höra att det finns lite mer pengar i budgeten för Skärgårdsstiftelsen.

Men det hade ändå varit en uppgift för Skärgårdsstiftelsen att arbeta vidare med den här appen. Den har ju till syfte att informera alla i båtlivet och andra om till exempel platser för latrin, sopor och avfall, båtmotorer, hur man ska hantera bottenmålning samt djur och natur i skärgården. Det vill vi att turister ska få veta.

Därför tycker jag att det är lite kortsiktigt att inte arbeta vidare med den här appen, att tveka inför en sådan möjlighet som det ändå är. Det är inte något jättedyrt. Jag menar inte alls att vi skulle stå för kostnaden för hela Sverige, utan vi kunde ha fortsatt med appen själva, för skärgårdens del.

Det är min syn på saken. Jag hoppas verkligen att det kommer att ordna sig så småningom. Jag håller ett öga på detta och kommer att se om det inte ordnar sig.

§ 150 Interpellation 2014:12 av Michel Silvestri (MP) om upphandling av insulinpumpar för diabetiker

Anförande nr 3
Landstingsrådet Bohlin (KD): Ordförande, presidium, ledamöter! Jag tackar så mycket för frågan. Jag tror tyvärr att det har förekommit en del missuppfattningar kring upphandlingen när det gäller insulinpumpar. Jag hoppas att jag i mitt svar har klarat ut en del frågetecken, så att de kan bli utropstecken i stället.

I avtalet med hjälpmedelscentralerna finns det reglerat att det ska finnas produkter från ett förstahandsval och ett andrahandsval som är 90 procent respektive 10 procent. Om en patient inte är nöjd eller finner att insulinpumpen inte uppfyller de krav som man har kan man välja ur andrahandssortimentet, som är 10 procent, så det finns alla möjligheter att få en pump som motsvarar den vård som man behöver.

Jag känner mig ganska trygg med att alla diabetespatienter i Stockholms län får en god och säker vård. Jag hoppas att mitt svar, som ändå är ganska utförligt, motsvarar förväntningarna och klarar ut frågetecken och eventuella missuppfattningar kring upphandlingen. I övrigt hänvisar jag till svaret.

Anförande nr 4
Michel Silvestri (MP): Ordförande! Tack, Ella, för ditt svar på min interpellation! Tyvärr måste jag konstatera att du inte rätar ut så många frågetecken vare sig för mig eller för länets diabetiker i de här frågorna. Det ska jag försöka belysa nu.

Som ni vet är diabetes en av de stora folksjukdomarna. I vårt land är det någonstans mellan 400 000 och en halv miljon människor som är drabbade av den sjukdomen. Det är naturligtvis ett betydande antal i vårt län.

De insulinpumpar som vi pratar om används kanske framför allt av typ 1-diabetiker, men de testas och används också för typ 2-diabetiker, som väl är ett ökande antal, och de har alltså nytta av de här pumparna i form av ökad livskvalitet och så vidare.

För att illustrera vad vi pratar om visar jag nu upp två typer av pumpar. Jag tror nästan att ni kan gissa vilken av dem som är gammal och vilken som är nyare. Den lilla är alltså betydligt nyare, faktiskt så ny att den ännu inte finns på marknaden.

Man kan titta på funktionaliteten hos insulinpumparna, och då kan det skilja sig en hel del. Jag visar nu bilder för ett spännande projekt, sammanfattat i en tidsplan i olika steg. Det kallas Artificial Pancreas Project. Här håller forskare och industri på att i förlängningen, som det sjätte och sista steget, utveckla en artificiell bukspottkörtel, som helt och fullt – åtminstone när det gäller insulinproduktion för diabetiker – skulle kunna ersätta funktionen hos en defekt bukspottkörtel.

I nuläget ligger vi kanske någonstans i fas 1 i första generationen. Den lilla pumpen, som är ”busfärsk”, ingår i fas 2. Finessen är att den kan mäta blodsockernivå på ett känsligt sätt och justera insulinnivåerna utifrån det, vilket ger ökad livskvalitet och bidrar till att vården får mindre kostnader och det blir mindre lidande för diabetikerna, som löper mindre risk att drabbas av skador av olika slag.

Det som är olyckligt i upphandlingen är att det är ett avtal på fem plus fem år. Man tror att vi redan inom några år är i fas 4 och har nått den artificiella bukspottkörteln inom fem sex år. Det är olyckligt att vi låser upp oss i ett avtal som gäller så lång tid.

Jag får fortsätta om en liten stund, eftersom taletiden är slut.

Anförande nr 5
Landstingsrådet B o h l i n (KD): Det är fantastiskt att du har så stort engagemang i de här frågorna. Det har jag också. Men jag vill ändå hänvisa till mitt svar, och jag hoppas att jag med det har kunnat klara ut en hel del. Det finns tyvärr missuppfattningar kring vad upphandlingen går ut på. Vi har lagt in funktionalitet, och det finns också utrymme för innovation i upphandlingen, vilket det inte fanns tidigare.

Jag känner mig trygg med att våra diabetiker i länet kommer att få en god och säker vård även fortsatt.

Anförande nr 6
A n d e r s L ö n n b e r g (S): Ordförande! Gratulerar till den upphöjda positionen, får man väl säga till fru Sandström!

Det är inte obekant att jag inte bara är landstingspolitiker utan också är diabetiker, för att travestera en reklamslogan på tv. Vi tycker principiellt ganska illa om den här typen av upphandlingar. Det finns ett antal skäl till det.

För det första bygger upphandlingen på en föreställning att man i förväg kan tala om vad folk behöver. 90 procent av alla diabetiker som behöver en pump ska ha en av kategori 1, och 10 procent ska ha en av kategori 2. De som har skrivit det har förmodligen ingen aning om att pumpar inte kan delas in i två kategorier på det sättet över huvud taget.

Men en annan sak är allvarligare. Landstinget har som uppgift att för medborgarna ansvara för kunskap och se till att diabetiker får rätt vård. Men vad man gör med det här systemet – att upphandla en upphandlare som i sin tur upphandlar av företag – är att man avhänder sig det ansvar man har. Man lägger helt enkelt ut på entreprenad att någon annan ska utföra något som gränsar till myndighetsutövning, nämligen vad som är lämplig behandling. Men det ska inte ett företag göra. Vår erfarenhet – detta finns på andra områden, till exempel för kanyler – är att deras lojalitet mot aktieägare är något större än mot patienter och landstinget.

För det andra innebär det att kunskapen i vår egen organisation uttunnas. Nästa gång kommer man över huvud taget inte att ha kunskap att upphandla detta – eller snarare är detta ett exempel på att man redan i dag inte har det. Det viktigaste för landstinget borde då vara att skaffa sig den kunskapen i stället för att lägga ut detta på entreprenad.

För det tredje säger leverantörer, innovatörer, patienter, ja, alla nej till detta, men ändå kör man vidare på den här typen av upphandling. Varför gör man det, om man säger sig vilja lyssna på alla som är aktiva på området?

Erfarenheterna från till exempel kanylerna, som upphandlas på det här sättet, är att företagen inte ens väljer de billigaste kanyler som är bra utan väljer de kanyler som har högst marginal för företaget. Hela vinsten av rationalisering av verksamheten tar företaget. Den kommer inte landstinget, skattebetalarna, patienterna eller andra vårdområden till del.

När landstinget borde samla tillverkare, innovatörer, vården och patienterna för att skapa världens bästa diabetesvård har ni ägnat er åt att gynna mellanhänder. För mig är det obegripligt varför.

Anförande nr 7
L a r s T u n b e r g (FP): Fru ordförande, ledamöter! För en diabetiker är det helt livsavgörande att få rätt mängd insulin vid rätt tidpunkt. Insulinsprutor och insulintyper har utvecklats starkt under åren. Men diabetes kan ännu inte botas, i alla fall inte på något väsentligt sätt. Behandlingen är egentligen densamma som 1920 eller 1921, när det upptäcktes: Spruta in insulin och överlev!

Att få insulin genom en pump i stället för att ta det genom sprutor är ett jättestort steg mot frihet och liv. Det är därför väldigt bra att insulinpump kommer att ingå i hjälpmedelscentralens sortiment, och det är också bra att man är inriktad på funktionalitet och inte märke.

För landstinget, som köper in hjälpmedel för hundratals miljoner varje år, är det viktigt vilket sätt vi gör det på. Vi ska möta en stark kostnadsökning – budgeten kommer att visa det vid nästa möte vi har. En god vän till mig, som är inköpsdirektör på ett inte så framgångsrikt skandinaviskt flygbolag, har levande beskrivit för mig hur viktigt det är med inköp och vilken stor betydelse det har för att pressa kostnader.

Jag tror att det finns lärdomar att dra när det gäller hur vi köper in, för att kunna pressa kostnaderna.

Anförande nr 8
J e n n y H j a l m a r s o n (S): Det här är första gången för mig i fullmäktiges talarstol. Jag ska visa er något som jag har – jag har min pump i bältet, en insulinpump. Ni säger att man tar en insulinspruta för att hålla sig vid liv. Realiteten är att man måste leva med sin insulinbehandling 24 timmar om dygnet.

En annan realitet är att man har sin pump på sig jämt. När ni väljer er mobiltelefon lägger ni ned kraft och själ på det. När jag väljer min pump får det konsekvenser för hela livet. Ursäkta mina tårar, men jag blir berörd! Det här är A och O för oss.

När jag valde min pump var det många faktorer som spelade in. Det var funktionen, men det var också det faktum att den är vattentät. Jag kan ha den när jag badar. Jag är småbarnsmamma, och det är viktigt att jag kan hoppa i vattnet om det skulle behövas. Jag klarar mig inte utan den här en timme. Därför måste den vara vattentät. Det är en faktor som är viktig för mig. Det är inte lika viktigt, gissar jag, om jag är 98 år. Då är nog displayen mycket viktigare.

Jag jobbar till vardags på KTH som forskare. Vi gjorde användbarhetstester på pumpar. Det visar sig att det är oerhört stora skillnad på vad vi tycker om olika pumpar. Om jag hör till de 10 procenten eller till de 90 procenten vet jag inte. Men jag ska ha den här pumpen dagligen, varje dag, och det är viktigt för mig att jag får välja den som fungerar bäst för mig.

Jag ber om ursäkt för mina tårar, men jag hoppas att ni fattar. Det gör ni nog inte, men ni skulle kunna försöka förstå hur det är att leva med det här dygnet runt. En upphandling som den här spelar roll för oss.

Anförande nr 9
Michel Silvestri (MP): Ella! Jag blir verkligen engagerad, och Jenny Hjalmarson förtydligade det ytterligare. Detta är en fråga som betyder oerhört mycket för alla diabetespatienter inklusive anhöriga. Men det handlar också om hur vi i landstinget använder skattemedel.

Som jag sade inledningsvis: Tyvärr har jag inte fått så många frågetecken uträtade. Men är det något som ni i alla fall har varit tydliga med i interpellationssvaret är det vad som står i början: I upphandlingen ingår inte insulinpumpar. Men samtidigt är det detta som ligger till grund för hur de här insulinpumparna framöver ska tillgodose behovet hos diabetikerpatienterna. Det tycker jag är förvånansvärt.

Jag tycker att vi ska vara tydliga och kalla detta vad det är: Det är en icke-upphandling av insulinpumpar.

Med anledning av det vill jag visa ett dokument till. Det är en lista. Jag skulle kunna ge er och framför allt Ella en gåta: Detta är praktiskt taget alla övriga landsting i vårt land – exklusive Stockholm. Man kan fråga sig: Vad skiljer alla de här från Stockholms läns landsting? Det är naturligtvis mycket. Men just i den här frågan är det en och samma sak: Samtliga dessa landsting har redan genomfört eller har en pågående produktupphandling av insulinpumpar med tydliga kravspecifikationer för vilken typ av pumpar som man förväntar sig att deras diabetespatienter ska få tillgång till.

Man kan fundera över vad det är som har gjort att Stockholms läns landsting anser att man kan följa en helt annan princip i det här läget. Man har ursprungligen gjort en funktionsupphandling av andningshjälpmedel, trygghetslarm och annat – och faktiskt någon typ av pumpar, fast rörande nutrition. I efterhand, när man har två anbudsgivare, meddelar man från landstingets sida: Jo, här ska också bland annat insulinpumpar och smärtpumpar ingå.

Det är minst sagt förvånande att man beter sig på det viset. Precis som vi har hört tidigare: Detta är ett bekymmersamt läge både för våra diabetespatienter i länet och för hur vi hanterar skattemedel i upphandlingar.

Anförande nr 10
Landstingsrådet Bohlin (KD): Jag tycker att det blev väldigt förvirrat. Jag menar att politiker inte bör detaljstyra.

Det vi har sagt är att vi efterfrågar en funktion. Det fina med det är att bland annat Jenny kommer att få sin vattentäta pump. Vi säger att brukarna ska få vara med och bestämma. Vi har också slagit fast i budgeten, som vi har presenterat, att vi ska ge mer utrymme för innovation i alla upphandlingar. Det är jätteviktigt att slå fast det i den här debatten.

Jag är något förvånad över den kritik som kommer från Anders och oppositionen. Den kritiken har jag inte hört förut. Detta är inte några hemligheter utan har varit känt länge. Därför hade jag velat höra den kritiken tidigare, om den kommer från patientföreningar eller från Anders som person som ingår i oppositionen.

Sedan vill jag kommentera detta med artificiell bukspottkörtel. Det är en helt annan fråga. Vi hindrar inte alls en sådan teknisk utveckling därför att vi gör den här upphandlingen.

Jag känner mig trygg med att våra diabetiker i Stockholm kommer att få den vård som de behöver. Det fina är att vi har bakat in innovation. Vi låter patientorganisationer och brukare vara med och välja en pump som exakt passar det behov som man har och den vård som man behöver.

Jag tycker inte att politiker ska detaljstyra. Jag tycker att vi ska ge brukarna och patienterna mycket större möjligheter att vara med och utforma och välja pump.

Anförande nr 11
A n d e r s L ö n n b e r g (S): Det här är verkligen inget nytt, utan det har framförts vid flera tillfällen. Dag Larsson kommer snart att redogöra för hur hälso- och sjukvårdsnämnden har handlagt detta.

Det är absolut inte okänt för förvaltningen heller. Möjligen har det brustit i överföringen från förvaltningen till dig att patienter, patientföreningar, leverantörer, innovatörer, ja, alla har varit kritiska till detta.

Jag tror att Lars Tunberg kom sanningen nära. För landstinget är detta en kostnad – det är ingen behandling. Det finns inget intresse av att bygga kunskap för framtiden, utan det gäller att få så låg kostnad som möjligt. Problemet är att erfarenheten visar att man lurar sig: Det är företagen som tar in vinsterna – det är inte landstinget som får dem.

Jag tycker att inte heller privata företag ska detaljstyra, utan det är patienter och vårdprofessionella som ska komma fram till de bästa lösningarna, och de lösningarna ska användas.

De stora kostnaderna för diabetes gäller komplikationer. Det är 80–90 procent av alla kostnader för landstinget. Det är de kostnaderna som vi är ute efter att förebygga. Det är något som betalar sig på 10 eller 20 års sikt – inte i årets budget. Det är det ni måste komma underfund med.

Slutligen: Det har aldrig förekommit på diabetesområdet att något företag har pratat med en patientförening inför en upphandling.

Anförande nr 12
Landstingsrådet L a r s s o n (S): Ordförande! Det är trevligt att se en ny ordförande som leder överläggningarna.

Jag tycker att det är en spännande och angelägen diskussion. Ella sade att det inte hade redovisats några avvikande uppfattningar rörande upphandlingen, men det har det faktiskt i hälso- och sjukvårdsnämnden, som jag hoppas att Ella kommer in i efter årsskiftet, när det väljs en ny nämnd.

Direkt när det blev klart att den centrala statliga finansieringen av insulinpumpar skulle dras in ställde jag frågor till hälso- och sjukvårdsdirektören och hälso- och sjukvårdsnämnden och uttryckte oro över vad som skulle ske. Jag frågade också om man skulle lägga in insulinpumpar i funktionsupphandlingen, varvid direktören för hälso- och sjukvården sade att så inte skulle ske.

Till min stora förvåning upptäckte jag senare att man ändå hade gjort det. Jag är ganska bekymrad över det av flera skäl. Jag tror att det är olagligt, och jag tror att landstinget så småningom kommer att förlora – det pågår rättsliga processer kring detta. Jag tycker också att det är olyckligt att lägga in insulinpumpar i ett system som så tydligt handlar om framför

allt kostnadspress. Det är olyckligt att lägga in just den här verksamheten, där det sker spännande innovationer och annat, i den andra stora funktionsupphandlingen.

Jag vill redogöra för att det har funnits och anmälts avvikande uppfattningar i denna fråga. Jag förstår fortfarande inte varför insulinpumpar har lagts in i funktionsupphandlingen, trots en fråga och ett besked på hälso- och sjukvårdsnämnden om att det inte skulle ske.

Men det kan du, Ella, inte veta, eftersom du inte satt där, så jag förlåter dig. Men jag vill bara redovisa för dig hur det faktiskt ligger till.

Anförande nr 13
M i c h e l S i l v e s t r i (MP): Från Miljöpartiets sida har vi nämnt att detta kanske borde ha varit en innovationsupphandling. Du har nämnt ordet ”innovation”, Ella, men de facto är det inte så i grunden, utan det är en funktionsupphandling, där landstinget helt och hållet avhänder sig makten över att kravspecificera insulinpumparna. Det överlåter man till en grossist, som i sin tur får fria händer att anlita en eller flera leverantörer. Det är det som bekymrar oss och inte bara oss.

Du lät förvånad. Du är ny på din post. Men du borde kanske ha fått lite mer information i ärendet.

Jag visar nu ytterligare ett dokument. Det är ett brev från Diabetesförbundet till hälso- och sjukvårdsnämnden där man uttrycker oro med anledning av icke-upphandlingen av insulinpumpar. Det var i samband med den skrivelse som vi hade lagt i HSN. Jag kände inte till det här brevet förrän jag fick det själv från förbundet. Jag är alltså lite förvånad över hur man har hanterat de här synpunkterna från patientorganisationerna.

I Diabetesförbundet är man bekymrad, och vi är bekymrade. Nu är det mycket som ligger på de styrande och förvaltningen, för att se till att detta blir så bra som möjligt trots allt.

§ 151 Interpellation 2014:13 av Håkan Jörnehed (V) om tillgången på vårdplatser

Anförande nr 14
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Ordförande! Tack, sjukvårdslandstingsrådet Marie Ljungberg Schött, för svaret på min interpellation angående tillgång till vårdplatser! Interpellationen lades den 11 november, och redan i dag har vi ett svar. Det är jag mycket tacksam för. Vi får till och med behandla interpellationen i dag – det är jättebra.

Å andra sidan är detta ett bekant ämne. Det handlar om tillgång till vårdplatser i Stockholms sjukvård. Man kan verkligen fråga sig varför vårdplatserna i landstinget är stängda. Vi behöver dem ju till patienterna.

Jag har under föregående mandatperiod diskuterat den här frågan med finanslandstingsrådet Torbjörn Rosdahl, dåvarande produktionslandstingsrådet Anna Starbrink och tidigare sjukvårdslandstingsrådet Filippa Reinfeldt. Utmaningen med den här frågan är att man inte hinner mer än att gå ned från talarstolen så hinner ytterligare vårdplatser stänga.

För två år sedan hade vi en debatt där många var oroliga inför sommaren 2013. Karolinska sjukhuset skulle ha stängt 50–90 vårdplatser. Det hade vi en jättestor diskussion om här i salen. Nu i våras hade vi en debatt om att det var så många stängda vårdplatser på Karolinska sjukhuset. Det var 140–170 platser, och sedan blev det 190. Då tänkte jag: Hur ser det ut hösten 2014?

Sjukvårdslandstingsrådet har i sitt interpellationssvar skickat med en pedagogisk bild. Den har jag förstorat och visar här. Det Marie glömde i hastigheten var att visa differensen mellan antalet fastställda vårdplatser och hur många som är öppna. Jag har skrivit in siffror för det, i den bild som jag visar. Det är minus 60 på Danderyds sjukhus, minus 65 på Södersjukhuset och minus 161 på Karolinska sjukhuset. Till och med S:t Görans sjukhus, som ni framhåller är så bra, har stängda vårdplatser. Det tycker jag är ett bekymmer.

Därför har jag ställt några frågor till Marie. Jag tänkte: Kanske händer det något när vi har fått ett nytt sjukvårdslandstingsråd. Jag frågar bland annat: Vilka omedelbara åtgärder tänker du som ansvarigt landstingsråd vidta för att de tillgängliga vårdplatser som produktionen är dimensionerad för utnyttjas för fullt?

När man läser svaret blir man lite orolig. Marie skriver: ”Hälso- och sjukvårdsnämnden följer löpande antalet fastställda vårdplatser i länet och även variationen av disponibla vårdplatser över tid.” Jag skulle önska att hälso- och sjukvårdsnämnden föreslog åtgärder så att vi kan öppna vårdplatserna och inte bara satt och följde det. Det är ett sluttande plan. Det blir fler och fler stängda vårdplatser, men vi behöver dem ju eftersom länets befolkning ökar.

Jag hoppas att du inte bara nöjer dig med att förvaltningen följer frågan, Marie. Jag skulle vilja fråga dig: Vad tänker du göra för att öppna de här vårdplatserna? Är det piska och morot, viten och belöningar, eller hur tänker du? Vad är din ambition? Vi ser fram mot ditt svar.

Anförande nr 15
Landstingsrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Fru ordförande, ledamöter! Du har lite fel, Håkan, för det är inte fler och fler som blir stängda, utom tvärtom blir fler och fler öppna, och det tycker jag är bra.

Det är en svår och komplex fråga som du har ställt – eller flera, faktiskt. Det betyder också att det är ett komplext svar. Självklart ska vårt landsting ha rätt antal platser utifrån de behov som finns, för att möta den enskilda patienten, men då ska det vara inom rätt specialitet. Behoven hos patienterna varierar. De varierar från dag till dag. Det kan bero på vilken veckodag det är, vilken väderlek det är och vilken tid på dygnet det är – allt möjligt.

Sedan 2013 mäter vi antalet överbeläggningar och antalet utlokaliserade patienter. Det redovisas till SKL. Det gör vi av flera skäl, dels för att vi ska veta hur det ser ut, dels också för att vi vill att man ska lära sig och kunna använda det i ett förändringsarbete ute på sjukhusen.

Det har skett en klar förbättring i Stockholm. Tittar man på resultatet i förhållande till riksgenomsnittet ligger vi riktigt bra till. Men vi ska inte slå oss för bröstet och stanna där. Vi vet ju, precis som Håkan säger, att vi har en ökande befolkning, och troligtvis kommer antalet vårdplatser att behöva öka ännu mer i framtiden.

Det finns en stor potential på sjukhusen, och landstinget arbetar hela tiden med nya behandlingsmetoder. Vi arbetar med att rekrytera nya medarbetare och utveckla arbetsmiljön, så att fler och fler väljer att arbeta i vår sjukvård.

Du frågar om anledningen till att vårdplatserna är stängda. Då vill jag börja med att slå fast att det är sjukhusen som ansvarar för att det finns tillräckligt antal vårdplatser som möter behoven. Vid de tillfällen då man inte har kunna möta behoven fullt ut beror det på att det har saknats rätt kompetens eller bemanning för att man ska kunna säkerställa att samtliga vårdplatser hålls öppna.

Men det finns fler faktorer, bland annat ombyggnationer. Som ni vet har vi byggt om oerhört mycket i sjukvården under de senaste åren. Det handlar också om att reparera utrustning. Allt detta tillsammans påverkar antalet vårdplatser.

Det är värt att komma ihåg att sjukvårdsförvaltningens ledning i år inte har sett några tecken på undervård. Vi ser att antalet vårdplatser ökar igen, och det är oerhört glädjande.

Jag får fortsätta sedan, eftersom taletiden är slut.

Anförande nr 16
J o n a s L i n d b e r g (V): Det går att känna igen en del av de svar som ges. Bland annat skyller man återigen på sjukhusen.

Alla som sitter här inne har ett ansvar för att förse våra sjukhus med medel som gör att de klarar sina uppdrag. Då undrar jag om ni har rannsakat er själva. Vi ser ju att våra universitetssjukhus i Stockholm i år gör 200 eller 300 miljoner i underskott. Så var det när jag tittade på siffror i veckan. Det är såklart en stor anledning till att de inte klarar av att bemanna de platser som de är ålagda att ha öppna.

Du skriver i svaret att Karolinska sjukhuset har vidtagit stora åtgärder för att komma till rätta med problemet. Jag undrar vilka åtgärder det är. I dagsläget har sjukhuset ett anställningsstopp på grund av det underskott som finns.

Går man in på sll.se/jobb får man en ganska bra bild av varför våra vårdplatser i länet inte är öppna. På bara Karolinska sjukhuset hittar man åtta sidor med lediga platser med tio annonser på varje sida. Det är tjänster som man inte kan tillsätta. En del av annonserna är annonser för rekryteringsträffar där man kallar alla som kan komma och anställer alla som vill. Det är så allvarligt läget ser ut.

Jag jobbar själv på sjukhuset och har gjort en del inspektioner som fackligt förtroendevald. Vi har sett att en del avdelningar till 90 procent drivs genom bemanningssjuksköterskor. En del avdelningar har inhyrda chefer, så det finns ingen som tar ansvar för att driva platsläget framåt och ta ansvar för vårdens utveckling, utan man släcker bara bränder.

Du har sagt att landstinget har öppnat vårdplatser. När det gäller den högspecialiserade vården kan vi se att intensivvården i Stockholm har stängt tolv platser akut i höst, eftersom man inte har tillräcklig kompetens. Huddinge sjukhus har en toppmodern intensivvårdsavdelning med platser för 16 svårt sjuka patienter. Över sex av de platserna har varit stängda i över åtta år.

Tycker du att det är rimligt att det ser ut så?

Anförande nr 17
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Tack, Marie, för ditt svar! Men när jag hör Marie tycker jag att det låter som: Det är inget problem att det är så många stängda vårdplatser som 300.

Man får inte glömma bort att det är patienter som drabbas. Vi hörde talas om flera fall under sommaren där äldre, svårt multisjuka fastnade på våra akuter. Över 24 timmar låg de där, eftersom det inte fanns plats för att komma vidare, för det var personalbrist och vårdplatser var stängda. Senast förra veckan fick jag från SÖS reda på att en 92-årig patient väntade i över 18 timmar. Det är inte bara statistik vi visar bilder på, utan det handlar faktiskt om patienter som drabbas när det ser ut som det gör.

Eftersom jag känner dig lite sedan tidigare, Marie, vet jag att du har varit mycket engagerad i organdonationer, och TV 4 har nu en drive om organdonationer. Det påverkar att vi inte kan ta hand om de organ som vi skulle behöva i Stockholms län eftersom det är brist på intensivvårdsplatser. Det visar den utredning om organdonationer som Anders Milton håller på med.

Ett gott råd från mig på vänsterkanten är att Marie Ljungberg Schött omedelbart börjar tala med personallandstingsrådet och börjar agera. Karolinska har 160 stängda vårdplatser. Men det är ett universitetssjukhus som borde vara oerhört attraktivt och kunna rekrytera.

Om man har stängda vårdplatser förstår jag inte att man samtidigt inför ett anställningsstopp för att klara sin ekonomi. Vi har precis i dag fått ett mejl om att man kommer att göra neddragningar på onkologin på KS därför att det saknas personal.

Första frågan jag ställer i interpellationen är: När kommer vårdplatserna att vara öppna? Eller är ambitionen att det är okej med 300 stängda vårdplatser? Då blir det konstigt när vi pratar om framtidens hälso- och sjukvård, där vi behöver fler vårdplatser eftersom befolkningen ökar och antalet vårdplatser minskar med Nya Karolinska. Det blir lite svårt att få ihop det, att vi har vårdplatser som är stängda i dag.

Kan du ge ett datum för när vårdplatserna kommer att öppna, som ett löfte nu när du gör debut som sjukvårdslandstingsråd?

Anförande nr 18
S a n d r a I v a n o v i c (MP): Tack, Håkan, för frågan! Marie, jag tycker så synd om dig. Som sjuksköterska känner jag: Vilket jobb du står inför!

Kärnan i frågan är mycket enkel. Det handlar om personal, oftast om personalbrist. Det intressanta är att det handlar om sjuksköterskor. Vi har ingen sjuksköterskebrist i Sverige. Däremot har vi sjuksköterskor som har lämnat Sverige för att åka till Norge, för där får de ordentligt betalt. Vi har också sjuksköterskor som skolar om sig.

Jag började göra det efter ett halvår. Jag låg i fosterställning och grät varenda gång jag kom hem från mitt arbete. Nu jobbar jag fortfarande som sjuksköterska och som bemanningssjuksköterska över hela Stockholm och kommer ut till många platser inom psykiatrin och sjukvården. Det har varit otroligt nyttigt för mig att se hur det är. Läget är riktigt illa.

Man orkar inte jobba inom vården i dag, när resurserna är så små. Man orkar inte göra det för 22 500 kronor. Jag tjänade mycket mer som servitris än jag gör som sjuksköterska – för då hade jag även dricks. Och nu jobbar jag med mänskligt liv och lidande.

Gör jag fel någon gång – vilket jag har gjort några gånger på grund av stress – får jag leva med de skador som jag har orsakat en annan person, och alla patienter får också lida för det jag och min stress har tillfört.

Vi måste ta ansvar inom landstinget. Vi kan inte låta sjukhusen stå där ute i kylan, för de fixar inte detta själva. Varenda verksamhet leds som en ekonomisk enhet, och det finns ingen översikt.

Nu är läget så desperat att jag har fått erbjudande om 10 000 kronor mer i lön på bara två år. Den budget som är föreslagen från alliansen kommer att gå med fetdunderunderskott om man inte tar hänsyn till vad personalkostnaderna kommer att bli.

Det är ett allvarligt problem. Det är ett stort lidande. Vi måste börja jobba med det nu.

Anförande nr 19
B i r g i t t a S e v e f j o r d (V): Vi måste ta ansvar, sade Sandra. Det är precis vad vi ska göra i den här församlingen – det är därför vi sitter här. Enligt Marie Ljungberg Schött är det sjukhusens ansvar att se till att vårdplatserna är öppna. Men det kan de ju inte om budgeten är för liten.

Det är över budgeten och pengarna som vi styr. Om ni i Alliansen ger sjukhusen för liten budget, så att de inte kan anställa nödvändig personal, måste det yttersta ansvaret vara vårt. Det politiska ansvaret måste faktiskt vara överordnat sjukhusens ansvar. Det är fegt att gömma sig bakom sjukhusen och göra som du gör, säga att det är sjukhusens ansvar att se till att vården fungerar på våra akutsjukhus.

Det är kaos på våra akutsjukhus. Är det så himla svårt att förstå? Det kommer att bli jätteproblem under den här mandatperioden om ni inte nu tar tag i de problem som finns. Vi har mängder av stängda vårdplatser, precis som har redovisats här.

Jag undrar också om det är de faktiskt stängda vårdplatserna som redovisas eller om det bara är de planerat stängda vårdplatserna som redovisas. De faktiskt stängda vårdplatserna är många fler än de planerat stängda vårdplatserna.

Man kan titta på SÖS internmedicin. Där finns det vissa avdelningar där 50 procent av vårdplatserna är stängda i dag. Vad tänker du som ansvarigt landstingsråd göra för att se till att man kan bemanna så att alla de här vårdplatserna kan öppnas? De måste öppnas, för konsekvensen av detta är att människor fastnar på våra akutmottagningar. Precis som Håkan sade: Där ligger 80- och 90-åriga människor. De kan ligga ett eller två dygn och till och med ännu längre på akutmottagningarna innan de kommer vidare.

Vad händer när de ligger så länge på våra akutmottagningar? Jo, de får liggsår. Sedan åker de upp på vårdavdelningarna, och efter några dagar dör de av liggsår. Det är vanligt att mycket gamla och sköra människor dör just av liggsår. De får det på våra akutmottagningar därför att man inte kan flytta dem till vården.

Det är ditt ansvar. Skyll inte på sjukhusen, när ni ser till att de har för liten budget, så att de inte kan bemanna!

Det stora problemet är att vi har brist på sjuksköterskor. Det är där knuten ligger. Se till att ni fixar det!

Anförande nr 20
Landstingsrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Jag skyller inte på sjukhusen. Men vi har avtal med sjukhusen. De har åtagit sig att driva verksamheten på det sätt som jag berättar om. De har också ett ansvar. Vi har ett gemensamt ansvar.

Det finns mängder med öppna vårdplatser. Det finns ett litet antal stängda vårdplatser. Det är ett bekymmer. Jag har försökt beskriva det i mitt svar. Det är något som vi arbetar med.

När vi säger att vi och vår förvaltning följer det här noga betyder det inte att vi bara sitter och tittar på siffrorna, utan det betyder att vi också gör något när vi ser att det är stängda vårdplatser.

Det finns fler öppna vårdplatser nu efter sommaren än vad det var tidigare. Jag ser att det går åt rätt håll, och jag tycker att vi ska fortsätta det arbetet. En del i det arbetet är den jättestora satsning som vi gör med framtidens hälso- och sjukvård, där tanken är att inte alla patienter nödvändigtvis ska vara på de stora sjukhusen utan vi kan sprida vården närmare patienterna på ett enklare sätt.

Jag tycker också att vi ska titta på sådana idéer som hur man arbetar på akutmottagningarna. Finns det till exempel möjlighet att ha vårdcoacher eller någon annan där som styr vården, så att patienten får sin vård på den nivå som stämmer överens med behovet? Många skulle kunna få mycket bättre vård utanför sjukhusets väggar, och det skulle också frigöra en hel del resurser.

Jag tror att den stora lösningen är att man löser bemanningsfrågan. Det är en av våra viktigaste utmaningar. Det handlar om löner, precis som ni säger, men det handlar också om

annat. Om vi har fler arbetsgivare stimulerar det till bättre löneutveckling och till möjligheter att byta till arbetsplatser där man trivs.

Den tidigare regeringens satsning på att utbilda fler sjuksköterskor tror jag kommer att leda till mycket bättre resultat när det gäller antalet platser och när det gäller vård.

Vi i Alliansen har gjort en satsning på specialistsköterskor och deras löner, och det tror jag att vi kommer att se effekter av. Vi gör oerhört mycket för att hjälpa sjukhusen att klara av det som de har åtagit sig, och vi ser att vårdplatserna redan nu är öppna i större utsträckning än tidigare. Det tycker jag är glädjande.

Jag visar nu en bild där det framgår att antalet överbeläggningar i Stockholm är lite för stort. Men det är inte alarmerande, om man tittar på hur det ser ut i jämförelse med resten av Sverige.

Anförande nr 21
Landstingsrådet L a r s s o n (S): Ordförande, fullmäktige! För en tid sedan var jag ute på en verksamhet och mötte personal, som många av oss gör. Jag besökte Södersjukhuset och pratade med ett antal sjuksköterskor om hur arbetssituationen var. Jag mötte en sjuksköterska som var väldigt arg och skällde i största allmänhet. Hon visste att jag var landstingsråd men hade inte riktigt klart för sig om jag tillhörde majoriteten eller oppositionen. Hon skällde som en bandhund.

Det hon sade till mig fick mig i alla fall att tänka efter en stund. Hon sade: Jag jobbar på Södersjukhuset. Jag tycker att det är oerhört viktigt att arbeta på Södersjukhuset. Men jag riskerar, med tanke på den höga arbetsbelastning som finns på arbetsplatsen för närvarande, att göra fel, att skada patienter. Jag har väldigt lite inflytande och information om hur man försöker hantera Södersjukhusets utmaningar. Jag vet att om jag byter från landstinget och går till en annan arbetsgivare, till exempel Stockholms kommun, slipper jag arbeta varannan helg och får högre lön. Varför ska jag fortsätta arbeta på Södersjukhuset?

Anförande nr 22
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Ordförande! Marie säger att vi har tecknat avtal med sjukhusen, och de har lovat att ta ansvar för att ha tillräckligt många vårdplatser, medarbetare och utrustning för att klara det vårduppdrag man ingått avtal om. Men om de inte gör det, då? Det är ju detta som nu händer.

I en politiskt styrd organisation är det ditt politiska ansvar att göra något. Du säger här att det inte var som du skrev – att förvaltningen bara följer detta – utan ni vidtar också åtgärder. Vilka är dessa åtgärder? Nu är det fler vårdplatser som öppnar, säger du, men det är lite svårt att räkna dem och hänga med riktigt. När vi debatterade detta i våras handlade det om att det var ungefär 150 färre vårdplatser. Nu är det uppe i 300.

Jag skulle tycka att det vore intressant att få veta vilka åtgärder ni har vidtagit. Du talar exempelvis om vårdcoacher, men vad hjälper vårdcoacher om vi inte har vårdplatser? Man kan ju inte coacha folk till vårdplatser som inte är öppna. Det blir lite svårt. Jag kan lova dig en sak, Marie: Jag kommer att återkomma i den här frågan under våren.

Anförande nr 23
J o n a s L i n d b e r g (V): Det är lätt att säga att många patienter är på akuten av fel anledning och egentligen borde vara någon annanstans. Men i själva verket vittnar många som jobbar på akutmottagningarna om att många patienter är på akuten av rätta skäl och bör läggas in men att platserna inte finns.

Jag skulle vilja efterlysa ett svar där det i stället för ”vårdplatsbrist” står ”sjuksköterskebrist”, och där varje sjukhus får redogöra för hur många sjuksköterskor man saknar för att kunna hålla befintliga platser öppna, för det är detta som är det stora bekymret.

Platsbristen i sig medför också att patienter läggs på fel plats. Vi ser dagligen incidenter på sjukhusen där gynekologipatienter ligger på ortopedavdelningar och inte blir rondade på två dygn. Allt detta fördröjer vårdapparaten. Det gör att man jobbar ineffektivt, och det blir incidenter när man inte kan rondrutiner, och i värsta fall har det lett till att patienter har dött.

Anförande nr 24
Lowisa Anderzon (S): Vänner, kamrater, presidium, åhörare! Inte trodde jag att matematik kunde vara så här intressant. Det är lite chockerande för mig som knappt kan räkna till tre.

En sjukhussäng är inte till någon större nytta om det inte ligger en patient i den. Och vi kan helt uppenbart inte ha patienter om vi inte har personal som kan ta hand om dem. Att personal har flytt från vårt landsting till näraliggande landsting är ingen större nyhet. Det är många olika kategorier personal som har flytt. Det handlar inte bara om lön utan, precis som flera andra har sagt, om arbetsmiljö.

Testa hur det är att jobba från 12.30 till 21.30 och ta dig hem med tunnelbanan utan att ens hinna säga god natt till dina barn, för de har redan lagt sig, och sedan börja kl. 7 dagen därpå! Testa det ett par år och se hur bra du mår! Så mår de människor som ska ta hand om oss när vi mår som sämst. Då måste de ha villkor på sitt arbete som gör att de på en bra dag har möjlighet att ta hand om oss, och så är det inte just nu. Det är fullständigt omöjligt att utföra ett gott arbete med yrkesstolthet om man inte får verktygen att göra det. Det är vi i den här församlingen som kan ge medarbetarna i sjukvården en möjlighet att utföra ett gott arbete.

Vi har diskuterat detta många gånger, Marie. Det är inte bara en bemanningsfråga. Det är en arbetsmiljöfråga, och den löses inte bara med att det ska bli fler utförare. Kommunal har alldeles nyss lagt fram en rapport om detta – den gäller förvisso barnomsorgen, men inte heller där har fler utförare blivit lösningen på problemet. Lyssna på proffsen! Lyssna på dem som jobbar där varje dag! Lyssna på dem som ska ta hand om oss, och ge dem lite schystare villkor!

Anförande nr 25
Marie Ljungberg Schött (M): Nej, det är inte bara en bemanningsfråga. Det är en oerhört komplex fråga, som jag sade från början.

Dag gav en ganska grov känga till primärvården. De gör ett fantastiskt arbete varje dag. De tar emot många fler patienter än någonsin tidigare – patienter som i allt väsentligt är mycket nöjda.

Det är svårt att räkna vårdplatser. Det kan jag säga till alla mina meddebattörer. Det går inte att fastslå ett stort antal vårdplatser från början och säga precis hur de ska se ut, för behoven varierar över tid, dag och delar av året. Det är där sjukhusens ansvar kommer in. Det är de som ska se hur de kan förändra sin sjukvård för att möta behoven där de finns, så att vi har rätt antal vårdplatser i rätt specialitet och möter patienternas behov.

Jonas, jag säger inte att patienterna går till fel ställe. Det gör de inte, men vi är kanske inte tillräckligt bra på att möta patientens behov och att berätta för patienten var just han eller hon skulle kunna få rätt vård. Jag tänker till exempel på gamla, som kanske inte alls i samma utsträckning som i dag behöver passera akutsjukhusen utan skulle må mycket bättre av att få komma direkt till geriatriken.

Jag är glad över att vi har fler vårdplatser öppna, och jag hoppas att det snart blir ännu bättre.

Anförande nr 26
Landstingsrådet L a r s s o n (S): Fru ordförande! Den grova kängan är ägnad åt er i Alliansen, om Marie undrar. Vi har ett vårdvalssystem i primärvården där 80–90 procent av dem som nyttjar vårdcentralerna på Södermalm säger sig vara mycket nöjda och säger sig vilja rekommendera sin vårdcentral till någon annan. I stora delar av de områden där folkhälsan är dålig, till exempel Botkyrka, ligger dock nöjdhetsgraden på 40 procent.

Landstingets egen utredning, under ledning av Per Anders Flordal, som kom för ett par år sedan, försökte förklara hur det kan komma sig att antalet besökare på våra sjukhus ökar med 4 procent om året trots att befolkningsökningen är 2 procent. Hans förklaring är att medborgarna i delar av Stockholmsregionen inte längre litar på det primärvårdssystem som ni har byggt upp. Kängan är riktad mot er!

§ 152 Interpellation 2014:14 av Jonas Lindberg (V) om bristen på specialistsjuksköterskor inom Stockholms läns landsting

Anförande nr 27
Landstingsrådet C a r p e l a n (M): Ordförande, ledamöter! Jag tänkte hänvisa till det skrivna svaret men också kort nämna något om vad jag belyser i det. Det är riktigt, som Jonas Lindberg framhåller, att vi har ett behov av fler specialistutbildade sjuksköterskor.- Det har också landstinget tagit fasta på, och det är därför vi har den så kallade uppdragsutbildningen.

Vad är då uppdragsutbildningen? Det är en modell som landstinget har för att tillgodose just specialistutbildningar, utöver vad staten ska ansvara för. Huvudansvaret ligger ju hos staten. Det ska vi komma ihåg. Från landstingets sida köper vi ungefär 100 platser under 2015 utöver de ordinarie platser som finns vid olika lärosäten. Men det är viktigt att påpeka att staten, och därmed regeringen, har ett ansvar att se till att vi har tillräckligt med platser för att tillgodose det behov och den efterfrågan som finns. Det handlar om att matcha detta med sjukvårdens behov av specialistutbildning, särskilt när det gäller sjuksköterskor.

I landstinget tittar vi också på andra lösningar. Man har en form av specialistutbildning på andra sätt, där vi ska betala ledighet för vissa sjuksköterskor inom till exempel kardiologi. De får då betalt en dag per vecka för att vidareutbilda sig med lön. SLSO, Stockholms läns sjukvårdsområde, har en annan modell med utbildningslön, riktat mot specialister i psykiatrin. Det är något som vi kommer att fortsätta titta på.

Jonas jämför lite med hur man gör i andra län. Det är klart att vi kommer att vara öppna och följa utvecklingen. Vi ska se om det finns några goda exempel som vi kan ta till oss i Stockholms läns landsting.

Han frågar också hur många som har tagit del av den särskilda satsning som landstinget har gjort. Det var 1 987 när vi räknade senast. Det är sjuksköterskor, barnmorskor och biomedicinska analytiker som har fått del av denna särskilda lönesatsning på 59 miljoner kronor. Det är en ganska stor del, 45 procent, av den utpekade gruppen som får del av denna särskilda satsning.

Det ska bli en ökad frihetsgrad inför nästa års lönesatsning. Man ska så att säga ute på fältet få större möjligheter att påverka lönesatsningen. Härifrån ska vi inte styra alltför mycket.

Anförande nr 28
J o n a s L i n d b e r g (V): Jag hade hoppats på ett lite utförligare muntligt svar. Det du sade nu var ungefär vad vi kunde läsa oss till i det skriftliga svaret.

Anledningen till att jag ställer de här frågorna är att jag är djupt oroad. Du ger en bild av att Stockholm ligger i framkant när det gäller att ta ansvar för kompetensutvecklingen i sjukvården. Jag vet om att vi har betalda uppdragsutbildningar. Jag vet att vi beviljar tjänstledighet på 20 procent för en del sjuksköterskor. Jag vet att det finns olika överenskommelser på olika ställen. Men poängen i min kritik är att det inte tas något helhetsgrepp. Trots de åtgärder som du nämner och som har pågått i flera års tid ligger Stockholm sämst till.

I Stockholmsområdet finns det flest specialistläkare per 100 000 invånare, medan det är precis tvärtom när det gäller specialistsjuksköterskor. Förra året släppte Socialstyrelsen en rapport som visar att Stockholm har bara 429 vidareutbildade sjuksköterskor på 100 000 invånare. Det ställe som har högst siffra är Umeå, där man har 608 per 100 000 invånare.

Vi vet att Karolinska sjukhuset saknar 70 intensivvårdssjuksköterskor för att hålla sina befintliga vårdplatser öppna. På bara sex år har intensivvårdens resursbrist ökat med ungefär 100 procent på grund av bristfälliga åtgärder för att säkerställa kompetensförsörjningen.

Bristen på operationssjuksköterskor är så omfattande att Karolinska och andra sjukhus köper vård externt på stan för massor med pengar. Man hyr in bemanningssjuksköterskor som dränerar sjukhusen på pengar.

Jag tar upp akademisk specialisttjänstgöring för sjuksköterskor. Det är en modell som redan införs på bred front i Sverige, ibland till och med på initiativ av dina partikolleger i olika landsting. Initiativet åtgärdar det som är en av de viktigaste anledningarna till att sjuksköterskor inte specialistutbildar sig, nämligen att de inte har råd. De får inte förutsättningar att göra det. Trots att regeringen anslår fler utbildningsplatser kommer ändå många att hoppa av.

Peter Carpelan, i stället för att sitta och följa, som ni i Alliansen så gärna gör, och notera olika saker, varför kliver ni inte fram och skapar anständiga villkor för de sjuksköterskor som vill specialistutbilda sig? Varför ansluter ni inte Stockholms läns landsting till modellen för akademisk specialisttjänstgöring? Eller tycker du på allvar att de åtgärder du har nämnt har resulterat i att man kommit till rätta med problemen?

Anförande nr 29
Landstingsrådet N o r d l i n g (MP): Ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare! Jag hade kunnat gå upp och debattera redan under den förra interpellationsdebatten, eftersom den interpellationen, liksom denna, handlade om personal. Men faktum kvarstår: Stockholms län växer så det knakar. Det gör att vi behöver ha tillgång till mer personal och mer vård i vårt landsting. Detta ställer stora krav på oss.

För ungefär två år sedan kom en statlig utredning som tog upp behovet av fler specialistsjuksköterskor. Den gav oss lösningar som karriärstegar och utvecklingsmöjligheter som anställd. Detta finns med i del av de åtgärder som sker inom ramen för personalutskottet under LS, det vill säga möjlighet till betald ledighet om 20 procent och att vi främjar detta genom utbildningsplatser på uppdragsutbildningar. Men vi behöver från landstingets sida vända oss också till den nationella nivån. Där finns det flera olika typer av kontaktytor där vi kan framföra Stockholms läns landstingsbehov. Det är angeläget att göra.

Det andra problemområdet gäller hur vi ska behålla personalen och vara en attraktiv arbetsgivare. Om vi har en undermålig arbetsmiljö är det inte konstigt om man som färdigutbildad sjuksköterska eller specialistsjuksköterska väljer att vända sig till ett helt annat professionsområde, för man är inte intresserad av att vara anställd hos en oattraktiv arbetsgivare.

En del i detta är de ständiga nedskärningarna, eller besparingarna och effektiviseringarna, som de kallas, som leder till att arbetsmiljön och förutsättningarna år efter år försämras på våra sjukhus. I princip samtliga sjukhus redovisar hög personalomsättning och höga bemanningskostnader. Vi hörde här tidigare i debatten att det också råder anställningsstopp.

De som är anställda har problem med återhämtningen mellan sina arbetspass. De får SMS och blir ombedda att ta ett extrapass. Då är man inte en attraktiv arbetsgivare.

Med detta som bakgrund måste vi fundera på hur vi behåller vår personal. Därför är en av de åtgärder vi i Miljöpartiet föreslår att vi ska säga nej när det gäller besparingskravet om 2 procent på akutsjukhusen. Detta är dåligt ur både personal- och patientsäkerhetsperspektivet. Det är en angelägen fråga som vi kommer att få diskutera många gånger om och om igen under den kommande mandatperioden.

Anförande nr 30
Landstingsrådet C a r p e l a n (M): Fru ordförande, ledamöter! Det råder inget tvivel om att detta är en komplex fråga. Det är jag den förste att erkänna. Det är viktigt att vi har tillräckligt med personal och att vi har kvalificerad personal på våra sjukhus. Här har flera talare nämnt att det handlar både om arbetsmiljön och om att få rejält betalt för det uppdrag man har att utföra.

Från landstingets sida och Alliansens sida är vi självfallet angelägna om att det ska löna sig att vidareutbilda sig och att ta ett större ansvar. Men detta är komplext så till vida att det är både en arbetsmiljöfråga och en lönefråga, och det är inte så enkelt att få en lösning på detta.

Precis som har framhållit från vänsterhåll har regeringen en viktig roll i detta. Ring då till era kompisar i regeringen! Ni har ju direktaccess till dem. Här har staten huvudansvaret. Det vi gör från landstinget är ett komplement för att de statliga platserna inte räcker till. Där har ni från oppositionssidan en access som ni säkert lättare kan utnyttja än vad vi i Alliansen kan i just den här frågan.

Vad är då resultatet av den satsning vi i landstinget har gjort? Jo, lönespridningen har ökat i de grupper vi har gjort särskilda satsningar på. Det är också den målsättning vi har haft. Sedan kan man förstås säga att det inte är tillräckligt. Vi kommer att fortsätta arbeta med den här frågan.

Det som är intressant och lite ovanligt att få höra är att man från Vänsterpartiet säger att man vill ha ökade löneskillnader. Det har jag aldrig hört tidigare, men det piggar alltid upp.

Anförande nr 31
J o n a s L i n d b e r g (V): Både i den tidigare debatten och i den debatt vi har nu slås man av att ni alltid nedprioriterar akutsjukvården. Det är alltid de svårast sjuka det handlar om. Det är alltid i akutsjukvården det är platsbrist. Det är arbetsmiljöproblem och löneproblem. Det är väl dags att ta åt sig av kritiken och göra något?

I själva verket tror jag att en akademisk specialisttjänstgöring skulle spara landstinget pengar. Det finns studier som visar att fler sjuksköterskor med högre kompetens resulterar i färre vårddagar, lägre dödlighet och lägre kostnader. Det finns stora vinster att göra.

Du säger att den satsning ni gjorde med 59 miljoner i år ökade lönespridningen och medförde positiva effekter. Ja, men inne i verksamheten blev det också problem. Ni, som annars säger att politiker ska hålla tassarna borta, gick in med dekret och talade om för cheferna vilka medarbetare som ska få pengarna. Man ska redovisa uppåt i en detaljstyrd redovisning utan like. I verksamheten kände man sig väldigt bakbunden. Vilka summor vissa medarbetare skulle få var också styrt från er sida. Det gjorde att 20 av Danderyds

sjukhus narkossjuksköterskor sade upp sig – 20 av en personalstyrka på 70. Detta berodde på denna satsning som slog fel.

Jag välkomnar ditt svar att verksamheterna ska få större mandat att själva bestämma nästa år. Är det ett löfte? Kan vi säga till cheferna på specialistklinikerna att nästa år kan ni själva bestämma summor och vilka medarbetare som ska få del av pengarna? De är ju kompetenta att göra det. De har lönekriterier och jobbar redan efter lönespridning.

Den lönespridning jag efterfrågar är en generell lönespridning mellan grundutbildade sjuksköterskor och specialistutbildade. Man skulle kunna inrätta akademiska specialisttjänster där sjuksköterskor när de är klara garanteras ett påslag på minst 5 000 kronor, så att de kan dra ifrån de sjuksköterskor som inte har samma kompetens. I dag finns det kolleger som läser i ett och ett halvt år och när de är klara får gå ned i lön på sitt nya jobb eller får en ökning som bara är marginell. Det är inte en morot för att fler ska specialistutbilda sig.

Om vi inte gör något snart kommer det nya sjukhus som ni bygger att stå tomt, precis som Huddinges intensivvårdsavdelning har gjort i sex år. Det blir inte så roligt.

Anförande nr 32
Landstingsrådet S j ö s t r ö m (S): Ordförande, ledamöter och åhörare! Ja, Peter, vi lovar att hjälpa till med att ringa till regeringen, men då ska också Stockholms läns landsting ha en plan. Det har landstinget inte i dagsläget.

Jonas ger i sin interpellation många bra förslag och exempel på hur man ska kunna lösa den nuvarande situationen när det gäller specialistsjuksköterskor. Vi har också refererat till den tidigare debatten. 300 stängda vårdplatser innebär inte bara ett lidande för patienten, som inte får adekvat hjälp, utan det innebär dessutom minskad produktivitet.

Jonas nämnde på slutet ett av de stora problemen. Vi gör gigantiska investeringar under de kommande åren. De vårdplatser som kommer att förbli stängda på de nya eller ombyggda enheterna kommer att generera otroliga kostnader och minskad produktivitet så länge de är tomställda.

Vi har olika modeller för lönebildning, och detta förtjänar en djupare diskussion än vi klarar här i dag. Men vi måste ha en lönebildning som fungerar hela vägen. Jonas nämnde också den oreda som har uppkommit med anledning av den satsning som gjordes. Satsningen var bra på många sätt. Den stimulerade till och har i viss mån också lett till att vi har fått en ökad lönespridning. Men vi måste också se till att lönebildningen sker på organiserat och systematiskt sätt, så att vi inte kommer i konflikt med olika yrkesgrupper.
Vi har i dag ganska stora löneglidningar. Det finns extraersättningar och annat för sommarvikarier som skapar problem i hela lönestrukturen.

Vi tar gärna ett samtal med regeringen, men det behövs också andra åtgärder. Vi behöver jobba med hur vår personal får använda sin profession. Vi brukar säga att proffs ska få vara proffs i våra verksamheter. Det handlar också om att våra specialistutbildade sjuksköterskor inte alltid får jobba med det de ska göra.

Låt mig ta ett exempel på kopplingen mellan löneutvecklingen och detta att proffs ska få vara proffs. Jag fick ett samtal häromdagen från onkologen, där en specialistutbildad sjuksköterska inte kunde få de arbetstider hon skulle behöva ha, med lite reglering, för att klara av sitt privatliv. Det resulterade i att hon i stället gick till en privat uppdragsgivare och fick 10 000 mer i lön, och där fick hon dessutom jobba med de professioner hon faktiskt var utbildad att jobba med. Så kan vi inte ha det i Stockholmsläns landsting.

Därför vill jag ställa en fråga till personallandstingsrådet: Peter, är du också villig och beredd att i samarbete med oppositionen, professionen, fackliga företrädare, vårdgivare med flera ta fram en kompetensförsörjningsplan för hela landstinget? Vi behöver det. Vi ser otaliga

exempel på att vi inte har en färdig plan för hur utbildningsinsatser och löneutveckling ska ske för att garantera kompetensförsörjning på längre sikt.

Anförande nr 33
M i c h e l S i l v e s t r i (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Detta är frågor som också engagerar mig väldigt mycket, dels i min roll i Hälso- och sjukvårdsnämnden, dels i min roll i Forskningsberedningen, som ju ansvarar för utbildningsfrågorna. Den interpellationsdebatt vi för nu hänger i mångt och mycket ihop med den vi förde alldeles nyss, om vårdplatsbrist och sjuksköterskebrist. Det är ju sjuksköterskor som ska specialutbilda sig, så om vi har brist redan från start blir det naturligtvis desto svårare.

Det ansvariga landstingsrådet har flera gånger pekat på statens ansvar i det här sammanhanget och uppmanade några här att ringa sina kompisar i regeringen. Visst kan regeringen och Utbildningsdepartementet tilldela utbildningsplatser, men det innebär inte med automatik att man kan genomföra utbildningar, utan det krävs mycket för det. Vi har också ett statligt lärosäte i vår region, Karolinska Institutet, som ansvarar för mycket av specialistutbildningarna, men det finns också ett antal enskilda högskolor som också har liknande specialistutbildningar som kan komma i fråga, kanske inom ramen för detta med uppdragsutbildning.

Numera heter den myndighet som granskar högskoleutbildningar inte Högskoleverket utan Universitetskanslersämbetet. Nyligen kom det uppgifter från den senaste kvalitetsgranskningen om att en stor del av bland annat vårt läns specialistsjuksköterskeutbildningar fick kritik för bristande kvalitet. Det är allvarligt, och man kan tycka att lärosätena borde sköta sig, men en del av kritiken handlar faktiskt om att det är en bristande verksamhetsförlagd utbildning. Det vill säga att den kliniska träning som vi ska tillgodose i våra vårdmiljöer inte är tillräckligt bra. Man har inte tillräckligt bra handledning, pedagogisk kompetens och så vidare.

På flera sätt blir detta ett moment 22. Vi saknar sjuksköterskor som ska specialistutbilda sig. Vi saknar också specialistsjuksköterskor som ska vara handledare till morgondagens hälso- och sjukvårdspersonal. Detta måste man ta ett rejält grepp över och se på kompetensförsörjningsplanen i grunden, som Jens föreslog nyss. Problemet är bara att detta skulle ha gjorts för länge sedan. Det är ett sent skede att göra det nu.

Jag vill ändå tipsa forskningslandstingsrådet att titta på en landstingsrevisorsrapport som kom för ett år sedan och som just pekar på detta och på att mångfalden av vårdutförare också har gjort det svårare att se till att studenterna kommer ut i bra klinisk träning.

Anförande nr 34
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Ordförande! Grattis, Peter, till ditt nya uppdrag! Jag tror att du kommer att ha ett av de svåraste uppdragen.

Låt mig vara lite positiv och säga att en sak som ni har gjort bra i er nya politiska organisation är att ni har skapat ett personalutskott, där man belyser de här frågorna. Detta har vi haft uppe i flera budgetdebatter och voterat om den, men vi har alltid blivit nedröstade. Men nu kommer det i alla fall, och det är ju positivt.

Dock vill jag säga: Peter, ta ditt ansvar i stället för att skylla på andra! Tidigare hörde vi Marie, som skyllde på sjukhusledningarna, och nu skyllde du på regeringen, som har suttit i två månader. Det var en annan regering tidigare.

Alla berördes nog av Lily, det cancersjuka barnet som var två år. Det saknas barnspecialister på onkologen på Astrid Lindgrens barnsjukhus, och så har det varit i sju år. Under den tiden är det ju Alliansen som har styrt, så jag undrar: Vad har nu gjort i den här frågan? Det är problematiskt att det i dag saknas 70 intensivvårdssjuksköterskor för att man ska kunna öppna intensivvårdsplatserna på Karolinska.

Du har ett svårt uppdrag, Peter. Men ta emot ett gott råd: Ta ditt ansvar, och skyll inte på andra, för det löser inte problemen. Skyll inte på sjukhusledningarna. I en politiskt styrd organisation är det ett politiskt ansvar, och det ansvaret har du, Peter.

Anförande nr 35
Landstingsrådet C a r p e l a n (M): Fru ordförande, ledamöter! Med förtjusning tar jag mig an detta uppdrag, ska jag säga. Men debatten låter en smula märklig. Man kan ju tro att landstinget inte har gjort ett endaste dugg och att vi är nyvaknade och att jag som ny på posten får säga: Hoppsan, vi har visst ingen personal på sina håll och kanter! Men det är givetvis helt fel.

Landstinget har vidtagit en del åtgärder. Jag räknade upp tre. Den första är att vi gör en särskild lönesatsning beträffande uppdragsutbildningar. Den andra är att vi tittar på psykiatrin, där man kan vidareutbilda sig under arbetstid. Det tredje är att vi även ser över kardiologin för att stötta i de delar där vi vet att det är svårt med bemanningen.

Beträffande kompetensförsörjningsplanen är det också fel det som påstås från oppositionens sida. Det pågår visst ett arbete med den planen, och det är självklart att landstinget måste ha framförhållning här. Det har man, och den kommer att bli ännu bättre.

Anförande nr 36
J o n a s L i n d b e r g (V): Uppdragsutbildningarna söker ju folk inte i den utsträckning som man vill. Verksamhetscheferna säger att söktrycket inför nästa års satsning är väldigt lågt, för studielönen på 15 500 kronor är ganska låg. Pröva själv att försörja dig och din familj på den summan i månadsinkomst under ett och ett halvt års tid. Man får inte ihop tillvaron.

Den utbildningssatsning vi vill ha handlar om att mer efterlikna läkarnas ST-tjänstgöring. Det vill säga att sjuksköterskor med kollektivavtalsenlig lön ska kunna specialistutbilda sig, och när de är klara ska de inte vara tvungna att jobba kvar i två år på ett och samma ställe. Sådana krav gör bara att folk lämnar utbildningarna.

När det råder platsbrist och personalbrist skär sjukhusen ned på ett av sina uppdrag, nämligen utbildning. Då skär man ned på VFU-platserna. Man har inte handledare. Det går inte att som sjuksköterska handleda studenter när man knappt hinner med sin patient. Det blir en ond cirkel.

Anförande nr 37
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Jag måste bara fråga Peter: Kommer du att ställa krav även på de privata vårdgivarna att de måste ta personalansvar och att de måste ha verksamhetsförlagd utbildning? Vi har en massa vårdval här, och i de avtalen har ni inte ställt detta krav. Det är detta som har lett till att specialistsjuksköterskeutbildningen inte riktigt håller måttet. Man får inte verksamhetsförlagd utbildning. Kommer du att ställa detta krav nu? Vi har ju så många privata utförare i det här länet.

Anförande nr 38
Landstingsrådet S j ö s t r ö m (S): Ordförande! Peter, det är mycket möjligt att det pågår ett arbete, men då är det märkligt att man inte visar upp det. Vi har ju ställt detta krav här i talarstolen ett antal gånger genom åren och i princip kunnat läsa mellan raderna i svaret att personalpolitik är något som ska skötas ute och inte samordnas.

Nu gläds vi åt det faktum att man har bildat ett personalutskott för att ta de personalpolitiska frågorna på allvar, men mig veterligen har ingen i oppositionen bjudits in till ett sådant samtal. Vi vet också att man i inte heller i professionen känner att man har ett samlat grepp och på allvar har tag i de här frågorna.

Om detta arbete nu är så långt framskridet som det låter på Peter förväntar jag mig att detta omgående också redovisas för personalutskottet. När det gäller kompetensförsörjningsplanen har vi hela tiden fram till nu fått beskedet att arbetet med dessa frågor pågår, men det har aldrig kunnat specificeras på vilket sätt.

Anförande nr 39
S a n d r a I v a n o v i c (MP): Jag ville bara tydliggöra att ekvationen är mycket enkel, även om det är komplext att förstå var vi ska ta pengarna från. Antingen får man skära ned i andra verksamheter för att få en sjukvård som inte totalt krackelerar, eller så måste man få ett tillskott av pengar, så att lönerna kan öka, så att sjuksköterskorna vill utbilda sig och så att vi kan ha våra vårdplatser öppna. Då får Alliansen börja tänka i banorna att vi kanske måste höja skatten, för det finns inga andra resurser.

Det blir ännu kostsammare om vi inte gör denna satsning i dag. Då kommer vi att ha en verksamhet som fallerar totalt. Det är vad vi står inför. Vi måste vidta åtgärder nu. Det är inte svårare än så. Frågan är bara var vi ska ta resurserna. Det är mycket enkelt, fast det är ändå svårt.

Anförande nr 40
Landstingsrådet C a r p e l a n (M): Fru ordförande, ledamöter! Självklart måste alla vårdgivare ta sitt ansvar, för alla vårdgivare drabbas när vi inte kan tillhandahålla personal i tillräcklig omfattning. Jag förutsätter att alla, oavsett vem som är arbetsgivare, tar sin del i ansvaret för att se till att vi har tillräckligt med specialistsjuksköterskor. Jag kommer att arbeta med dessa frågor intensivt. Det är spännande, och jag ser fram emot fortsatta debatter här i fullmäktige.

§ 153 Frågestund

Fråga 1

F ö r s t e v i c e o r d f ö r a n d e n: Vi ska nu köra i gång mandatperiodens första frågestund. Enligt fullmäktiges arbetsordning har vi vanligtvis under en timme en frågestund där ledamöterna får ställa frågor. Frågorna anmäls av partikanslierna senast 8.30 samma dag som fullmäktigesammanträdet. Presidiet går igenom dem och kontrollerar att de stämmer överens med det regelverk vi har, nämligen att frågorna ska kunna besvaras enkelt med ja eller nej och att de ska beröra landstingets ansvarsuppgifter.

I dag har vi fått åtta frågor. Presidiet föreslår att de kan få ställas. Kan det också bli fullmäktiges beslut? Svar ja.

Den förste frågeställaren är Dag Larsson (S) som till landstingsrådet Marie Ljungberg Schött (M) har ställt frågan: Avser landstinget att vidta åtgärder med anledning av Inspektionen för socialförsäkringens uppgifter?

Anförande nr 41
Landstingsrådet L a r s s o n (S): Tack så mycket, ordförande! Det känns inspirerande att få vara den som ställer den första frågan under den här mandatperioden.

Jag har en fråga som handlar om ett uppdrag som gavs av den förra regeringen, att undersöka huruvida vårdvalen påverkat sjukskrivningarna och sjukskrivningskostnaderna. Den 1 oktober kom den rapport som beställdes av den förra regeringen från Inspektionen för socialförsäkringen (ISP), där man konstaterade att bedömningen är att vårdvalen har lett till att sjukskrivningarna har ökat med 3,4 procent och att sjukskrivningsdagarna har ökat med

3,5 dagar som en följd av vårdvalen – framför allt handlar det om de långa sjukskrivningarna. Men man konstaterade också att det här delvis är en felsyn, därför att egentligen hela ökningen ligger på vårdvalen i Stockholm. I Stockholm har sjukskrivningarna ökat med 6,4 procent, de långa sjukskrivningsdagarna med 4,7 procent, och kostnaderna för staten har enligt Inspektionen för socialförsäkringen ökat med någonstans mellan 800 miljoner och en miljard kronor. Då vet vi ändå inte hur stora kostnaderna är för de privata arbetsgivarna, som får betala sjuklöneveckor och annat, har blivit.

Min fråga är: Enligt Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har Vårdval Stockholm lett till ökade sjukskrivningar. Avser ansvarigt landstingsråd att vidta åtgärder med anledning av ISF:s uppgifter?

Anförande nr 42
Landstingsrådet L j u n g b e r g S c h ö t t (M): Tack så mycket, ordförande! Och tack för din fråga, Dag! Det är lika inspirerande att få vara den som står här och är först att svara.

Jag tycker att vi ska välkomna alla studier av Vårdval Stockholm, det är jättebra. Vårdvalet tål faktiskt att granskas. Men jag är inte riktigt säker på att den här rapporten räcker för att dra de slutsatser man har gjort. Det är ju svårt att stå här och säga att en rapport inte fungerar, men när vi tittar på siffrorna ser vi nämligen något helt annat. Vi har gjort så att vi har frågat Försäkringskassan hur deras statistik ser ut, och gör man det så kan man se att sjukpenningdagarna per försäkrad har minskat under en tioårsperiod – men de har framför allt minskat under den tid som Vårdvalet har varit. Mätt i antal dagar per försäkrad och år har det skett en minskning med två dagar mellan införandet och i dag, och tittar man över den längre tioårsperioden så ser man att det är tio dagars minskning.

Stockholm har hela tiden legat under rikssnittet när det gäller sjuktalet, och det har minskat sedan Vårdvalet infördes – precis som i övriga landet.

Nu tänker jag så här. Hälso- och sjukvårdens förvaltning måste självfallet ta till sig den rapport som du hänvisar till, titta på den precis som vi alltid gör när någon studerar Vårdvalet och se vad det här står för. I vår förvaltning gör vi så att alla vårdgivare som finns enligt Vårdval Stockholm följer vi noga och granskar. Det finns ett signalsystem som indikerar om det är avvikelser – det kan vara avvikelser i sjukskrivningar, det kan vara märkliga förändringar i förskrivningar eller det kan vara ekonomiskt fusk – och upptäcker man avvikelser så följer man upp det, tar upp samtal och om det inte fungerar så vidtar vi ganska stränga åtgärder. Men vi ser inte detta när det gäller sjuktalen.

Anförande nr 43
Landstingsrådet L a r s s o n (S): Tack för svaret, Marie! Jag skulle nog uppmana dig att själv studera den här rapporten lite närmare. Den handlar alltså inte om huruvida antalet sjukskrivningar har ökat per se, utan det handlar om huruvida vårdvalen har påverkat sjukskrivningstalen jämfört med de landsting som då inte hade vårdval.

Det är möjligt att genomföra en sådan studie tack vare att Stockholm och några andra landsting genomförde vårdval innan det blev ett obligatorium. Då kan man få fram statistik där man rensar för upp- och nedgångar, och man kan också rensa för demografiska faktorer. Inspektionens kompetenta ekonomer och statistiker är fullständigt överens om att just i Stockholm har vi högre sjukskrivningstal än om vi inte hade haft just det vårdvalssystem som vi har i Stockholm.

Egentligen är därför den intressanta frågan, som ansvarigt landstingsråd borde fundera på, hur det kan komma sig att Inspektionen hävdar att sjukskrivningarna ökar just i Stockholm jämfört med alla andra landsting, som numera också har vårdval, och varför just Stockholms vårdvalssystem har just den här effekten.

Anförande nr 44
Landstingsrådet Ljungberg Schött (M): Ja, det är precis som du säger, man kan redovisa statistik på väldigt många olika sätt och man kan genomföra undersökningar på oerhört många olika sätt. Jag har ändå svårt att förstå, om det är så att Försäkringskassans faktiska antal dagar där man betalar ut sjukförsäkring minskar, att antalet sjukskrivningar ökar. Men det är möjligt att det är någon brist i min logik.

Vi följer Vårdvalet mycket noga, det har vi gjort sedan dag ett. Det utvecklas hela tiden, vi förbättrar det och bygger ut det. Därför är alla studier som görs oerhört viktiga. Och vi är många som tittar vad det står i de här studierna som granskar Vårdvalet. Det gör Myndigheten för vårdanalys, det gör Karolinska Institutet, det gör vår förvaltning och det gör en rad andra. Det är bra.

Men när våra sakkunniga på förvaltningen menar att det i den här rapporten inte finns tillräckligt underlag för att kunna dra de slutsatser som rapporten gör, så tycker jag att vi också måste ta till oss det. Det är de facto så att antalet sjukskrivningar i vårt län har minskat under den här tiden. Precis som du säger finns det förstås en rad faktorer som påverkar sjukskrivningstalen, inte bara Vårdvalet. Även om man försöker rensa så måste det vara helt omöjligt.

Anförande nr 45
Landstingsrådet Larsson (S): Uppenbarligen har Marie Ljungberg Schött inte hunnit läsa rapporten, vilket jag uppmanar Marie att göra. Vad man säger i rapporten är att sjukskrivningarna i Sverige och i Stockholm har minskat – precis som Marie säger – men att tack vare att vi har Vårdvalet så konstruerat som vi har det i Stockholm ligger vi 6,4 procent högre än vad vi annars skulle göra.

Det är bara att notera, för den som eventuellt har lyssnat på den här diskussionen, att Alliansen själva har beställt fram en utredning som handlar om huruvida vårdval ökar sjukskrivningarna. Utredningen, bestående av oförvitliga och duktiga tjänstemän som har jobbat åt Inspektionen, konstaterar att så är fallet. Det är tydligen fel svar, så i svaret börjar du prata om någonting helt annat. Det vore väl bättre om man försökte lösa själva problemet?

Nu drabbas staten av ungefär en miljard kronor i ökade kostnader och vi vet inte hur stora kostnader som privata arbetsgivare drabbas av därför att ni har konstruerat ett vårdvalssystem just i Stockholm som avviker från alla andra system som har skapats runt om i landet. Lär av resten av Sverige! Konstruera ett bättre vårdvalssystem!

Anförande nr 46
Landstingsrådet Ljungberg Schött (M): Men även om vi jämför med övriga Sverige så ser vi ju att antalet sjukskrivningsdagar i Stockholm har minskat. Vi ligger rätt bra till. Jag förstår inte hur man kan titta på vad som skulle ha hänt om vi inte hade haft ett vårdval, när vi benchmarkat mot resten av Sverige fortfarande ligger bra till i sjukskrivningstalen.

Sjuktalen i vårt län har minskat. Jag är oerhört stolt över det vårdval vi har. Det har gett en fantastiskt mycket bättre vård till den befolkning vi har i vårt län. Jag minns de köer som fanns på den tiden du var med och styrde, Dag Larsson. De är borta i dag, folk får vård, och folk mår mycket bättre. Det tycker jag är viktigt.

Fråga 2

Förste vice ordföranden: Thomas Bengtsson (MP) har ställt en fråga till landstingsrådet Torbjörn Rosdahl (M): Skulle landstingsrådet prioritera investeringar i landstingets kollektivtrafik framför Trafikverkets anslag till nya motorvägar, om regeringen skulle ge utsikter om statlig medfinansiering i en storleksordning av 23 miljarder kronor?

Anförande nr 47
T h o m a s B e n g t s s o n (MP): Tack. Ärade presidium, ärade folkvalda – det ser nästan ut om läge för en votering strax – och ärade medborgare! Jag tänkte att den här frågan borde vara självklar att ställa till en av de högsta företrädarna för landstinget. Om staten ger utsikter för att kunna finansiera vår verksamhet eller annan verksamhet, borde prioriteringarna vara ganska enkla. Men så blev jag lite undrande över uttalanden i medierna, så jag undrar: Vad är egentligen landstingets ansvarsområde och vilken roll har du som landstingsråd?

Anförande nr 48
Landstingsrådet R o s d a h l (M): Först vill jag tacka Thomas för en väldigt vinklad fråga.

Vårt svar är väldigt tydligt. Alliansen har deklarerat i valrörelsen att vi anser att Förbifart Stockholm är en viktig satsning för vårt län. Det innebär en möjlighet för fortsatt tillväxt och utveckling av vår region, precis som vårt tunnelbanepaket och andra historiska satsningar vi har gjort. Vi har ju satsat enormt mycket inom kollektivtrafiken de senaste åren. Och när vi ska bygga ett trafiksystem i Stockholm måste det vara en helhet så att alla trafikslag får plats, eftersom alla trafikslag behövs.

Det här är en oerhört hypotetisk fråga, eftersom den kommunikation vi har med den nuvarande regeringen sker via Dagens Industri, där infrastrukturministern påstår något, där statsministern påstår något annat och där Mikael Damberg säger något tredje. Sedan försöker jag tala om att jag inte är intresserad av att omförhandla, jag är intresserad av att merförhandla – tala om om det finns 23 miljarder som vi kan förhandla mer om! Men det har inte ens utsetts en förhandlingsman som vi kan träffa för att bara börja en diskussion, utan det går via medierna och sådana påståenden som Thomas Bengtsson framför: Tänk om utifall att staten skulle lägga 23 miljarder kronor, vad skulle du göra då?

Det är en alldeles för hypotetisk fråga. Det är alldeles för oseriöst av dagens regering att jobba med Förbifarten på det här sättet.

Vi gick till val på att vi ska ha Förbifarten. Vi ska knyta ihop södra länet och norra länet, det ska vara *en* arbetsmarknad. Och det löftet står vi fast vid!

Anförande nr 49
T h o m a s B e n g t s s o n (MP): Förstår jag dig i så fall riktigt, att om jag kan bidra till att få fram den där förhandlingsmannen och ta med dig till ett möte med regeringens företrädare så följer du gärna med för att se hur vi ska kunna stärka landstingets finansiering av kollektivtrafik?

Anförande nr 50
Landstingsrådet R o s d a h l (M): Det besked vi har gett, i princip varje dag under flera veckor, är det jag säger här också. Vi är inte beredda att delta i en omförhandling, vi är intresserade av en merförhandling.

Om en förhandlingsman kommer och säger att det Stockholmspaket som vi har förhandlat fram, där staten finansierar hälften, fyra kommuner är medfinansiärer och landstinget står för drift, underhåll och medfinansiering, står fast – inklusive de 48 000 bostäderna – men här har vi en påse med 23 miljarder som vi skulle kunna ha till kollektivtrafik – ja, då är det en merförhandling. Då tycker vi det är intressant, då skulle vi komma till ett förhandlingsbord – ja.

Anförande nr 51
T h o m a s B e n g t s s o n (MP): Jag har inte mandat att utlova sådana förutsättningar i dag, men jag kan försöka medverka till att vi får en bättre direktkontakt till stånd mellan landstinget och regeringen.

Anförande nr 52
Landstingsrådet R o s d a h l (M): Jag kan säga så här. I Dagens Industri har jag faktiskt bett statsministern om hjälp i den här frågan. Det går inte, som infrastrukturministern säger, att fatta beslut i landstingsstyrelsen som de vill. Det finns inget underlag. Vi kan ju inte fatta beslut utifrån en artikel i en tidning! Vi måste ha en officiell förfrågan som vi kan gå vidare med.

Om inte infrastrukturministern har lyckats nå fram med det här så får vi hoppas att du lyckas bättre. Då har du säkert en bra framtid i en kommande regeringsposition, en ministerplats!

Fråga 3

F ö r s t e v i c e o r d f ö r a n d e n: Håkan Jörnehed (V) har ställt en fråga till landstingsrådet Ella Bohlin (KD): Tänker du vidta några omedelbara åtgärder så att Mira Barnfysioterapi i Sollentuna blir kvar och slipper läggas ned vid årsskiftet?

Anförande nr 53
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Tack, ordförande och fullmäktigeledamöter! Vi har ju haft ett val där ni från Alliansen har talat mycket om vårdval och entreprenörskap, och då finns Mira Barnfysioterapi i Sollentuna som enligt dem själva är de enda i sitt slag. De tar hand om barn som har problem med sin motoriska utveckling, rehabilitering och aktivitet. För dem är det framför allt problem med vikariefrågan. När fysioterapeuterna utbildar sig och har vikarier så ställer vi höga krav. Men oavsett vad det beror på så drabbar det barnen. Nu kan de inte fortsätta sin verksamhet. Skulle verksamheten läggas ned, som de kanske blir tvungna till om jag inte hör ett annat svar från Ella, så skulle det drabba de barn som behöver barnfysioterapin.

Min fråga till Ella är därför: Kommer du att vidta några åtgärder så att inte de här barnen behöver missa sin behandling och den här verksamheten kan vara kvar?

Anförande nr 54
Landstingsrådet B o h l i n (KD): Tack, ordförande, presidium och ledamöter! Inledningsvis vill jag säga att det är glädjande att Håkan Jörnehed och Vänsterpartiet visar en sådan omsorg och ett sådant intresse för en privat vårdentreprenör som vi har slutit avtal med. Det är välkommet!

För fyra veckor sedan var jag hos Mira i Sollentuna. Mira bedriver sjukgymnastik för barn, precis som Håkan beskrev, och även rehab. De har ett gym som är jättefint, med drop-in-tider där barn och unga kan komma in och träna när man har tid. De hjälper barn som av olika skäl har nedsatt motorisk förmåga. Vi hade ett långt samtal och jag fick en visning av hela verksamheten. Det är en jättefin verksamhet, och jag vill verkligen värna den. Den drivs av eldsjälar, som vi verkligen ska uppmuntra från Stockholms läns landsting tycker jag.

Problemet som har gjort Mira lite speciellt är att utförarna själva valde att ha det ursprungliga avtalet inom ramen för lagen om ersättning av fysioterapi, LOF. Det är ett taxesystem som är knutet till enskilda utövare. I det här fallet är det en part, en person, som lämnar verksamheten och helt enkelt tar avtalet med sig. Vi behöver knyta avtalet till den parten. Det har aldrig varit fråga om minskade resurser utan det är lite av en juridisk fråga som man har tråcklat in sig i.

Självfallet vidtar jag åtgärder för att se till att Mira finns kvar – och inte bara Mira utan hela barnfysioterapin, så att den kan stärkas.

Utbudet av fysioterapeuter är ganska stort i Stockholms län, även om vi har en underrepresentation av vissa speciella inriktningar. Jag kommer därför att ge hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att se över och revidera regelboken gällande vårdavtal för specialiserad fysioterapi. I detta uppdrag till förvaltningen kommer det att ingå att se över ersättningsmodellen och även den känsliga vikariatsfrågan som har blivit problemet i det här fallet. Syftet är såklart att alla enheter ska kunna ha vikarier när man ser behovet, till exempel när det är en barnledighet. Därför kommer jag att ge det här uppdraget till förvaltningen. Jag hoppas verkligen att Mira ska få vara kvar. Det är en verksamhet som vi vill värna.

Anförande nr 55
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Tack! Det är ju så att när vi ställer enkla frågor ska svaret vara ja eller nej. Ditt svar är ja – du vidtar åtgärder, Mira kommer att vara kvar.

Sedan måste jag bara kommentera att Ella säger att det är så roligt att jag visar omsorg om privata entreprenörer. Jag tror att Ella är lite fixerad vid driftformen, för jag ville ju visa omsorg om de här barnen som nu inte kan få ha kvar sin barnfysioterapi – det är där min kraft ligger.

Men jag är glad att du, Ella, såvitt jag förstår vidtar åtgärder, att Mira kan få vara kvar och barnen fortsätta med sin barnfysioterapi i Sollentuna. Så bra!

Anförande nr 56
Landstingsrådet B o h l i n (KD): Ja, jag vidtar åtgärder enligt det som jag har beskrivit. Det är, som jag sade, en verksamhet som vi kommer att värna.

Sedan tror jag det är viktigt att dra lärdomar av de erfarenheter vi har av vårdval, och jag tror att det är nödvändigt att vi skapar ett tilläggsuppdrag för dem som utför vårdval Specialiserad fysioterapi och att det tilläggsuppdraget får vara riktat mot barn – en specialiserad barnfysioterapi – för det är lite av en svårighet att baka ihop det här för både barn och vuxna. Därför tror jag att vi behöver bryta ut tillägget barnfysioterapi.

Anförande nr 57
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Mycket kort vill jag bara säga så här. Man kan prata om juridik och byråkrati, men det absolut viktigaste är ju att de patienter som behöver en insats får det – om man sedan kallar det vårdval eller något annat.

Men jag är glad att Ella agerar och att barnen får sin barnfysioterapi.

Fråga 4

F ö r s t e v i c e o r d f ö r a n d e n: Nanna Wikholm (S) har ställt en fråga till landstingsrådet Kristoffer Tamsons: Har du en plan för hur SL ska genomföra nedskärningar för 250 miljoner kronor i enlighet med Alliansens budget?

Anförande nr 58
Landstingsrådet W i k h o l m (S): För en vecka sedan stod vi här och diskuterade hur resandet kunde öka i kollektivtrafiken, när vi pratade om miljöredovisningen. Även trafiklandstingsrådet höll ett bra och intressant anförande och verkade engagerad i dessa frågor, vilket gladde mig stort.

Men dagen efter kom Alliansens budgetförslag, och i det framgår att det finns ett besparingsbeting på 250 miljoner kronor inom trafiken. Bakgrunden är att när man tittar i landstingsdirektörens budgetunderlag så står det tydligt att det i driftbudgeten för 2015 ingår ett ännu ofinansierat resursbehov på en halv miljard kronor, och i Alliansens förslag har man då valt att skjuta till hälften av de pengarna.

Min fråga till trafiklandstingsrådet är därför: Har du en plan för hur SL ska genomföra nedskärningar på 250 miljoner kronor i enlighet med Alliansens budget?

Anförande nr 59
Landstingsrådet T a m s o n s (M): Ordförande, fullmäktige! När Stockholmsregionen växer behöver vi satsa på vår kollektivtrafik, men vi måste göra det smart, vi måste göra det på ett ansvarsfullt sätt när det handlar om att få bästa möjliga valuta för skattebetalarnas pengar när det gäller bästa möjliga trafik för de resenärer som är i behov av kollektivtrafiken för att deras vardag ska fungera. Alliansen anslår därför i sin budget för 2015 750 miljoner kronor mer till kollektivtrafiken än vad som avsatts för 2014 och 7,3 miljarder kronor till investeringar för en utbyggd trafik. Det är alltså inte fråga om en neddragning utan en satsning på mer och bättre kollektivtrafik.

Låt mig däremot samtidigt poängtera att det handlar om att ta ansvar för kollektivtrafiken, och det gör man genom att också ta långsiktigt ansvar för landstingets ekonomi. Därför kan man inte alltid uppfylla alla önskelistor som vi får på vårt bord, hur behjärtansvärda och tankeväckande de än må vara. Ska man ta ansvar måste man också vara beredd att prioritera och ta långsiktigt ansvar för att kollektivtrafiken i länet ska fungera. Det gör vi genom att anslå mer pengar, inte mindre, till kollektivtrafiken nästa år.

Anförande nr 60
Landstingsrådet W i k h o l m (S): Svaret på frågan ska som sagt vara ja eller nej. Jag kommer att ge dig en chans till.

Visst är det så att det tillförs en hel del pengar – men tittar man på de beslut som redan är fattade i trafiknämnden, det som är utlagt och ska göras – vilken turtäthet man har på tunnelbanan eller vilka bussar som ska gå – så har förvaltningen räknat ut att det kostar så mycket, och du väljer i din budget att skjuta till medel som är 250 miljoner lägre. Då är frågan: Var ska de pengarna tas ifrån? Och hur ska de tas? Ska det smetas ut överallt? Är det vissa linjer som ska tas bort, är det vissa områden?

Det här är väldigt mycket pengar, som man får väldigt mycket trafik för. Kan det göras på ett smart sätt, så att vi effektiviserar trafiken, gör jag det gärna tillsammans med dig. Men att göra det ryckigt och under innevarande år med 250 miljoner kronor tror jag kan bli svårt.

Därför undrar jag som sagt: Har du en plan för hur det här ska gå till? Hur ska vi se till att det inte går ut över resandeutvecklingen?

Anförande nr 61
Landstingsrådet T a m s o n s (M): Ordförande, landstingsfullmäktige! Som man frågar får man svar. En ökning med 6,1 procent när det gäller trafikförvaltningens och trafiknämndens driftbudget kan inte kallas för en besparing ens om man är en socialdemokrat. Vi ökar nästa år kollektivtrafikens budget med 750 miljoner. Vi anslår 7,3 miljarder till investeringar i kollektivtrafiken nästa år. Det är en fortsatt viktig satsning för att bygga ut och förbättra kollektivtrafiken.

Parallellt med detta måste vi också arbeta smartare med att se över både administration och kostnader kring hur vi arbetar med både trafik, investeringar, drift och underhåll – inte för att spara pengar, utan för att resenärer och skattebetalare ska få bästa möjliga trafik för de pengar som de anslår till landstinget varje år.

Det arbetet är vi skyldiga en växande Stockholmsregion, och det behövs för att vi ska kunna fortsätta ha höga ambitioner när det gäller kollektivtrafiken och inte minst landa stora och viktiga investeringar som en utbyggd tunnelbana och det pågående bygget av Citybanan. Jag är glad över att det finns ett brett stöd i att samarbeta kring det arbetet.

Anförande nr 62
Landstingsrådet W i k h o l m (S): Ja, jag är också glad att det finns en bred uppslutning kring att vi måste ha vissa prioriteringar för att verkligen öka kollektivtrafikens andel av resandet och bygga ut de trafikslag där det behövs bäst, framför allt tunnelbanan. Det vet du att det finns, och jag är väldigt glad för att vi kommer att kunna samarbeta där.

Jag hoppas att vi kommer att kunna samarbeta i väldigt många frågor, för det behöver SL:s ekonomiska utveckling. Vi har ju sett den här kostnadsutvecklingen under många, många år, och vi har velat titta långsiktigt på den.

Det jag är rädd för är att det blir helt andra besparingar man gör när man helt plötsligt ska ta bort så mycket pengar som 250 miljoner kronor. Det här är ingen önskelista – det är ju sådana beslut som trafiknämnden har tagit och som man har kostnadsfört från förvaltningens sida och kommit fram till att ska vi köra den turtäthet vi har tänkt så kommer det att saknas 250 miljoner kronor. Det är klart att resenären som står där och brukar ha kvartstrafik och som plötsligt får halvtimmestrafik inte kommer att uppleva det som en satsning, utan det är klart att det är en besparing om man drar in turer.

Anförande nr 63
Landstingsrådet T a m s o n s (M): Ordförande, landstingsfullmäktige! Vi anslår alltså 750 miljoner kronor mer till driften av kollektivtrafiken nästa år, för en bättre och utbyggd trafik.

Lite grann fick jag intrycket av den här frågestunden att problemet med en duktig oppositionspolitiker är att man till slut tenderar att tro på sin egen retorik. Det är då man inte bara bommar och skjuter bredvid mål, utan man skjuter också sig själv i foten. Jag kan tyvärr bara konstatera att oppositionslandstingsrådet Wikholm har gjort just detta i dag.

Fråga 5

F ö r s t e v i c e o r d f ö r a n d e n: Kerstin Burman (V) har en fråga till landstingsrådet Anna Starbrink (FP): Kommer du som ansvarigt landstingsråd med anledning av Riksrevisionens kritik mot vårdval att vidta några omedelbara åtgärder?

Anförande nr 64
K e r s t i n B u r m a n (V): Tack! Förra veckan kom ju Riksrevisionen med allvarlig kritik mot det genomförda vårdvalet. Riksrevisionen konstaterar bland annat att vårdvalet har gjort det svårare för sjukvården att uppfylla vårdens principer om en likvärdig vård för alla och att de svårast sjuka ska prioriteras. Reformerna har i stället gynnat främst patienter med mindre vårdbehov och med högre socioekonomisk status. Vården ges helt enkelt inte efter behov längre, och vårdvalet har alltså försvårat för landstinget att leva upp till hälso- och sjukvårdslagens målstyrningsparagraf.

Därför undrar jag, Anna Starbrink, om du som ansvarigt landstingsråd för de här frågorna kommer att vidta några omedelbara åtgärder med anledning av den här kritiken?

Anförande nr 65
Landstingsrådet S t a r b r i n k (FP): Tack, ordförande, och tack också för frågan! Ja, jag har med intresse läst Riksrevisionens rapport. De granskar ju framför allt Västra Götaland och Skåne, men även i viss mån Stockholm. Självklart tar jag Riksrevisionens rapport på allvar,

men jag frågar mig naturligtvis också varför dess slutsatser verkar skilja sig så från till exempel Karolinska Institutets, Myndigheten för vårdanalys och ESO:s utvärderingar tidigare.

Svaret på frågan är: Ja, här får vi vidta en del åtgärder, nämligen att se till att analysera den här rapporten. Jag har inte tillträtt som nämndens ordförande än, men jag har förvissat mig om att hälso- och sjukvårdsförvaltningen analyserar rapporten och att nämnden kommer att få en återkoppling på sitt sammanträde i december. Det är naturligtvis en fråga för nämndens ordförande.

Vårdval Stockholm har ökat tillgängligheten men även jämlikheten i vården, enligt de utvärderingar som har gjorts tidigare. Husläkarbesöken har ökat rejält och väntetiderna minskat. Och besöken har ökat allra mest i områden där invånarna tidigare gjorde färre läkarbesök. Det tycker jag förstås har varit viktigt, för där har man också sett att vårdbehoven förmodligen har varit större än vad som tidigare har kommit till uttryck.

Riksrevisionens rekommendationer är något mindre drastiska och dramatiska än vad man kanske kan tro när man läser i tidningen. De säger: Se över ersättningsmodellerna för att utveckla vårdvalen, men titta också på hur ni kan samverka mer i landet för att skapa mer likvärdighet.

Men de slutsatser som regeringen drog redan innan den här analysen fanns var: Snabbavskaffa LOV i primärvården – i strid med vad i princip alla remissinstanser utom några socialdemokratiskt ledda landsting har sagt föreslår regeringen detta. Jag hoppas att det aldrig förverkligas, för vi behöver mer av valfrihet, men vi behöver utveckla modellerna för vårdval även här i Stockholm.

Anförande nr 66
K e r s t i n B u r m a n (V): Tack för svaret. Det är glädjande att höra att åtgärder kommer att vidtas – även om jag skulle föredra att de var mer än att analysera rapporten.

Att Riksrevisionen kommer fram till andra slutsatser än till exempel Karolinska Institutet beror ju på att Karolinska Institutets utredning främst har gått ut på att mäta kvantitet: Har kötider kortats? Har besöken blivit fler? Man har inte brytt sig om att titta på om folkhälsan i länet har ökat och om de svårast sjuka har fått hjälp. Det har däremot Riksrevisionen gjort. De har tittat på kvaliteten i vården – och det är ju också vårt uppdrag.

Riksrevisionens åtgärder pratar du om. Bland annat innehåller den rekommendationen att undantagsbestämmelsen i hälso- och sjukvårdslagen ska tillämpas i betydligt större grad. Det är ett förslag till åtgärd, och jag hoppas att det framför allt kommer att vara i fokus för dig i det fortsatta arbetet.

Anförande nr 67
Landstingsrådet S t a r b r i n k (FP): Jag tror inte du ska hoppas för mycket på att du och jag kommer att bli överens om valfrihetens betydelse i vården och hur vi ska utveckla vårdvalen – vi har i grunden helt olika syn på detta.

Jag tycker att det är viktigt att vi utvecklar vårdvalen och gör de vårdval vi har i dag ännu bättre, men också utveckla nya vårdvalsområden, till exempel när det gäller IVF som jag tycker vi ska gå vidare med.

Det vi behöver göra nu är att fortsätta med förändringsarbetet och utveckla nya ersättningssystem. Där är ett värdebaserat ersättningssystem möjligt också för husläkarverksamheten. Det tror jag är en viktig väg framåt.

Anförande nr 68
K e r s t i n B u r m a n (V): Vi har nog en samsyn i att du och jag inte kommer att komma överens i den stora frågan om valfriheten – men vi debatterar i dag heller inte Vänsterpartiets förslag om Hälsoval utan den statliga utredningen från Riksrevisionen, som kommer fram till att dagens vårdval inte levererar när det gäller att leva upp till de etiska principer som vården ska ges efter eller hälso- och sjukvårdslagens målprinciper. Och där borde vi åtminstone kunna nå enighet, att det snarast möjligt behöver vidtas åtgärder så att vi ska klara av att tillhandahålla vård enligt de principerna – det vill säga vård efter behov, inte efter socioekonomisk status.

Anförande nr 69
Landstingsrådet S t a r b r i n k (FP): Jag tror dock att vi har helt olika uppfattning om *vilka* åtgärder som ska vidtas. Jag tycker det är viktigt att vi grundar våra ställningstaganden på kunskap och fördjupade analyser, och det är också det arbete som hälso- och sjukvårdsförvaltningen står inför.

Jag vet att den rödgröna regeringen med stöd av Vänsterpartiet vill gå förbudsvägen. Det kommer vi att ta strid mot här i Stockholms läns landsting. Det är ett löfte från mig!

Fråga 6

F ö r s t e v i c e o r d f ö r a n d e n: Johan Sjölander (S) har ställt en fråga till landstingsrådet Ella Bohlin (KD): Har du vidtagit åtgärder för att köstatistiken för barn-och ungdomspsykiatrin ska vara rättvisande?

Anförande nr 70
J o h a n S j ö l a n d e r (S): Herr ordförande! Jag har en bild som jag gärna vill visa församlingen. Den visar en artikel i gårdagens Dagens Nyheter som tar upp det för de flesta kanske välkända faktum att det finns en kritik mot hur statistiken rörande tillgängligheten till inte minst barn- och ungdomspsykiatri används. Det finns helt enkelt olika sätt att komma runt kömiljardskraven. Man kan dela upp besök i flera mindre besök, man kan skriva ut folk ur köerna innan de betraktas som sjuka och på det sättet få en vackrare bild av hur tillgängligheten ser ut än vad som faktiskt är fallet gentemot medborgarna och patienterna. Det här är ett antal exempel från runt om i landet då den typen av kritik har riktats mot hur landstingen hanterar frågan om tillgängligheten till barn- och ungdomspsykiatrin.

Med anledning av det vill jag fråga landstingsrådet om hon har vidtagit åtgärder för att se till att statistiken åtminstone här i Stockholm är rättvisande, så vi har en korrekt bild av hur tillgängligheten till barn- och ungdomspsykiatrin egentligen ser ut.

Anförande nr 71
Landstingsrådet B o h l i n (KD): Det korta svaret på frågan är nej.

Den här frågan vill jag faktiskt be att få återkomma till. Jag har inte fått information om att den skulle komma upp i dag – tyvärr har den inte nått mig.

Anförande nr 72
J o h a n S j ö l a n d e r (S): Ja, naturligtvis kan vi återkomma till den frågan. Får jag bara skicka med några tips för den fortsatta utredningen?

En sak som jag kan rekommendera att man tittar på är en rapport från Karolinska Institutet som kom nu i somras, där man pekar på att trots att vårdgarantin formellt sett var uppfylld för ett antal hundra barn som undersökts så kunde de i praktiken ha fått uppleva väntetider

på flera år från det första besöket i vården tills man slutligen fick sin behandling för olika problem. Det tror jag man bör titta på.

Mitt andra medskick är att titta på det faktum att om vi ser på hur många av dessa barn och ungdomar som befinner sig i så kallad självvald väntan så ligger vi i Stockholm på uppåt 18 procent medan snittet i landet är 5 procent. Då kan man fundera på om vi stockholmare verkligen är så mycket mer kinkiga med exakt vad vi vill ha för vård eller om det finns andra förklaringar till detta.

Det var några medskick inför våra fortsatta diskussioner. Jag tror att det är viktigt att ta tag i för oss som huvudmän för vården, att den bild vi ger av tillgängligheten och den bild vi ger av vården också stämmer överens med barnens, ungdomarnas och deras föräldrars uppfattning om hur det verkligen är.

Vi får väl återkomma vid ett senare tillfälle. Nu tackar jag så mycket för att jag i alla fall fick säga någonting.

Fråga 7

Förste vice ordföranden: Birgitta Sevefjord (V) har ställt en fråga till landstingsrådet Anna Starbrink (FP): Kommer du som ansvarigt landstingsråd se till att Centrum för genusmedicin får fortsatt stöd från landstinget så att centrets fortlevnad kan säkerställas?

Anförande nr 73
Birgitta Sevefjord (V): Tack, ordförande! Jag har ställt den här frågan därför att jag för ett tag sedan nåddes av ett rykte – jag vill betona att det är ett rykte – som gjorde mig så orolig att jag vill ställa en fråga till ansvarigt landstingsråd. Det handlar just om Centrum för genusmedicin, där det åtminstone då jag hörde detta fanns en osäkerhet om man skulle kunna fortsätta sin verksamhet därför att det var oklart huruvida man skulle få fortsatt ekonomiskt stöd från Stockholms läns landsting och Karolinska Institutet.

Det är mot den bakgrunden jag har ställt en fråga till ansvarigt landstingsråd: Kommer du att se till att Centrum för genusmedicin får fortsatt stöd från landstinget – hittills har det under de senare åren varit omkring en miljon kronor om året, så det är inte stora summor det handlar om – så att centrets fortlevnad kan säkerställas?

Anförande nr 74
Landstingsrådet Starbrink (FP): Tack för ordet, och tack för frågan! Ja, forskning som riktar in sig mot att kartlägga och jämföra kvinnors och mäns sjuklighet är oerhört viktig. Det är vi alla överens om, tror jag. Självklart ska vi fortsätta arbeta för att öka kunskapen om könsskillnader och vilka ouppfyllda behov som kvinnor och män har i sjukvården, och det är viktigt att vi använder den kunskapen praktiskt i sjukvården.

Med det sagt vill jag också säga att vi självklart ska fortsätta att vara en forskningsfinansiär på det här området – det kan du vara alldeles lugn för.

Dock tycker jag att det viktigt att man är lite noga med det här. Jag tänker inte säga att vi ska ge riktade bidrag just till den här verksamheten, utan jag tycker att vi ska säga att vi ska ge forskning med hög vetenskaplig standard stöd, och forskningsmedlen ska fördelas i en konkurrens. Där finns Centrum för genusmedicin som en självklar aktör och har goda möjligheter att få fortsätta sin verksamhet. Nu var jag kanske lite formalist, men jag tror att det är viktigt att man är noga med detta.

Självklart fortsatta forskningsmedel för genusmedicin!

Anförande nr 75
B i r g i t t a S e v e f j o r d (V): Du svalde det sista, men jag uppfattade det du sade precis avslutningsvis som att det är självklart med fortsatt ekonomiskt stöd till Centrum för genusmedicin.

Man kan nog ha synpunkter på Centrum för genusmedicin och man kanske vill utveckla och analysera dess verksamhet, men det är ändå en så viktig verksamhet – det var det första centrum för genusmedicin som öppnades i Europa 2001 och det har nått internationell ryktbarhet. Senast var det Taiwan som bjöd in representanter från Centrum för genusmedicin för att få reda på hur man ska jobba, därför att man i Taiwan planerar att öppna motsvarande verksamhet. Den finns på många håll. Framför allt i USA är man framgångsrik och duktig när det gäller det här arbetet.

För mig är därför det en självklarhet – också ur jämställdhetssynpunkt naturligtvis, precis som du sade – att man känner sig trygg i den verksamhet som i dag bedrivs, och gärna för mig att man ytterligare utvecklar och förbättrar den verksamheten så att den på ett konkret och tydligt sätt kommer Stockholms läns landsting till del.

Anförande nr 76
Landstingsrådet S t a r b r i n k (FP): Då ska jag vara ännu tydligare. Medel för genusmedicinsk forskning – forskning om kvinnors och mäns sjuklighet och hälsa – ska vi absolut fortsätta med, och du har ju gett många goda argument varför just det här centrumet kommer att stå sig väl i en sådan prövning. Men jag vidhåller ändå att det är i konkurrens som vi ska fördela forskningsmedel, därför att det är kvaliteten och resultaten vi ska fokusera på, inte traditionen av att vi har den här fina verksamheten.

Det finns medel, och just den här verksamheten kan absolut vara med och tävla om de pengarna. Jag tror som du att de har goda möjligheter att fortsätta få del av dem.

Anförande nr 77
B i r g i t t a S e v e f j o r d (V): Jo, man ska tävla om pengarna. Jag hoppas att det är mycket mer pengar än det som hittills har gått till Centrum för genusmedicin som vi ska använda inom forskningen. Ni har ju också en skrivning i er budget, som jag har läst, som riktar sig just mot att man ska öka kunskaperna om könsskillnader inom vården och hur man ska förbättra de olika behandlingar som riktas mot män och kvinnor. Det är jättebra.

Men min fundering är ändå: Om det nu ska konkurrensutsättas och man ska få äska medel, hur ska man klara 2015 om man inte får det grundbelopp som man har fått hittills, det vill säga en miljon kronor om året? Det är möjligt att det är rätt att konkurrensutsätta och att man ska tävla om pengarna, men hur ska Centrum för genusmedicin kunna fortsätta om man inte får det här grundbeloppet som man har haft tidigare?

Anförande nr 78
Landstingsrådet S t a r b r i n k (FP): Vi ska självklart pröva hur vi ska hantera en bra övergång till framtiden även för den här verksamheten. Detaljerna om det måste jag erkänna att jag inte har koll på, jag har lite för lite tid i ryggen på mitt nya uppdrag. Men du kan vara lugn. Vi kan också ha en dialog om hur vi kan försäkra oss om att den genusmedicinska forskningen har en bra framtid i Stockholm.

Fråga 8

F ö r s t e v i c e o r d f ö r a n d e n: Conny Fogelström (S) har ställt en fråga till landstingsrådet Kristoffer Tamsons (M): Är du nöjd med den ordning för hur nedskärningarna nästa år i busstrafiken i Nordost har beslutats?

Anförande nr 79
C o n n y F o g e l s t r ö m (S): Herr ordförande! I vintras, närmare bestämt den 12 februari, skickade trafikförvaltningen ut en remiss om eventuella trafikförändringar vid årsskiftet 2014-2015. Det här gjordes utan någon som helst behandling i landstingets trafiknämnd, där Kristoffer Tamsons och jag råkar vara ledamöter. Täby kommun, min hemkommun, svarade mycket riktigt på remissen under remisstiden och hade faktiskt en hel del synpunkter på brister i busstrafiken i Nordost.

I november damp det ner ett anmälningsärende i trafiknämnden om ganska omfattande nedskärningar i busstrafiken i det nordöstra hörnet. Viktigast av allt var kanske att ingen av de synpunkter som kommunen hade skickat in – och det var ganska många – hade det över huvud taget tagits någon hänsyn till.

Min fråga till det nya trafiklandstingsrådet är ganska naturlig: Är du nöjd med den ordning för hur nedskärningarna i nästa års busstrafik i Nordost har beslutats?

Anförande nr 80
Landstingsrådet T a m s o n s (M): Ordförande, landstingsfullmäktige! Svaret på frågan är nej.

Anförande nr 81
C o n n y F o g e l s t r ö m (S): Tack för svaret – kort och koncist!

Faktum är att synpunkter på SL:s samråd med de berörda kommunerna finns det ganska gott om. Det är inte bara Täbyborna som är vansinniga över det som har skett. Till och med dina egna partikamrater, kommunalråden i de nordöstra kommunerna, är också vansinniga över det som har skett. Ett undantag är möjligen Kjell Jansson i Norrtälje, men där är det ju Keolis som driftar busstrafiken. Jag vet inte om det är därför Kjell Jansson numera är oppositionsråd i Norrtälje i stället.

Det finns alltså massor med synpunkter. Då är frågan till dig: Vad avser du att göra i din nya roll för att se till att dialogen förbättras mellan SL som ansvarar för trafiken i de kommuner där trafiken bedrivs?

Anförande nr 82
Landstingsrådet T a m s o n s (M): Ordförande, landstingsfullmäktige! Det har varit klart för mig i alla fall sedan några veckor tillbaka att de samråd som man kan förvänta sig och ställa krav på ska föregå den typen av trafikförändringar eller omläggning av tidtabeller som ske två gånger varje år inte fullt ut har skötts på det sätt som jag tycker kommunerna har rätt att förvänta sig.

Det är en signal som jag har sänt till trafikförvaltningen och det är en signal som trafikförvaltningen i sin tur har lagt till grund för en dialog med, i det här fallet, den berörda entreprenören.

Jag ämnar hålla ögonen på den här frågan och se till så att dialog och samråd sker på ett sätt som innebär att man kanske inte blir nöjd med allt – därför att trafik måste förändras från ett år till ett annat – men som ändå innebär att det sker en bättre och mer genomgående förankring när det gäller förändringar av tidtabeller. Jag hoppas att det är ett arbete som vi gemensamt kan se till både kommer på plats och blir genomfört i trafiknämnden när det kommer till kommande justeringar av tidtabeller.

Förste vice ordföranden: Innan jag ger ordet till Conny Fogelström (S) vill jag bara påpeka att i frågestunderna är det bara två ledamöter som kan vara uppe i debatten, och därför är det bra om man inte refererar till andra ledamöter, som är förhindrade att delta i debatten. Bara en liten påminnelse om att undvika att blanda in andra personer.

Anförande nr 83
Conny Fogelström (S): Givetvis, herr ordförande! Jag tar åt mig det. Jag ska prata med vederbörande i ett annat sammanhang.

Jag tror faktiskt att trafiklandstingsrådet och vi som tillhör oppositionen i trafiknämnden är överens om att det finns ett behov av att styra om resandet från bil till kollektivtrafik, speciellt i en region som växer med 35 000–40 000 nya invånare varje år. I Dagens Nyheter i dag kunde vi läsa att tusen bussturer per dag ska skäras ned det kommande året. Hur speglar det bilden av att vi ska styra om så att vi får en högre andel kollektivtrafikresande, Kristoffer Tamsons?

Handen på hjärtat: Handlar inte detta i grunden om att hjälpa Arriva att amortera av det skadestånd som man drog på sig därför att man skötte busstrafiken så uruselt förra vintern när man tillträdde?

Anförande nr 84
Landstingsrådet Tamsons (M): Ordförande, landstingsfullmäktige! Nu väcker Conny Fogelström nya frågor utifrån den tidigare fråga han har ställt. Som ledamot av trafiknämnden är han säkert medveten om att den typen av avtal som bland annat tecknats med Arriva ju inte innebär den typen av möjligheter till konsekvenser eller trafikomläggningar med den målbild han anger. Eller också har Conny Fogelström sovit på trafiknämndens sammanträden.

§ 156 Delårsrapport per augusti 2014 för Stockholms läns landsting

Anförande nr 85
Landstingsrådet Rosdahl (M): Fru ordförande! Alliansen har styrt i drygt två mandatperioder, och samtliga år har vi visat överskott i boksluten. Den delårsrapport som vi nu ska diskutera har ett justerat överskott om 50 miljoner kronor för år 2014. I förra veckan presenterade Alliansen sin nionde budget som också visar överskott.

En stark ekonomi är ju en förutsättning för att kunna fortsätta att ge stockholmarna den bästa sjukvården och den bästa kollektivtrafiken med god kvalitet och tillgänglighet varje dag. Men trots en dämpad konjunktur räknar vi med att skatteintäkterna ökar med 3,6 procent per år, framför allt på grund av att antalet arbetade timmar fortfarande är högt här i Stockholmsområdet. Alliansens jobbpolitik fungerar fortfarande – ett tag till, får vi hoppas. 3,6 procents ökning motsvarar en ökning med knappt 3 miljarder kronors per år, det är ju enorma tillskott!

Många av landstingets verksamheter, framför allt de inom hälso- och sjukvården, visar samtidigt en alldeles för hög kostnadsutveckling med drygt 6 procent. Den ökning som vi långsiktigt har råd med är 3,5 procent.

Den viktigaste orsaken till den höga kostnadsutvecklingen inom sjukvården är att man har fler specialistmottagningar inom den öppna vården – men detta ligger helt i linje med Framtidsplanen för hälso- och sjukvården. Det ökar dessutom också möjligheten att välja en effektiv vård.

Men, det minskar också efterfrågan på slutenvård med följden att akutsjukhusens intäkter minskar. För akutsjukhusen har inte lyckats minska sina kostnader i samma takt som intäkterna har sjunkit. Därför är följden ett stort underskott. Den frågan har vi ju diskuterat

tidigare i dag. Prognosen i delårsrapporten pekar mot ett underskott om hela 475 miljoner kronor för akutsjukhusen under år 2014. Därför gav jag redan i maj landstingsdirektören i uppdrag att följa resultatutvecklingen, analysera de bakomliggande orsakerna och följa effekten av de här åtgärderna.

En bakomliggande orsak är just den minskade efterfrågan på slutenvård på akutsjukhusen som uppstod när den specialiserade öppenvården byggdes ut. Landstingsdirektörens uppdrag fortsätter.

Revisorerna anser i sin granskning av delårsrapporten att ekonomistyrningen av akutsjukhusen fortfarande behöver bli mycket mer tydlig och transparant. Det håller jag med om. Det är därför det är så bra att vi över blockgränserna har kommit överens om en tydligare ägarstyrning, något som jag hoppas möjliggör en bättre och tydligare styrning av akutsjukhusen.

Trots akutsjukhusens problem har landstinget stark ekonomi. Vi skattas ju varje år, numera två gånger om året. Standard & Poor's gav oss för ungefär en månad sedan fortfarande det mycket starka ratingbetyget AA+. Ett fortsatt högt kreditbetyg ger ju landstinget möjlighet att låna till fördelaktiga villkor till de stora investeringar som vi nu gör. I budgeten år 2014 planeras investeringar för drygt 68 miljarder kronor, varav 16 miljarder år 2014. Under perioden januari–augusti år 2014 har vi investerat 8,8 miljarder.

Inom ramen för landstingets satsning på Framtidens hälso- och sjukvård pågår nu aktivt byggande vid Nya Karolinska Universitetssjukhuset, Danderyds sjukhus, Södersjukhuset, S:t Görans sjukhus och Södertälje sjukhus. Inom kollektivtrafiken utgörs de största pågående investeringarna av kapacitetsförstärkning av Roslagsbanan, uppgradering av tunnelbanans röda linje och förlängningen av Spårväg City till Ropsten.

Sedan budgeten för år 2014 beslutades har landstingsfullmäktige fattat ett historiskt beslut om utbyggnad av tunnelbanan med 19 km spår och 9 stationer i enlighet med 2013 års Stockholmsförhandling. En utbyggnad av tunnelbanan genomförs av den nyinrättade förvaltningen för utbyggd tunnelbana, som i vår organisationsskiss förkortas FUT. Byggstart beräknas ske år 2016 och hela projektet bedöms vara avslutat år 2025. Vi bygger alltså 19 km tunnelbana i rekordhastighet i Stockholm. Vi är väldigt glada över den Stockholmsöverenskommelse som vi knöt år 2013 och vi hoppas att den fortfarande ska kunna gälla med de förändrade politiska mandat som finns i både riksdag och Stadshuset.

Med detta, fru ordförande, yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 86
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Torbjörn, jag undrar bara en sak.

I ditt inledningsanförande, jag tänker på det du höll i förmiddags, så diskuterades stängda vårdplatser. Nu nämner du inte den saken. Har du missat att det nämnts stängda vårdplatser i det här delårsbokslutet? Vi pratade om den saken på förmiddagen. Påverkar inte detta sjukhusens ekonomi? De utför ju inte den vård som de ska. Du nämnde inte den saken.

Anförande nr 87
Landstingsrådet R o s d a h l (M): Man kan inte få med allt på fem minuter, även om jag inte använde alla fem minuter. Det är klart att jag kanske gjorde Vänsterpartiet ledset genom att inte tala om deras just nu enda fråga.

Den övergripande beställningen av vård sker emellertid inte primärt i form av antal vårdplatser, fördelningen av antalet vårdplatser eller förändring av vårdplatsantalet. Utgångspunkten är det som vi kritiserade när landstingsrådet Ljungberg Schött talade är att vi har avtal med akutsjukhusen, att vi har kommit överens om en summa pengar. Därefter ska man bedriva vård.

Naturligtvis har vi det yttersta politiska ansvaret, det handlar inte om det. Vi vill däremot inte återgå till den situation som fanns för ett antal decennier sedan, då man satt här på nätterna och talade om en halv kuratorstjänst hit och en sjuksköterskетjänst dit. Ibland känns det som att Vänsterpartiet vill ha det så.

Jag tror inte att det är så, och jag tycker att det är bättre om vi diskuterar utifrån hur det är i vår organisation, skriver flerårsavtal – vilket har varit mycket bra -, och att vi fortsätter det arbetet. Och vi kan alltid utveckla det arbetet vidare.

Anförande nr 88
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Tack, Torbjörn! Nu är det så att det finns en verklighet utanför den här landstingssalen.

De patienter som har legat i timtal, upp till ett dygn, på akutmottagningarna och väntat på de här vårdplatserna, de tyckte nog inte att det var så roligt att du glömde bort att nämna i ditt inledningsanförande att det finns stängda vårdplatser.

Anförande nr 89
Landstingsrådet R o s d a h l (M): Jag vet inte om Håkan har missat att vi i juni fattade beslut om investeringar när det gäller sjukhus. Däri inbegripes också akutmottagningarna.

Vi har ökat tryck mot våra akutmottagningar i och med att vi har 35 000 – 40 000 nya invånare. Det som redan sker nu är att Södertälje bygger om och bygger ut sin akutmottagning. Danderyds sjukhus gör likadant. Vi har fattat beslut om utbyggnad på Södersjukhuset och S:t Görans sjukhus – men grannarna har överklagat. Vi tror att vi ska kunna fixa det här. På Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge bygger vi också ut akutmottagningen.

Jag håller med om att det inte ska vara som det är i dag. Vi måste få till stånd ett bättre genomflöde på akutmottagningarna, patienter måste snabbare komma upp på vård-avdelningarna. Det här är ingen bra situation, men vi har vidtagit åtgärder. De finns med i investeringsbudgeten, det finns beslut och arbetet pågår. Det är inte bara snack, det är verkstad.

Anförande nr 90
Landstingsrådet L a r s s o n (S): Ordförande! Det finns ju skäl att återkomma till en del av de frågor som Håkan ställde och som är angelägna. Det ska vi göra vid det kommande budgetmötet. Då kan vi diskutera den ekonomiska situationen över huvud taget mycket mer.

Vid delårsbokslutet kan vi konstatera att vi i vårt landsting befinner oss i en mycket ansträngd situation. Vi är överens om att vi tål en kostnadsökningstakt om 3 procent om året, och vi ligger för närvarande på en ökningstakt på lite över 6 procent om året. Vi kan då fundera på vilka orsakerna är till att vi har skenande kostnader, och att styret i det här huset faktiskt har tappat kontrollen över kostnadsökningarna.

En av orsakerna tror jag hänger ihop med det som vi talade om i debatten under fråge-stunden, då vi kunde konstatera att Vårdval Stockholm har lett till att statens kostnader för sjukförsäkringen har ökat med 1 miljard kronor. Vi anar också stora ökade kostnader för de privata arbetsgivarna i Stockholmsregionen beroende på den vårdvalskonstruktion som man har infört i Stockholm. Men vi kan också se att vi också har tappat kontrollen över vårdvalens kostnader i vårt landsting när vi ser att kostnaderna just nu ökar med 7,5 procent och att man överskrider budgeten med 329 miljoner kronor.

Vi kan se en situation där produktionen på våra sjukhus är allt lägre, där vårdplatserna står tomma samtidigt som lönekostnaderna ökar dramatiskt, vilket är en oerhört allvarlig situation. Vi kan också på kollektivtrafikområdet se att vi har problem med att få in de biljettintäkter som vi behöver för att säkerställa kollektivtrafiken framöver.

Det är klart att det också är allvarligt, och nu föregriper jag lite grand den budgetdebatt som vi ska föra senare. Men när man konstaterar att Alliansen lägger fram ett budgetförslag som fullmäktige ska behandla som innebär att kostnaderna faktiskt överstiger intäkterna med 509 miljoner kronor. Det mesta pekar tyvärr på att de åtgärder som man hitintills har föreslagit för att säkerställa att vi minskar kostnadsutvecklingstakten inte kommer att bli tillräckligt framgångsrika.

Detta får mig tyvärr att bekymrat säga att risken finns – om vi inte får kontroll på kostnadsökningstakten i landstingets ekonomi – att vi kan hamna i samma moras som vi befann oss i år 1998, då ett Alliansstyre var tvunget att släppa ifrån sig makten samma år som man var tvungna att låna 4,5 miljarder kronor till den löpande driften. Därför måste man – om man vill säkerställa våra verksamheter, säkerställa god sjukvård till medborgarna och en fungerande kollektivtrafik – få kontroll på kostnadsutvecklingen i våra verksamheter. Jag hoppas att det ska bli ett av de stora diskussionsämnena under det kommande budgetmötet.

Med anledning av den oro som vi socialdemokrater känner över det ekonomiska lägger vi ett särskilt uttalande till protokollet i debatten om delårsbokslutet i dag. Vi behöver nämligen göra mer om det är så att vi ska kunna säkerställa god sjukvård och god kollektivtrafik till medborgare framöver.

Anförande nr 91
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag hänvisar också till Vänsterpartiets särskilda uttalande i landstingsstyrelsen. Jag hade egentligen inte tänkt säga så mycket mer, men det är svårt att inte diskutera den politiska kappan till det här ärendet. På s. 2 skriver finanslandstingsrådet att en stark ekonomi är en förutsättning för att vi ska kunna fortsätta att ge stockholmarna sjukvård och kollektivtrafik med god kvalitet och tillgänglighet varje dag. Det är ungefär det som Torbjörn sade i sitt inledningsanförande här nu.

Ja, ekonomi i balans – men till vilket pris? Att ekonomin är i balans är nog en klen tröst för de äldre patienter som jag har talat om hela förmiddagen, de som fått vänta 18 eller 24 timmar. Det händer att personal går från sitt arbetspass och möter samma patient 24 timmar senare. I det läget är en ekonomi i balans inte någon stor tröst.

Lite längre ned på sidan skriver finanslandstingsrådet att akutsjukvården visar negativt resultat. Då menar Alliansen och finanslandstingsrådet att det beror på minskad efterfrågan på slutenvård. Min upplevelse, och när jag talar med patienter och personal så får jag också uppfattningen att det verkar som om det finns ett enormt tryck på våra akutmottagningar, det har aldrig varit värre.

Det är tryck utåt, men det är också tryck därifrån. Det beror ju på att det inte finns vårdplatser. I det läget kan man ju säga som Torbjörn att det är Vänsterpartiets enda fråga, men att 300 vårdplatser är stängda påverkar inte bara Vänsterpartiet. Det påverkar patienter och personal. Det har ju varit en sommar Torbjörn. Den pågår ju till och med augusti. Jag får berättelser om att denna sommar har varit värre än någonsin. Bristen på personal har aldrig varit så stor. Vi ser ju att kostnaderna för inhyrd personal skjuter i höjden.

Jag blir uppvaktad av personal och det är ju konstigt om du inte är tillgänglig, Torbjörn. De säger att det inte går längre. Det jobbar på våra akutmottagningar och säger att det måste bli förändringar. De vittnar om att patientsäkerheten är hotad. Till och med chefsläkaren i landstinget sade i somras att patientsäkerheten var hotad.

Nej, Torbjörn, jag tror att det för dessa patienter, medarbetare och medborgare som upplevt det senaste halvåret är en klen tröst att du står här och säger att ni har förbättrat tillgängligheten och ökat möjligheterna att välja vård. De upplever inte det. De upplever att de möter ett landsting som inte levererar det som de ställer krav på.

Sjukhusen går, trots att de inte levererar det som de ska, med ett underskott på 0,5 miljarder. Till det kommer trafiken. Den kostnadsutvecklingen är ju också djupt oroade. Trots de besparingar och effektiviseringar som görs saknas det ungefär en halv miljard i driftskostnader. I dag kunde vi läsa i Dagens Nyheter att detta antagligen får till resultat tusen indragna busslinjer. Det är ju jättemycket!

En stark ekonomi är förutsättningen för att kunna fortsätta att ge stockholmarna sjukvård och kollektivtrafik med god kvalitet och tillgänglighet varje dag. Ja, det är synd att det här bara är ord som skrivs i ett delårsbokslut. Det är synd att det inte levererats. Verkligheten utanför landstinget talar sitt tydliga språk. Därmed hänvisar jag till Vänsterpartiets särskilt uttalande.

Anförande nr 92
T o m a s E r i k s s o n (MP): Fru ordförande, ledamöter! Det är ganska svårt, när man står här i dag, att inte snegla på den debatt som komma skall om lite drygt en månad, nämligen vår budgetdebatt. Det är de facto den stora och rejäla möjligheten som Torbjörn Rosdahl och även Alliansen som helhet har att på något sätt lösningar svar på de strukturella problem som framkommer i den här delårsrapporten och som även har framkommit i de tidigare ekonomiska rapporter som vi har behandlat här i fullmäktige.

För två år sedan stod Torbjörn Rosdahl här i talarstolen och sade – och han upprepade sig faktiskt här i dag – att landstinget behöver komma ned till en kostnadsökningstakt som ligger runt 3 procent. För den som läser den här rapporten går det ganska snabbt att konstatera att vi i dag ligger ljusår från den siffran. Prognosen pekar på en kostnads-ökningstakt på någonstans runt 6 procent. Det blir därmed ganska enkelt att konstatera att ingen av de åtgärder som Alliansen försökt använda under de två år som gått för att bekämpa kostnadsökningstakten – generella besparingar på sjukhusen, effektiviseringskrav med mera, med mera – har fungerat.

Nu försöker Torbjörn Rosdahl blanda ihop korten här, eller låtsas som om kostnads-ökningstakten eller underskotten på sjukhusen inte hänger ihop eller beror på olika saker. Men egentligen är det hela ganska tydligt, skulle jag vilja säga. Om det är något som framgår av rapporten som vi vet driver kostnadsökningarna så är det ju kostnader för inhyrd personal. Det blir, så att säga, en ond spiral. Ni underfinansierar sjukhusen. Det leder i sin tur till att man stänger vårdplatser eftersom man inte kan rekrytera fast anställd personal, vilket i sin tur leder till att man i panik tvingas hyra in personal för att försöka att över huvud taget upprätthålla vårdvolymerna.

Faktum är att jag skulle vilja säga som Dag Larsson säger i det här sammanhanget, nämligen att man får känslan av att Alliansen har tappat kontrollen över landstingets ekonomi. De åtgärder som man som medborgare och som vi här i oppositionen efterfrågar, de lyser faktiskt med sin frånvaro. De lyser med sin frånvaro i förslaget till beslut här och de lyser miljarder sin frånvaro i ert budgetförslag.

Det är tur, som sagt, Torbjörn Rosdahl, att du ändå har byggt upp den här omstruktureringsfonden under några år här, så att du har pengar att ta av, men faktum är ju att vi, när vi möter vad som skulle kunna beskrivas som sju svåra år, börjar knapra i ladorna redan fem år in i de goda åren, vi måste hantera den här ekonomiska situationen.

Det som är bekymmersamt är att det som presenteras i er budget som åtgärder egentligen bara är en fortsättning på det som redan har varit – plus att det tillkommer en del kanske ganska diffust formulerade uppdrag om att sjukhusen ska få – nu har jag inte den exakta formuleringen i huvudet – ökade förutsättningar att planera sin egen verksamhet, eller den

typen av ganska vaga uppdrag som inte ger, i vart fall inte mig, någon direkt vägledning rörande om hur ni tänker er att det här ska redas ut.

Min fråga till dig Torbjörn Rosdahl är: När får vi konkreta svar på frågorna om hur ni ska hantera den ekonomiska situation som vi står inför? Vad är det i så fall för tuffa beslut som ni eventuellt tänker er att ni ska fatta framöver? Och kanske ännu viktigare är frågan: Hur ska de tuffa besluten implementeras? Precis som du säger har ju de beslut som redan tidigare har fattats om att akutsjukhusen ska hålla sina budgetar eller effektivisera sin verksamhet med 2 procent per år inte blivit verklighet. Detta är ju beslut som bara blir som slag i luften.

När kommer svaren på de här frågorna, Torbjörn Rosdahl?

Anförande nr 93
Landstingsrådet R o s d a h l (M): Jag tänkte svara på två frågor som jag ska försöka komma ihåg.

Du säger mycket bra: vi måste hålla hårt i pengarna, kostnaderna ökar, och så vidare. Vi har gjort den organisatoriska förändringen som jag berättade om, och den ska träda i kraft vid årsskiftet. Landstingsfullmäktige har ju också beslutat att inrätta ett särskilt ägarutskott. Det är klart att en ny organisation inte kan lösa allt, men jag hoppas att vi tillsammans ska bli en tydlig ägare där och att vi kan få hjälp av Miljöpartiet.

När det gäller kostnaderna för inhyrd personal under perioden så är den 290 miljoner kronor fram till augusti. Det motsvarar 1,6 procent av landstingets totala bemanningskostnader som är 18 miljarder. Det är för mycket pengar, men man måste sätta summan 290 miljoner i proportion till de totala 18 miljarderna.

Anförande nr 94
T o m a s E r i k s s o n (MP): Tack så mycket, Torbjörn Rosdahl! Det var dock inte svar på riktigt alla frågor, inte ett heltäckande svar på de frågor som jag ställde i mitt anförande.

Jag kan säga som jag har sagt tidigare. Från Miljöpartiets sida är vi beredda att dricka både kaffe och champagne i vilket arbetsrum som helst, nästintill, på landstinget så länge vi kan hantera de här frågorna om den ekonomiska situationen. I den frågan är vi absolut beredda att medverka konstruktivt.

Jag ställer också förhoppningen till att den politiska omorganisationen, som innebär en tydligare ägarstruktur, kommer att vara en del i att lösa den här ekonomiska situationen. Men de stora problemen, de som handlar om hur ni vill styra akutsjukhusens verksamhet, hur ni vill sänka kostnadsökningstakten, hur ni vill klara av bemanningssituationen och så vidare, när det gäller de frågorna måste jag säga att jag väntar på svar.

Anförande nr 95
Landstingsrådet R o s d a h l (M): Den 16 och 17 december kommer vi att kunna både ställa frågor och ge svar. Jag tycker inte att vi ska föregripa den diskussionen här i dag.

Däremot föregriper jag ett ärende som vi ska diskutera senare i dag, nämligen en motion om alkoholfri representation, den som Miljöpartiet har väckt. Du säger att du kan dricka champagne. Ska vi stryka er motion eller hur ska vi göra?

Anförande nr 96
T o m a s E r i k s s o n (MP): Det var ju faktiskt ett riktigt humoristiskt inlägg! Det var helt i linje med det som ordföranden efterfrågade, nämligen att vi ska ha debatter utanför manus, vilket inte annars kanske brukar vara din starka sida, Torbjörn.

Faktum är att när det gäller sakfrågan så tar jag gärna med mig alkoholfri champagne i så fall, om det är där knuten ligger.

Anförande nr 97
N i n o s M a r a h a (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Stockholm blir allt större, vi blir allt äldre och vi vill bli allt friskare samtidigt som vi vill ha god kollektivtrafik som tar hänsyn till både punktlighet, miljö och tillgänglighet.

När jag läser delårsbokslutet blir jag väldigt glad över allt bra som vi i landstinget gör för våra invånare.

Vi erbjuder hälso- och sjukvård i världsklass, och vi ger också våra resenärer en god kollektivtrafik. Många resenärer är nöjda med kollektivtrafiken. Vi håller också den kulturella fanan högt.

Tyvärr drar kostnaderna i väg i en takt som vi måste begränsa. De gör det bland annat därför att vi har byggt ut och förbättrat vården. Vi vill inte på något sätt begränsa vare sig tillgängligheten eller valfriheten, men det finns områden som vi måste jobba extra mycket med, och det finns också en och annan varningssignal – som berörts i debatten här i dag – som vi måste ta på stort allvar. Jag tänker framför allt på de höga kostnadsökningarna.

En del av orsakerna har diskuterats redan. En av huvudorsakerna är, så som jag och Folkpartiet ser saken, frågan om hur vi bemannar våra verksamheter. På det området har vi mycket att arbeta med, frågan om hur vi kan förbättra och utveckla dessa saker.

För att komma till rätta med kostnadsökningarna krävs det att vi arbetar målmedvetet och långsiktigt. Vi behöver komma till rätta med de strukturfel som finns i bemanningen. Att det finns strukturfel bekräftas inte minst av att vi, fastän vi har Europas högsta läkartäthet, behöver överskrida budgeten för inhyrda läkare med flera hundra miljoner kronor. Däremot ska vi också sätta den siffran i relation till hur höga personalkostnaderna faktiskt är och med hur mycket vi har överskridit budgeten, vilket faktiskt var 290 miljoner. Det finns anledning att gå till botten med den här frågan och undersöka varför det är så och hur vi kan förbättra den här situationen.

Akutsjukhusen producerar allt mindre vård i takt med att allt fler patienter söker sig till specialistmottagningar i öppenvården. Det är något som i grunden är väldigt positivt och som också ligger i linje med framtidsplanen som de flesta här i salen har ställt sig bakom. Det är positivt eftersom patienter får bättre vård och behandling på kliniker och närsjukhus vars vård är anpassad efter patientens behov. Dessutom löper patienterna mindre risk för infektioner på mindre sjukhus. Det är bättre för ekonomin, det är bättre för patienterna, det är bättre för alla.

Men det är ohållbart i längden att kostnaderna ökar snabbare än intäkterna. Vi må ha haft sju fantastiska år bakom oss där landstinget har gått med överskott varje år, men det innebär inte att vi måste ha sju usla år framför oss.

Stockholmsregionen växer så att det knakar, och skatteintäkterna ökar trots att vi haft både finanskris och lågkonjunktur. Samtidigt rekordinvesterar vi i både vården och kollektivtrafiken. Det ska vi ha en eloge för. Det är i enlighet med vad en tillväxtregion av Stockholms läns karaktär kräver.

Med dessa utmaningar framför oss och detta delårsbokslut bakom oss ser jag med tillförsikt på de utmaningar och det fortsatta arbete som vi har med att utveckla landstinget och föra en ansvarsfull politik och en ekonomi i balans. Jag yrkar härmed bifall till Alliansens förslag till beslut!

Anförande nr 98
M a l i n K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Trafikinvesteringarna prognostiseras återigen bli lägre än de budgeterade. En stor del av förseningarna beror på de planprocesser som överklagas; därmed försenas byggen av spår och depåer.

Miljöpartiet har länge ställt krav på förändrade processer både när det gäller i vilket skede som trafiknämnden skriver på avtal om mark och ett mer aktivt deltagande av kommunerna och deras planprocesser – men vi ser också vikten av att inkludera medborgare i de här frågorna.

Vi ser att det är tråkigt och bekymmersamt att man inte har lyssnat in vår syn och våra kommentarer på detta område. Vi kommer att fortsätta att arbeta med vår ambition att få till stånd en mer öppen och transparant planprocess och ett aktivt deltagande från landstingets politiker, från oss här inne till exempel.

Det är avgörande både för att återupprätta förtroendet för politiken och demokratin, och särskilt avgörande för om vi ska få en väl utbyggd kollektivtrafik och om den ska bli färdigställd i nödvändig takt.

Min fråga till Alliansen i dag är: hur kommer man att arbeta med de här frågorna för att förbättra situationen jämfört med vad den har varit?

Jag yrkar bifall Miljöpartiets förslag till beslut!

Anförande nr 99
A n d e r s L ö n n b e r g (S): Ordförande, ledamöter! Man ska aldrig måla fan på väggen i onödan. Det ska man inte göra. Jag har full respekt för Torbjörns inställning att åtgärderna är något som vi ska tala om i december.

Däremot tror jag att man måste göra en rimlig och ärlig bedömning av hurdant läget är innan vi inleder budgetdebatten så att man har möjlighet att förbereda sig för den. Vi som har suttit här, kanske alltför många år, har sett hög- och lågkonjunkturer komma och gå i landstinget, och det är uppenbart att vi alltid har en förmåga att undervärdera förändringstakten i det som vi ser. Jag tycker att den här redovisningen antyder det.

Jag påstår att de åtta år som vi har gått igenom nu kommer att framstå som närmast paradisiska och väldigt goda år, och att vi nu inte närmar oss *ett* lite budgethack utan en period där allting kommer att bli väldigt mycket besvärligare.

Redan nu är det besvärligare trots att det är goda tider och trots att vi har denna tillväxt som är få andra landsting förunnad. Egentligen är det inte någon offentlig sektor i hela världen förutom vi som har möjlighet att ha en tillväxt på 3,5 procent per år. Men vi har skenande kostnader, inte bara på ett område. Det gäller inte alls bara sjukhusen.

Sjukhusens kostnader skenar bland annat därför att man inte har tänkt igenom vård-strukturerna. Man organiserar inte för samband mellan öppen- och slutenvård så att pengar, resurser och patienter kan hänga med i ett svep.

Vi har en kostnadsökningstakt på 6 procent, det har redan nämnts. Vi har en valfrihets-sektor som har många fördelar men som är en ekonomisk orm om man gör en analys av resultat- och balansräkningar som rusar med över 8 procent och tenderar att öka – och vi ska dessutom införa ännu fler valfrihetsområden som inte har några som helst budget-restriktioner.

Vi har en investeringsbudget som sällan genomförs. Investeringstakten ligger inte alls i takt med besluten, och dessutom är investeringarnas konsekvenser för driftskostnaderna över huvud taget inte analyserade.

Som jag ser saken haltar hela vårt sätt att styra. Egentligen finns det ingen styrning i dag.

Vi förde en personaldebatt här på förmiddagen. De senaste tre åren har antalet sjuksköterskejänster i landstinget ökat med 10 procent samtidigt som vi säger att läget är värre än någonsin. Hur är det möjligt? Det är inte möjligt – man vet inte hur man ska använda dem.

Samtidigt som sköterskejänsterna på sjukhusen har ökat med 10 procent så har behandlingarna minskat med 17 procent. Det betyder att för varje krona som vi just nu tillför verksamheten så sjunker antalet behandlingar, produktiviteten och effektiviteten i landstinget. Det här är en sektor som på vilken marknad som helst skulle betraktas som vanskött och i djup, djup kris. Det här måste vi göra någonting åt.

Vi har fler läkare i Stockholms läns landsting i dag än vad som fanns i hela Sverige på 1970-talet. Hur används den resursen? Hur planeras den? Hur ser vårdkedjorna ut? Hur ökar vi effektiviteten? Vilka investeringar görs för att utnyttja personalens kunskaper och kunnande?

Ni har framför er ett antal mycket, mycket magra år där det inte handlar om en massa löften utan om att fokusera på kunskapsdriven vård. Det handlar om att få ut högre effektivitet av de enorma resurser som vi lägger ner i det här. Inget av de förslag som jag har sett motsvarar den krismedvetenhet som vi behöver i och med ett nytt årsskifte.

Vi kan önska oss alla ett bättre samarbete och framför allt önskar jag mig själv och er andra ett stort lycka till!

Anförande nr 100
Isabelle Flygare (V): Ordförande, ledamöter! Lönnberg är rutinerad och jag är ny här, men vi delar samma oro och det gäller den här kostnadsökningen inom framför allt hälso- och sjukvården. Då kan vi inte gå som katter kring het gröt när det gäller riksrevisionens slutsatser. Man har tittat på styrningen inom primärvården. Den frågan har varit uppe till diskussion under frågestunden, men jag vill ta upp saken igen, för det handlar om hur man organiserar och finansierar vårdkedjor och hur man effektivast använder de pengar som vi har.

Riksrevisionen kom i sin rapport fram till att just vårdvalet har fått en stark styreffekt mot att det har blivit svårare att upprätthålla vårdens etiska principer om likvärdig vård och prioriteringar av de mest behövande. Vi ser alltså att vårdresurserna nu inte alls fördelas på det sätt som borde vara fallet.

De principer som riksrevisionen tar upp är människovärdesprincipen, behovs- och solidaritetsprincipen, det vill säga att störst behov går först, men också kostnads-effektivitetsprincipen. Det är på den här punkten som delårsrapporten berörs.

Det är inte ens kostnadseffektivt. Vi måste se till att vi använder de resurser som vi har på bästa möjliga sätt, och det gör vi genom att fördela resurserna så att vården kommer till dem som behöver den. Det gör den inte i dag med de vårdval som vi har.

Anförande nr 101
Landstingsrådet Tamsons (M): Ordförande, landstingsfullmäktige! Malin Karlsson tog upp en fråga som blev hängande lite grand i luften, men som jag tycker är väldigt viktig för oss att reflektera över och ta till oss och att också beakta när vi diskuterar inte minst de stora trafikinvesteringar som vi har framför oss i Stockholms län kommande år. Till dels handlar det så klart om en hemläxa som vi själva har att göra. Det handlar om att dimensionera vår investeringsbudget, se till att vi har en politisk enighet om vad som ska göras och se till att vi också dimensionerar vår organisation på ett sådant sätt att vi på ett bättre och snabbare sätt kan rulla de trafikinvesteringarna i vår egen beslutsprocess.

Jag tycker att Malin satte fingret på något som är extremt väsentligt att åstadkomma för att vi verkligen ska lyckas med detta, och det är de planprocesser, de många gånger segdragna planprocesser, som vi ser ute i kommunerna där vi ska bygga dessa depåer, där vi ska förverkliga dessa förstärkningar av kollektivtrafiken när det gäller ny räls eller nya spår eller andra förstärkningar av vår kollektivtrafik.

Alliansregeringen hade på den punkten ett väldigt målmedvetet program, ett reformprogram som man gick fram med inför valet och som handlade om att ganska genomgripande förändra planprocesserna, som handlade om att förenkla och påskynda, som handlade om att förändra överklagandemöjligheterna och se över normer och regler när det gäller buller och annat. Jag tror, som sagt, att det hade varit ett väldigt viktigt steg i rätt riktning.

Om jag tolkar Malin Karlsson rätt så finns det nu en öppning för att vi ska göra någonting gemensamt åt detta i detta landsting. Som sagt, då finns det nu en ny regering på plats som måste lyssna på oss. Jag tolkar och jag hoppas att det från Miljöpartiets sida därmed finns en vilja att vi här i denna församling och från landstingets sida gör gemensam sak för att tvinga dem att lyssna.

Anförande nr 102
Landstingsrådet C a r p e l a n (M): Fru ordförande, ledamöter! Jag är glad över att höra Anders Lönnberg här i talarstolen beskriva en verklighetsbild som jag tror att vi delar. Det handlar om hur vi använder våra resurser, vår personal.

Vi har en väldigt hög andel läkare, precis som Anders beskrev. Vi har en hög andel sjuksköterskor, kanske fler än vad vi har haft tidigare – men effektiviteten och, om man uttrycker sig så, produktionen är inte tillräckligt hög inom våra verksamheter.

Det här är något som vi givetvis måste studera och följa. Det är bra att vi har samsyn mellan Socialdemokraterna och Moderaterna och hela Alliansen i den här frågan. Jag tror att frågan kommer att bli ytterligt aktuell den kommande tiden, inte minst när vi diskuterar budgeten.

Det här är frågor som ligger inte minst under min portfölj, det är min uppgift att titta närmare på dem. Hur kommer det sig att vi inte får ut mer av de resurser som vi satsar i vår verksamhet?

Anförande nr 103
Landstingsrådet F o r s l u n d (FP): Fru ordförande, ledamöter! Jag tänkte fortsätta på samma tema som landstingsrådet Carpelan. Jag tycker nämligen att det är viktigt, det som Anders Lönnberg berättade om. Det handlar inte bara om att tillföra nya finansiella resurser till hälso- och sjukvården. Det gäller inte enkom vårdens problem, eller trafikens heller för den delen.

Vi har från Alliansens sida nu strategiskt fokus på förnyelsefrågorna. Det är precis detta som kommer att lösa våra utmaningar. Om vi ska åstadkomma en god ekonomisk hushållning, om vi ska kunna använda personalens tid på rätt sätt, om vi ska kunna möta patienter och trafikanter på rätt sätt så krävs det ett aktivt och strategiskt förnyelsearbete.

Det handlar om hur vi arbetar, hur vi upphandlar, hur vi kravställer, hur vi ersätter det som utförs – inte minst i hälso- och sjukvården. På den här punkten har vi i Alliansen förstärkt de skrivningar som finns i budgeten. Vi har skapat ett helt nytt fokus på innovation som jag själv kommer att ha ansvar för, vi har skapat en innovationsberedning som tillsammans med Carpelans forskningsberedning kommer att ha fullt ansvar för både det långsiktiga och det verksamhetsnära utvecklingsarbetet.

Alliansen tar nu ett långsiktigt och strategiskt ansvar för de här frågorna. Det handlar inte bara om att tillföra resurser ut i verksamheter som kanske behöver förnyelse. Vi ger också nya verktyg till vår personal så att de kan förnya sig själva, så att de kan möta patienterna på

mer effektiva sätt, så att de kan samverka på nya sätt och därmed använda både sin tid och landstingets resurser på mycket mer effektiva sätt.

Jag tror att vi nu rustar landstinget inte bara ekonomiskt utan också processmässigt genom att ha fullt politiskt fokus på att ge stöd till våra eldsjälar ute i verksamheterna, att öppna vården för idéer utifrån, från de bästa forskarna, från de nya entreprenörerna, från de stora och små företag som vet hur man kan lösa våra problem i vardagen. På det området kommer vi att jobba oförtrutet för att lösa de här problemen, det kan jag försäkra.

Anförande nr 104
M a l i n K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag vill bara förtydliga att det som vi i Miljöpartiet talar om är demokratiska processer där man för en dialog. Ni kör över, och det är det som vi vill ändra på.

Anförande nr 105
Landstingsrådet N o r d l i n g (MP): Ordförande, åhörare och ledamöter! Jag tackar för den information som kommer från Alliansen om att vi nu ska titta framåt och att vi verkligen ska jobba med de problem som ligger framför oss och ha ett nytänkande i vårt arbete.

I handlingen som ligger framför oss i dag finns ett område där vi behöver verklig förnyelse, och det är vårdrelaterade infektioner.

Det här är en fråga som vi har jobbat med i landstinget under många år. Jag har en kollega som sade att frågan har funnits med på dagordningen i minst trettio år. När det gäller vårdrelaterade infektioner hör vi till den sämre halvan av alla landsting. Det är alltså 13 landsting som är mycket bättre än vi när det gäller vårdrelaterade infektioner. Här kommer givetvis också antibiotikaanvändningen in i bilden.

Vi har en väldigt hög frekvens i Stockholms läns landsting när det gäller antibiotikaanvändning, och vi behöver få bättre kontroll över den. Det här är ett område som verkligen behöver nytänkande och där patientsäkerheten är en viktig faktor. Jag hoppas att vi ska kunna jobba framgångsrikt med dessa två områden

§ 157 Överenskommelse om finansiering av bussterminallösning för ostsektorn

Anförande nr 106
Landstingsrådet R o s d a h l (M): Fru ordförande, ledamöter! Slussen – nu är det paus i det arbetet. Det tycker vi som åker i Stockholm är tråkigt. Vi tycker att det skulle vara bra att arbetet kom i gång. I avvaktan på det måste vi arbeta vidare med en bussterminallösning för ostsektorn.

De här frågorna går som hand i handske. Vi måste få väl fungerande kommunikationer från Nacka–Värmdö in till Slussen. Därför har just de två kommunerna tillsammans med Stockholms stad och Stockholms läns landsting kommit överens om en gemensam finansiering för att bygga en bussterminal i Slussen, i Katarinaberget, samt en bussterminal i Nacka centrum. Det handlar om gemensam finansiering, gemensamt ansvar och att parterna känner stort ansvar för det här arbetet. Nu börjar man känna lite oro inför att Slussen ligger lite i malpåse. Vi känner ändå att det här arbetet måste fortsätta.

Det förslag som ligger för beslut handlar om att busstrafiken ska säkerställas ända fram till 2050 med 17 platser i Katarinaberget. Det här hänger ihop med ett större paket. Det får inte bli grus i maskineriet, så att säga. Det större paket som jag tänker på är faktiskt Stockholmsförhandlingen där vi talar om 78 000 bostäder, 19 km tunnelbana, 9 nya tunnelbanestationer och en gemensam finansiering från de fyra kommunerna, från staten och att inkomster från trängselskatterna ska vara med och finansiera projektet. Vi nämnde också tidigare att vi ska knyta ihop hela länet med Förbifart Stockholm.

Det låter som ett stort projekt när vi talar om bussterminalen. Det hänger ihop. Om det börjar krångla så har vi byggt in problem. Det som Stockholms stad verkligen inte behöver är problem och hack i tillväxtmotorn.

Ni vet ju att det går bra för Stockholm. Vi betalar väldigt mycket utjämningsskatt. Enligt Handelskammaren är det så höga belopp att jag knappast törs nämna dem, men det har vi råd med eftersom det fortfarande går bra för Stockholm. Det innebär att de övriga 20 regionerna och landstingen får gott stöd i sitt arbete och i sin verksamhet. Men om motorn börjar hacka här så kan vi inte bidra med utjämningsskatten, då kan de övriga landstingen och regionerna inte få den utveckling som de i annat fall skulle få.

Därför önskar jag att det verkligen ska bli ett beslut, så att vi verkligen ska komma i gång med bussterminalen för ostsektorn, att den verkligen blir ett välfungerande nav för dem som bor i den delen av Stockholms län. Med den här korta inledningen yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 107
Landstingsrådet W i k h o l m (S): Det är ju en av våra i särklass viktigaste kollektivtrafikknutpunkter som vi ska tala om nu. Det är faktiskt landets näst största kollektivtrafikknutpunkt över huvud taget. Dagligen är det flera tusen människor som åker från Nacka och Värmdö och från andra delar av länet för att kunna ta sig till sina arbeten via Slussen.

Detta är en typisk fråga för vår växande region som vi borde kunna komma överens om över blockgränserna. Vi borde kunna ha en öppen process för att utarbeta sådana här avtal.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har ett gemensamt särskilt uttalande. Det lyder likadant som det som vi lade i trafiknämnden och i landstingsstyrelsen. Vi skulle gärna ha sett att vi var eniga om att det här är en fråga där vi borde kunna dra nytta av kunskap som finns i alla partier i stället för att detta blev en moderat angelägenhet.

Slussen är nämligen en så viktig fråga att vi borde hitta en lösning just nu. De som sitter där på bussarna från Nacka och Värmdö vet ju att det inte nu heller fungerar riktigt som det ska.

Sedan behöver vi få det att fungera mycket väl under den långa ombyggnadstiden, och vi behöver ha en bra och långsiktig lösning, och det tror jag att vi behöver jobba tillsammans med och då ha ett större perspektiv än att det bara är kommunalråd, landstingsråd och landshövdingar från ett parti som ska vara jobba med den, för jag tror att vi kan bidra mer tillsammans.

Jag tror att vi kan fortsätta att bidra, och vi tror att det är ett bra steg att godkänna det här avtalet i dag och sedan fortsätta tillsammans för att hitta de lösningar som behövs för ostsektorn. I det sammanhanget ska vi också hitta de lösningar som behövs för att trafiken ska fungera nu, för det gör den inte.

Anförande nr 108
G u n i l l a R o x b y C r o m v a l l (V): Ordförande! Torbjörn Rosdahl och Kristoffer Tamsons, så här får det aldrig någonsin mer gå till! Det hoppas jag att ni ger ett löfte om. Det förs hemliga förhandlingar där vi i trafiknämnden hålls utanför. Vad är det man egentligen förhandlar om? Det undrade vi. Till slut undrade vi om man tänkte har färre än 17 platser. Vad tänkte man göra? Det här handlar ju om människors vardag, människor som bor i Nacka och som bor på Värmdö.

Därför kan man inte politisera en sådan här fråga som inte ska politiseras. Hur kom de 15 platserna i Nacka till? Vilket behov av dem finns det? Det har vi ännu inte hört någonting om.

Nej, vi i Vänsterpartiet har inget annat förslag till beslut, men precis om Nanna har sagt vill jag hänvisa till det särskilt uttalande som vi lade gemensamt med Socialdemokraterna.

Anförande nr 109
Malin Karlsson (MP): Ordförande, ledamöter! Som Nanna har sagt ansluter sig Miljöpartiet också till Socialdemokraternas särskilt uttalande, men vi vill tillägga till protokollet att vi respekterar stadens process i frågan. Den pågår och kommer att pågå ett tag till.

Anförande nr 110
Karl Henriksson (KD): Ordförande, ledamöter! Sedan valet för drygt två månader sedan har vi stockholmare fått en lång rad negativa besked från de nya makthavarna i Rosenbad och i Stadshuset. Man har stoppat viktiga vägbyggen som redan påbörjats, man har aviserat att man tänker lägga ned Bromma flygplats – men den frågan ska vi inte tala om nu – och man har också tagit paus i den viktiga ombyggnaden av Slussen, vilket det här ärendet handlar om.

Det här är inte vad Stockholmsregionen behöver. Stockholm behöver bättre kommunikationer, inte nya besked som försvårar, försenar och fördyrar de satsningar som behöver göras. Det handlar inte minst om att vi behöver satsningar för Nacka- och Värmdöborna. Det handlar om att Nacka- och Värmdöbussarna verkligen behöver en ny bussterminal i stället för den skamfläck för Stockholm som just nu håller på att vittra sönder vid Slussen. Det behövs också en ny bussterminal i Nacka, som ju kommer att bli en ännu viktigare bytespunkt om några år då tunnelbanan har byggts ut dit.

Jag är stolt över vår växande region med starka företag och nya jobb. Vår region är ett föredöme i Sverige och i Europa. Men den här tillväxten uppstår inte i ett vakuum. Det goda företagsklimatet förutsätter goda kommunikationer. När man nu vacklar i andra församlingar, när vi hör talas om den process som pågår i Stockholms stad rörande Slussen till exempel, så är det viktigt att vi i den här salen står upp och tar vårt ansvar för att se till att få på plats de viktiga satsningar som behövs för fortsatt tillväxt och jobbskapande i vår region. Investeringar i de nya bussterminalerna för ostsektorn är ett bra exempel på det.

Jag yrkar bifall till landstingsstyrelsen förslag! Jag gläds för övrigt åt att även de röd-gröna partierna här i salen uttalar sig positivt för det. Jag hoppas därför att vi ska få med oss även Stadshuset på att göra de här viktiga satsningarna.

Anförande nr 111
Landstingsrådet Tamsons (M): Ordförande, landstingsfullmäktige! Klarar politiken av att fatta långsiktiga beslut som håller över tid? Det är i stor utsträckning detta som det här ärendet handlar om.

Under i praktiken hela den förra mandatperioden – och jag tror i praktiken så länge som de som många som har varit med länge i politiken kan överblicka – så har Slussens framtid diskuterats.

För Stockholms läns landstings del har en extremt viktig del av denna fråga handlat om hur vi på bästa sätt ska kunna tillförsäkra Nacka- och Värmdöborna, den så kallade ostsektorn, en bra och robust kollektivtrafiklösning i ett Slussennära läge som möjliggör för en av de kanske snabbast växande delarna av Stockholms län att faktiskt ha en god kollektivtrafik som bär både i det här fallet in till Slussen och som också till den nya kollektivtrafikknutpunkt som vi kommer att se växa fram i Nacka centrum, i Nacka Forum, i anslutning till att vi bygger ut tunnelbanan till Nacka.

Det här är ett ärende som har tröskats fram och tillbaka i väldigt olika tappningar. Jag upplever att vi från landstingets sida har varit mycket tydliga med vad som har varit vår målbild, vad vi velat åstadkomma. När andra har ifrågasatt behovet att rusta upp och bygga om Slussen för att möta en modern tids utmaningar har vi stått upp för åsikten att kollektivtrafiken ska ha en bra lösning i Slussennära läge. När andra har svajat i fråga om finansiering och andra saker så har vi stått upp för ståndpunkten att vi är villiga att bära ansvar för att se till att vi får till stånd en bussterminal som inte bara möter dagens behov utan en som också möter många av de behov som vi ser framöver, då Nacka och Värmdö och den delen av Stockholmsregionen ska växa med uppemot 45 procent när det gäller invånarantal framåt år 2050.

Det är nämligen det perspektivet som den här satsningen har. Det är inte så svårt att sätta spaden i marken för någonting som ska täcka dagens behov och dagens grund för kollektivtrafikresande. Vi lägger i stället grunden för en lösning som ska kunna hålla i decennier för att vi inte ånyo om några år ska behöva stå här och debattera frågan om hur vi ska hitta en bra och robust lösning för Nacka- och Värmdöborna i närheten av Slussen, i det här fallet kopplat till en utbyggd tunnelbana i Nacka.

I det läget är jag glad över att parti efter part i nu ändå ansluter sig till den här överens-kommelsen som bygger på demokratisk förankring och att de församlingar som har träffat överenskommelser i demokratisk ordning borde diskutera dem och fatta beslut kring dem på samma sätt som har gjorts i beredning i detta landsting och som nu innebär att vi ska gå till beslut.

Nu går nämligen blickarna några kvarter längre ned längs Hantverkargatan, de riktas mot Stockholms stadshus. Där har frågetecknen ju hopats efter valet om vad som egentligen gäller och om ledningen där står fast vid överenskommelser som handlar om att ge Slussen en bra lösning, som handlar om att se till behoven när det gäller en robust och bra kollektivtrafiklösning för Nacka- och Värmdöborna.

Vid står upp för detta nu, och jag hoppas att vi samlat, när vi fattar beslutet en dag, står upp bakom detta och att vi nu riktar blicken och ställer krav på Stockholms stad att också dra sitt strå till stacken och säga att några långbänkar inte är aktuella, de är inte acceptabla. Det gäller att fatta beslut nu och det gäller att beslut och att dra sitt strå till stacken både när det gäller planprocesser och finansiering för att vi ska få till stånd en bra och robust lösning vid Slussen som gör att Nacka- och Värmdöborna kan känna sig trygga med att vi anser att vi möter deras behov och vi förstår att det är den lösning som vi nu lägger fram som är den lösning som är bäst för dem.

Anförande nr 112
Landstingsrådet W i k h o l m (S): Jag förstår att det är lätt och roligt att i sin besvikelse över vissa valresultat bestämma sig för att diskutera vad som sker i andra parlament och andra församlingar. Det har vi kanske gjort också, när vi har varit missnöjda med att man tidigare har rivit upp beslut om Citybanan och Norra länken.

Det är till den 31 januari som man ska göra en översyn och en fördjupad utredning av vissa saker. Det tycker jag, som kollektivtrafikresenär och boende i Stockholms stad, i den här regionen, är bra.

Jag tror inte att vi för att hitta långsiktiga lösningar vinner på att försöka recensera vad som görs i andra hus. Men det jag hoppas att vi kan göra tillsammans, Kristoffer, är att påminna den nya majoriteten i Stockholms stad om att vi ska göra detta gemensamt. När det gäller Slussen som kollektivtrafikknutpunkt kan landstinget inte bara vara en remissinstans, som det tyvärr var under förra mandatperioden. Då fick vi en remiss om hur bussterminalen skulle se ut – utan att SL och landstinget alls hade varit med i arbetet. Vi måste vara en part i hur detta utformas på lång sikt.

Ska vi göra det tillsammans?

Anförande nr 113
Landstingsrådet T a m s o n s (M): Ordförande, landstingsfullmäktige, Nanna Wikholm. Jag ser fram emot och hoppas verkligen att det nya rödgrönrosa styret i Stockholms stad förstår att detta inte är en fråga som de äger på egen hand, att rå över, utan att det krävs en dialog i vad de gör, eftersom det som händer vid Slussen påverkar fler än Stockholms stad och påverkar fler än ett rött, grönt eller rosa borgarråd eller heltidsarvoderad politiker i Stockholms stadshus.

Därför ser jag med oro på när man gör så tvära kast i den här typen av processer som man har gjort, och därför ser jag också med oro på att man ånyo tenderar att dra i långbänk eller lägga in i utredningar sådant som vi faktiskt, efter åratal av utredningsarbete, planarbete och förhandlingar kring finansieringslösningar, nu borde gå till beslut om.

Men visst, jag hoppas väldigt mycket på att vi ska kunna göra mycket gemensamt i denna församling och från Stockholms läns landstings sida för att Stockholms stad, när man nu trampar snett – eller riskerar att trampa snett – i olika processer, ska ta sitt förnuft till fånga.

Anförande nr 114
L u k a s F o r s l u n d (C): Fru ordförande, fullmäktige! Jag började syssla med Slussenfrågan för tio år sedan. Då fick jag höra att man hade debatterat den i femton tjugo år, att det var dags att gå till beslut men att det bara skulle göras en liten ytterligare utredning. Sedan har det kommit ytterligare utredningar, arkitekttävlingar och ytterligare utredningar.

Essensen av frågan är att den är oerhört komplex. Det handlar om avbördningen, arkitekturen, människorna som bor på Mariaberget och kollektivtrafiken för stora delar av södra Stockholm, som ska fungera. Det innebär att frågan är mycket intrikat, vilket vi har sett.

Det är i alla fall glädjande att vi i det här huset är överens om att vi ska gå vidare med det här beslutet. Jag kan bara hoppas och önska att ni pratar med era partikamrater i Stadshuset. Det är inte roligt att prata om den här frågan i en annan församling. Jag tycker snarare att det är ganska sorgligt.

Vi ser hur betongen vittrar. Vi ser hur människor i princip skadas av sådant som faller ned. Vi ser hur dålig funktionen är. Tyvärr har jag hört lite för många gånger att det bara är en ytterligare utredning. Jag önskar att vi någon gång kunde gå till beslut och sätta spaden i marken.

Ta gärna upp detta med era partikamrater och säg hur viktigt detta är för alla som bor söder om Stockholm och behöver röra sig över Saltsjö-Mälarsnittet och påminn om att detta är större än en utsiktsfråga, som det har tenderat att bli.

Anförande nr 115
V i v i a n n e G u n n a r s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Detta är en viktig fråga, en fråga som har pågått mycket länge. Om det hade varit för allt skulle frågan kanske ha varit klar redan 1998, när jag satt i trafiknämnden och då såg frågan.

Nu pågår det en process som har satts igång efter valet. Det är därför att vi har bytt majoritet i Stadshuset. Man behöver få insikt i vad frågan verkligen handlar om. Man kommer att ta ställning där i februari. Jag tycker att vi ska respektera det. Här kommer det en ny majoritet, och man måste göra sig underkunnig om alla delar i beslutet.

Vi är från Miljöpartiets sida beredda att säga ja till finansieringslösningen men inte till själva innehållet. Det måste komma fram så småningom, när frågan blir utlöst i februari. Det kan bli en ändrad utformning när man väl kommer dit. Om vi fattar beslut om

finansieringslösningen har vi kommit en bit på väg i en gemensam lösning, och jag hoppas att det kommer att fortsätta att vara en gemensam lösning.

Jag vill gärna påpeka en annan sak i ärendet: Det har inte blivit en tidig miljökonsekvensbeskrivning. Det är dåligt. I en så viktig fråga behöver man göra en sådan. Det kan inverka på hur man sedan bestämmer sig för att placera en terminal eller vilken byggnad man tänker sig. Det ska vara en miljökonsekvensbeskrivning i sådana här ärenden, så jag förstår verkligen inte hur det kan ha smugit sig in att det inte behövdes.

Jag vill också påminna om vårt särskilda uttalande.

Anförande nr 116
Landstingsrådet T a m s o n s (M): Ordförande, fullmäktige! En ny sak dök upp som jag inte har stött på i mina kontakter med Stockholms stad eller med tjänstemän och andra där.

Menar Vivianne Gunnarsson och Miljöpartiet alltså att det i den översyn som nu ska ske fram till februari också ska ske en översyn av lokaliseringen av en eventuell bussterminal vid Slussen? Det är i så fall ett nytt besked som är mycket intressant, inte bara för oss här utan också för en bredare allmänhet i Stockholmsregionen.

Anförande nr 117
V i v i a n n e G u n n a r s s o n (MP): Från Stockholms stads sida har jag hört att man kommer att vända på alla stenar och titta på alla delar i beslutet som man inte har sett tidigare.

Anförande nr 118
A n n a S e h l i n (V): Fru ordförande! De negativa frysningarna eller omtaget som Karl Henriksson nämner är en konsekvens av att Alliansen, särskilt Moderaterna, inte har varit så intresserade av blocköverskridande diskussioner utan har kört på när det gäller Slussen och tagit de viktiga besluten utan att diskutera med oppositionspartierna. Nu är ni arga eller besvikna över att de som tidigare var oppositionspartier gör samma sak och gör ett omtag i de beslut som ni har fattat.

Man får vara med i processen när det diskuteras, men när det sedan kommer till beslut får man inte vara med och bjuds inte in. Sedan blir det majoritetsskifte och man kommer i maktposition. Då vill man se över vilka beslut som egentligen har tagits.

Det är samma sak med Bromma flygplats. Det var ett kuppartat 30-årigt avtal. Det är samma sak med Förbifart Stockholm. Där satte man spaden i jorden innan viktiga miljödomar hade kommit.

Det är väl självklart att man vill se en genomlysning av något som man sedan kommer att arbeta med mandatperiod för mandatperiod. Jag tror att alla är överens om att Slussen är oerhört viktig och att vi vill ha en bra lösning av Slussen för dem som bor i Nacka och Värmdö och för innerstadsresenärerna. Det är inte det frågan handlar om, utan det gäller det sätt som man har tagit beslut på. Man får kanske under sommaren ett litet mejl om att det har blivit en överenskommelse om Katarinaterminalen. Det är inte så det ska gå till, tycker jag – oavsett majoritet.

Att ni är upprörda över något sådant visar bara att ni inte förstår vilken brist detta är. Med en blocköverskridande överenskommelse om Slussen hade det gått fort. Då hade det gått smidigt. Då hade vi kanske kunnat sätta spaden i marken när det gäller Katarinaterminalen – och inte sätta spaden i jorden för projekt där inte alla domar är klara.

Jag har inget annat förslag i dag. Det beror på tidsplanen. Vi kan inte processa detta mer utan måste ta beslut i landstinget i dag, så att vi får till en bra lösning för bussresenärerna vid Slussen. Vi är fast vid det, att vi måste ta det här beslutet, som vi tycker har processats dåligt och där Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna inte har bjudits in till en diskussion om detta viktiga. Men nu är vi fast vid det, för tiden rinner iväg, och Slussen sjunker – det är vi ju helt överens om. Det är en dålig lösning för dagens resenärer. Ni har satt oss i den situationen.

Jag vill bara vädja till er att förstå problematiken, att det mycket är Moderaterna och till stor del Alliansen som har satt oss i den situation som vi i dag befinner oss i. Blocköverskridande diskussioner om viktiga infrastrukturobjekt, tack!

Anförande nr 119
Karl Henriksson (KD): Det låter på Anna Sehlin som att de rödgröna partierna inte har fått vara med i diskussionerna och att projekten om Slussen, Bromma flygplats och Förbifart Stockholm inte har processats tillräckligt mycket. Men verkligheten är ju den att man har hållit på att processa de här frågorna egentligen så länge jag har levt.

Någon gång måste man fatta ett beslut. När man väl fattar ett beslut – efter hela den här långa processen, där alla partier har varit involverade och fått komma med sina inspel – bör man stå för de besluten även om det blir ett regeringsskifte.

Så tycker jag att det är rimligt att man ser på de riktigt stora projekt som vi talar om.

Anförande nr 120
Landstingsrådet Forslund (FP): Fru ordförande! Jag vill komma med en sakupplysning till Anna Sehlin. Det här är egentligen inte alls min fråga. Jag kommer närmast från Stockholms stadshus.

En sakupplysning är att det skedde mycket djuplodande diskussioner mellan allianspartierna och hela den samlade oppositionen. Vi var mycket nära att skapa en blocköverskridande överenskommelse kring Slussen med Miljöpartiet och även Socialdemokraterna. Som du beskriver det var det inte i Stadshuset.

Man har också en märklig syn på sin roll i opposition om man sitter på sommaren och väntar på ett mejl som kommer. I opposition har man också ansvaret att ställa frågor och vara aktiv. Det finns mycket att hämta. Om jag inte minns fel hade vi 45 pärmar med utredningar som vi visade upp när vi fattade beslut i december 2012 om Slussen. Det finns så mycket material att hämta.

Ställ frågorna! Och låt oss gärna hålla oss till sak när vi pratar om viktiga infrastrukturfrågor! Det stämmer inte att man inte har haft dialog, för det har vi haft.

Anförande nr 121
Anna Sehlin (V): Jag talar självklart om situationen i landstinget – inte i Stockholms stadshus. I landstinget har vi i trafiknämnden frågat: Vad är det som händer med Slussen? Vi har fått mycket vaga svar. I somras fick jag ett mejl om att det nu har beslutats om bussterminalen i Katarinaberget. Det är den processen jag talar om.

Vi har inte i landstinget haft blocköverskridande diskussioner om Slussen. Vi i oppositionen har frågat: Vad händer med Slussen? Vi vill vara involverade i Slussenprocessen.

Det är också ett problem mellan Stockholms stad och landstinget, så det är inte helt och hållet Alliansens fel, såklart. Men jag upplever inte att vi har haft blocköverskridande diskussioner om Slussen i landstinget, och det är problemet.

Anförande nr 122
Landstingsrådet W i k h o l m (S): Jag tycker att vi ska återgå till ärendet för dagen, som gäller finansieringen av en bussterminal. Jag blandade i och för sig in Citybanan, så jag är väl delvis medskyldig, men det handlar inte om Bromma flygplats, och det handlar inte om Stockholms stads beslutsprocesser, utan det handlar om hur vi ser på det här avtalet. Jag har synpunkter på hur det har förhandlats fram.

Jag tror att vi når bättre långsiktiga resultat om det är öppet och transparent, och fler än ett parti är involverat. Det borde finnas en ganska bred enighet här i salen om att det blir bättre resultat gemensamt om även folkpartisterna, kristdemokraterna och vänsterpartisterna vet vilket underlag man jobbar med, vilka behov och vilka prognoser som finns för den framtida busstrafiken från Nacka och Värmdö. Det är det vår kritik handlar om.

Nu lyckades ni ganska bra ändå, tack och lov. Det måste man väl ändå säga, eftersom vi tycker att det är okej att godkänna avtalet. Men det hade inte behövt vara så. Det hade kunnat vara så att det behövde rivas upp. Det tycker jag är en nackdel för Stockholms läns landsting.

Vi kan titta på hur processen kring Slussen har varit i landstinget: Vi på trafiknämnden har fått tjata till oss information. Vi har fått tjata oss in i Stockholms stads processer. Det tycker jag att vi ska ta med oss för framtiden. Det duger inte – oavsett om det gäller den majoritet som var era partikamrater, som satt där förut, eller de som är mina partikamrater, som sitter där nu – att behandla landstinget och SL som en remissinstans. Vi måste in och vara med när bussterminalen ska utformas.

Det tycker jag att vi ska ta med oss. När vi ska göra stora mångmiljardinvesteringar och avtal med andra blir det bättre om hela landstinget, alla partier i Alliansen och alla partier i opposition, får vara med och diskutera.

§ 161 Nytt avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården

Anförande nr 123
M i c h e l S i l v e s t r i (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag vill passa på att ställa ett par frågor i samband med beslutspunkten om ALF-avtalet. Det är ett avtal som vi från statens sida egentligen bara ställs inför att acceptera. Men det är ändå ett arbete som vi har framför oss för att delvis anpassa verksamheten så att avtalet fungerar på bästa sätt.

ALF-avtalet rör, om man förenklar det, i huvudsak den kliniska delen av läkarutbildningen inom vår vårdverksamhet och i övrigt en hyfsad summa pengar till medicinsk forskning. Det är naturligtvis viktigt att pengarna används på bästa sätt utifrån båda de perspektiven.

Det här avtalet blev på något sätt överraskande bra utifrån ett Stockholmsperspektiv, får man väl säga, eftersom kvalitetsaspekter vägs in. Där ligger vi i Stockholm bra till i vår samverkan mellan landstinget och Karolinska Institutet huvudsakligen, så vi tror att det kommer att gagna oss bland annat ekonomiskt åtminstone på lite sikt.

Jag har några frågor i det här sammanhanget. Det gäller dels om jag har uppfattat rätt. Från början var det sagt att avtalet skulle vara klappat och klart från vår sida i maj 2015, så att allt är riggat på rätt sätt. Sedan har det sagts att vi har hela nästa år på oss innan det ska vara klart. Jag vill bara ha ett förtydligande av det.

Min andra fråga gäller att begreppet ”universitetssjukvård” ingår i skrivningarna för ALF-avtalet. Det tycker jag personligen är mycket bra och viktigt. Jag vill bara höra lite från ansvarigt eller ansvariga landstingsråd hur man ser på den definitionen och vad man kan tänka sig blir ”certifierat” som ”universitetssjukvård”, för bästa möjliga läkarutbildning och medicinsk forskning.

Anförande nr 124
Landstingsrådet C a r p e l a n (M): Fru ordförande, ledamöter! Jag trodde att frågan var ostridig. Det var därför jag inte gick upp inledningsvis.

Torbjörn Rosdahl viskade till mig att vi har hela nästa år på oss i den här delen. Det kan vara betryggande.

Det här ALF-avtalet är bättre för Stockholms läns landsting än vad det gamla avtalet var. Det är rätt att Stockholms län ofta kommer ut lite sämre i uppgörelserna med staten än vad övriga landsting gör. Det gamla avtalet var väsentligt mycket sämre för Stockholms läns landsting än det nya avtalet, som är något bättre.

Det gäller dels det som gäller regelbunden utvärdering av universitetssjukvården. Det ska göras vart fjärde år, och det gagnar oss. Man tillsätter en nationell styrgrupp för att se över och följa upp avtalet. Det finns en modell för omfördelning där man framför allt fokuserar på konkurrens och kvalitet. Det är något som inte har haft fokus under det gamla avtalet. Vi är från Alliansens och Stockholms läns landstings sida glada över att vi kvalitetsfokuserar på ett mycket tydligare sätt.

En omfördelning av medel kommer att baseras just på detta, nämligen kvalitet och konkurrens. Det kommer att göra att vi inte omedelbart men på sikt kommer att få ett bättre ekonomiskt utfall för Stockholms läns landsting än det nuvarande avtalet ger.

Därför yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 125
M i c h e l S i l v e s t r i (MP): Jag vill bara förtydliga att även jag yrkar bifall till förslaget för Miljöpartiets del, som jag kanske antydde inledningsvis. Men det är ändå några frågor som vi tycker är viktiga att belysa i ett tidigt skede, eftersom vi har ett viktigt arbete att göra framöver för att anpassa oss till avtalet på bästa sätt.

Med anledning av det som har sagts kan jag förtydliga lite ytterligare. Om man pratar om ”universitetssjukvård” och hur vi ska definiera det begreppet framöver hoppas jag att man ser ett vidare begrepp än att det bara rör sig om akutsjukhus eller universitetssjukhus. Vi har i dag ett flertal vårdenheter med prefixet ”akademisk”: akademiska vårdcentraler, akademisk ambulans med mera. Jag hoppas att man i det sammanhanget kan se att det faller väl in i begreppet ”universitetssjukvård”.

Då är frågan återigen hur man på något sätt ska certifiera enheterna. Peter Carpelan berörde lite grann hur man ska utvärdera forskningsverksamhet och även utbildning. Inom landstinget har vi något som vi kallar utbildningsbokslut och forskningsbokslut. Jag ser med naturlighet att de kommer att spela en roll i det här sammanhanget.

Jag vill ge ett litet tips. Om man pratar med våra medarbetare i den kliniska verksamheten ser man att många är lite frågande till forskningsbokslut och undrar vad det är, hur det ser ut och så vidare. Vi kanske behöver göra ett bättre arbete med att informera om det på ett bra sätt.

Jag instämmer i att det i alla fall ser lovande ut, och jag hoppas att vi gemensamt kan göra något bra av det.

§ 162 Redovisning av uppdrag om hur Stockholms läns landsting genom sina verksamheter kan bidra till att stärka Stockholmsregionens tillväxt

Anförande nr 126
Landstingsrådet H e m m i n g (C): Fru ordförande! Och gratulationer till valet!

Stockholmsregionen är sannolikt redan i dag bland de bästa i världen på att förena ekonomisk dynamik, livskvalitet och miljövärden. Min, Centerpartiets och Alliansens vision är – vilket kommer att framgå också av den budget som vi kommer att diskutera inom en månad – att Stockholmsregionen ska vara världsmästare på att förena tillväxt och hållbar miljö.

Den rapport som vi nu har att lägga till handlingarna i landstingsfullmäktige tar en ny utgångspunkt i tillväxtarbetet, nämligen hur landstinget genom de samlade verksamheter vi har kan bidra till bästa möjliga ekonomiska utveckling och därigenom också till förmerandet av de resurser av vilka också landstingets olika verksamheter är beroende, nämligen skatteunderlaget.

Resultaten är väl, ärligt talat, lite stapplande. Detta är ett första försök inom det här fältet, att bryta frågan från det här hållet konsekvent. Läser man igenom rapporten tror jag inte att man överlag får glasklara handlingsstrategier med kvantifierbara förväntade utfall, om man uttrycker det försiktigt. Likväl är detta en viktig ansats och ett mycket viktigt sätt att se på landstingets verksamhet, inte minst inför den RUFS-process som vi kommer att arbeta mycket med under mandatperioden. Hur kan vi inom landstingets olika verksamheter, även hälso- och sjukvårdsfrågorna och innovationsarbetet, stärka den totala nyttan i Stockholmsregionen på olika sätt? Kan man få både hälso- och sjukvård och kollektivtrafik att bidra till ett effektivt resursutnyttjande, en mer innovativ region på olika sätt i Stockholmsregionen?

Jag ser detta som ett bra inspel. Det är inte något som löser våra problem fullt ut men som ändå fäster vår uppmärksamhet på att det inte bara är inom regionplaneringen som viktiga bidrag kan göras till hur skatteunderlaget och regionen utvecklas.

Några iakttagelser som jag vill fästa uppmärksamheten på är bland annat hälso- och sjukvårdens betydelse för sysselsättning och arbetskraftens funktionalitet. I hälso- och sjukvårdsarbetet behöver vi ha med oss att det är ett viktigt samhällsekonomiskt bidrag att se till att människor som arbetar kan vara friska och fort kan bli friska när de är sjuka och komma tillbaka till arbetsplatser där de gör mycket nytta och bidrar till att vi kan få in skatt till en välfungerande vård.

Det är möjligt att det analytiska förhållningssättet kan berika arbetet, även om vi redan har varit mycket framgångsrika i att till exempel korta köer i vården.

Vi har sambandet mellan folkhälsa och tillväxt. Där pekar rapporten på att regionplaneringen kanske i högre utsträckning behöver integreras med folkhälsoarbetet. Vi har tjänstesektorns utveckling i en region där vi har arbetat mycket med mångfald inom välfärdssektorerna. Det skapar förmodligen rätt mycket ringar på vattnet i form av andra typer av företag och andra typer av innovationer. Men har vi blivit tillräckligt bra på att fånga in det arbetet och systematisera det och bidra till att vi får största möjliga tillväxtmöjligheter?

Vi har naturligtvis forsknings- och innovationsarbetet, men där har vi väl alla gott hopp, med ett så förträffligt nytt landstingsråd som Daniel Forslund, som fokuserar på det arbetet. Det är naturligtvis ett mycket viktigt bidrag som landstinget kan ge till tillväxten i regionen.

En fråga som blir lite extra allvarlig i dessa dagar är regionens tillgänglighet. En liten men dynamisk och effektiv storstadsregion i Europas periferi, om sanningen ska fram, är mycket beroende av sina transporter inte bara inom regionen utan också i förhållande till övriga Sverige och övriga världen.

För mig som miljö- och tillväxtansvarigt landstingsråd är det förstås oroande att vi har en regering som inte tycker om flyget som transportslag. Jag avskyr fossila bränslen och är beredd att arbeta hårt för att vi ska få en fossilfri transportflotta även när det gäller flyg och andra typer av transporter. Men att ha en regering som är otydlig när det gäller huruvida vi

ska förstöra Stockholmsregionens tillgänglighet till omvärlden är väl förmodligen en av de insatser som mest effektivt kan skada tillväxten i Stockholmsregionen.

Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 127
Landstingsrådet S j ö s t r ö m (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Först vill jag rikta ett varmt tack till förvaltningen för ett väl utfört uppdrag. Sedan vill jag säga ett grattis till den fina rapport som har lämnats, som på ett bra sätt tydliggör de komplexa samband som finns mellan olika delar som skapar tillväxt för vår region både direkt och över tid.

Det är en bra utgångspunkt som rapporten har lagt inför det kommande arbetet, inför den nya RUFS 2016, precis som Gustav pratade om. Låt mig också tacka Gustav för en bra inledning, för jag tror att vi är överens i många av de frågor som vi nu har att ta oss an för framtiden och som rapporten pekar på.

När man läser rapporten tycker jag att man slås av bilder, när man konstaterar vad som är tillväxtfrämjande och vad som lyfts fram i rapporten. Då slås man hela tiden av bilder av den utveckling som vi kan se i dag.

Vi har ett historiskt lågt bostadsbyggande och har haft det under de senaste åtta åren, även om det har svängt något uppåt under den senaste tiden. Vi har också låga, upparbetade investeringar i kollektivtrafiken över tid. Vi har en låg produktivitet eller rättare sagt har vi ganska låga tal generellt på omsättning från innovation till produktion.

Vi har också väldigt stora skillnader i hälsan i olika delar i länet. Det finns en stor ojämnhet när det gäller hälsoförutsättningarna. Vi har tidigare i dag diskuterat de 300 stängda vårdplatserna och därmed risken att landstinget inte bidrar till den ökade produktiviteten när det gäller vården.

Vi kan också se sådant som till exempel sjötrafikupphandlingen, som inte fungerade speciellt väl, milt uttryckt, och där man nu håller på med ett omtag. Men det är också försämrade kunskapsresultat runt om i Sverige.

Det säger jag inte i något provokativt tonfall eller för att skapa stor polemik, utan jag säger det mot bakgrund av den rapport som föreligger och de fakta som måste spela med i regionen för att kunna få en god tillväxt framgent.

Vi ser därför att det nu är angeläget att beakta de rekommendationer som finns under rubriken ”Fortsatt arbete” och ytterligare belysa de hinder och konflikter som finns för ökad tillväxt i vår region.

På s. 18 i rapporten hänvisar man till den OECD-rapport som gjordes 2006, där man bland annat lyfter fram vikten av att skapa styrelseformer som fungerar och som värnar den funktionella regionen som helhet.

Vi har sedan lång tid i vårt parti propagerat för att vi också ska gå till verket och bilda en region för Stockholms län. Därför är vårt yrkande att i enlighet med landstingsstyrelsens förslag godkänna rapporten *Landstinget som tillväxtfrämjare* och därtill att bifalla det yrkande som jag hade hoppats att Miljöpartiet redan hade hunnit framföra. Om Miljöpartiet lägger fram det förslaget, vilket jag förutsätter, skulle jag vilja yrka bifall till den tredje att-satsen, om att landstinget bör verka för en regionbildning i Stockholms län.

Jag ser fram emot fortsatt diskussion i arbetet kring detta viktiga frågeområde.

Anförande nr 128
Thomas Bengtsson (MP): Ärade presidium, ärade ledamöter, kolleger, ärade medborgare! Jag börjar med att yrka i enlighet med vårt förslag i bilagan till § 237 i landstingsstyrelsens protokoll. Jag tänkte uppehålla mig lite tydligare vid en av punkterna.

Som Jens nämnde handlar det om tredje att-satsen som Miljöpartiet lade fram i landstingsstyrelsen, ”att landstinget bör verka för en regionombildning i Stockholms Län”.

Jag ska kort nämna att första att-satsen helt enkelt är att godkänna rapporten. Det finns mycket gott i den. Jag tänker inte lista upp allt som jag håller med Jens, Gustav och tidigare talare om.

Andra att-satsen berör hållbarhet, som nämns under rubriken ”Övervägande” i tjänsteutlåtandet. Det är klart att vi ska överväga, men det räcker ju inte. Hållbarhet måste vara vår utgångspunkt, och hållbarhet förutsätter att vi har sociala, miljömässiga och ekonomiska perspektiv. Det finns ingen ekonomisk hållbarhet på längre sikt om vi inte har med de två andra perspektiven.

För att säga något mer om regionbildning: Det är något som Torbjörn nästan snuddade vid tidigare, när han antydde att landstinget behöver ta ett större ansvar för trafikplanering, mer än den kollektivtrafik som nu ligger i vårt mandat, vår landstingskommunala kompetens.

Jag hyser en svag men ändå gryende förhoppning om att även Moderaterna ska driva regionbildningsfrågan framåt.

Anförande nr 129
Anna Sehlin (V): Jag ska inte inleda en lång debatt. Jag tror att vi är ganska överens, och jag tycker att Gustav höll ett bra inledningsanförande. Jag vill bara poängtera den utmaning som det är att förena tillväxt med en hållbar utveckling och även att klimatmålen ska uppnås i det arbetet.

När det gäller det tidigare regionarbetet och RUFS 2010: Den har kritiserats mycket för att inte ha ett socialt hållbarhetsperspektiv. Då låter det bra att man ska försöka integrera det arbete som sker i till exempel hälso- och sjukvårdsnämnden vid framtagandet av nya RUFS.

Jag ser med stor tillförsikt på arbetet, och det är en bra rapport.

Jag ska inte säga ja eller nej i regionfrågan. Men jag tror att vi gör oss själva en otjänst om vi i regionarbetet inte tar tag ordentligt i bostadsfrågan. Jag tror verkligen att vi tjänar på att ta ett större grepp i regionfrågan också när det gäller bostäder.

Anförande nr 130
Rolf Lindell (S): Fru ordförande! Jag begärde ordet i den här frågan av egentligen två skäl, dels för att jag tycker att det var en bra introduktion av Gustav och att det har förts en bra diskussion i frågan, dels för att det är en bra rapport och utredning som förvaltningen har kommit med.

Jag skulle vilja instämma i Jens yrkande om bifall till den tredje att-satsen i Miljöpartiets förslag till beslut. Det gör jag inte därför att regionbildning är något administrativt eller har något slags byråkratiskt intresse, utan jag tror att det i allra högsta grad är en verklighet att börja fundera i de termerna, om vi ska kunna förverkliga de stora planer som vi har i landstinget.

Ska vi ha en bostadsförsörjning och en regional trafik som fungerar och en sjukvård som fungerar i ett regionalt perspektiv tror jag att vi behöver ha andra styrformer. Då har vi goda erfarenheter att hämta från de andra regionerna i landet, inte minst Skåne och Göteborg, där alla partier har varit med.

Vi har anledning att följa och ta vara på de goda exemplen där, om vi nu ska göra en ny RUFS med nya styrformer och kunna förverkliga det. A och O är inte bara ett beslutssätt, att hitta en administration för det. Även om vi har en regionbildning måste vi naturligtvis ha en mycket positiv inställning till samverkan mellan kommuner och landsting. När man bildar en region är det inte fråga om att klä av kommunerna beslutsbefogenheter, utan det handlar om att få en bra inramning och en bra samverkan mellan landsting och kommuner.

Jag vill fästa uppmärksamheten på några av de skrivningar som finns i rapporten. På s. 36, när man pratar om samhällsplaneringens funktioner, skriver man: ”Den regionala planeringen syftar till att visa hur regionens utvecklingsmål ska förverkligas. Planeringen har som utgångspunkt att uppnå samordning mellan olika aktörer och olika aktiviteter.” Lite längre ned säger man: ”Genomförandet av RUFS 2010 ligger på många händer där landstinget i flertalet situationer har begränsad påverkan som aktör.”

Det är just där som det är så viktigt att öka landstingets påverkan som aktör, om man ska kunna få igenom alla de fina planer som man skissar på i rapporten, som är bra. Jag tycker också att den diskussion som vi har haft hittills är bra. Därför tycker jag att det är viktigt att slå ett slag för detta och fundera vidare på regionbildning.

Anförande nr 131
Mattias Lönnqvist (FP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag vill börja med att yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag. Jag vill också passa på att berömma dem som ligger bakom rapporten, som jag tycker är utmärkt. Jag gillar verkligen rapporter som innehåller många referenser till var man kan läsa mer i ett ämne och var man hämtar information.

Jag tänker inte göra någon stor sammanfattning av rapporten, för jag tycker att Gustav gjorde ett föredömligt arbete med att beskriva vad rapporten innehåller.

Jag tänkte däremot lyfta fram en aspekt i rapporten som jag tycker är extra viktig, varför man pratar så mycket om tillväxt. Tillväxt i sig har ju inget egenvärde, utan värdet i tillväxt handlar om att skapa nya resurser, för att det är bra för regionen och för medborgarna men framför allt för att det är bra för landstinget.

Vi vet att landstinget har ökade kostnader. Vi vet att landstinget behöver mer och mer resurser. Det kan man lösa på flera olika sätt. En variant är givetvis att höja skatten. Problemet är bara att om man tittar på de undersökningar som finns kring hur stort skattetrycket skulle behöva bli i sådana fall ser man att det handlar om en skattenivå på 40–45 kronor i Stockholms län, alltså en dubblering av landstingsskatten. Det tycker jag som person, väljare och politiker är en ganska dålig variant.

Den andra varianten är att försöka öka mängden resurser, att egentligen göra samma sak som Alliansen lyckades med under åtta år i regeringsställning, att öka skatteintäkterna samtidigt som man sänker skattetrycket.

Då kommer vi in på en fråga där jag inte riktigt förstår kopplingen, nämligen yrkandet om regionbildning. Man kan givetvis vara för eller mot regionbildning. Men jag ser inget i rapporten som talar för att regionbildning skulle ha en stark tillväxtdrivande effekt eller ens att det skulle gå att motivera en regionbildning utifrån det.

Då blir det extra intressant att det förs fram som ett yrkande bland annat av ett parti som är starkt tillväxtkritiskt, i viss mån kanske till och med tillväxtfientligt. Kärnan i rapporten handlar om hur vi skapar tillväxt, och jag tycker att rapporten ger många förslag på hur man kan göra det. Regionbildning är inte ett sådant förslag.

Jag vill återigen yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag och avslag på Miljöpartiets tilläggsyrkande.

Anförande nr 132
Landstingsrådet H e m m i n g (C): Det gläder mig förstås att det finns ett engagemang här i salen både för rapportens intentioner i största allmänhet och för hur vi generellt sett kan bli duktigare i regionen på att få olika insatser att gå hand i hand och stärka utvecklingen.

Jag noterar yrkandet från Miljöpartiet och Socialdemokraterna. Det är naturligtvis en stor fråga som kräver en större analys än att jag säger bu eller bä från denna talarstol. Men man ska inte heller underskatta vad de möjligheter och befogenheter som landstinget redan har innebär för att påverka regionutvecklingen på ett bra sätt.

Det arbete som Alliansen har bedrivit när det gäller den stora tunnelbaneöverenskommelsen tycker jag är ett trendbrott, ett normskapande sätt att arbeta med landstinget i trafikinvesteringarna, tillsammans med kommunerna och tillsammans med staten, för att också koordinera så att insatserna för bostadsbyggande optimeras tillsammans med kollektivtrafikutbyggnaden.

Om vi kan fortsätta att utveckla det arbetssättet, vilket är Alliansens målsättning, innebär det att vi kan stärka välståndsutvecklingen, stärka bostadsbyggandet och se till att vår kollektivtrafikapparat utnyttjas så bra som möjligt.

Så här kan man i princip tänka också på hälso- och sjukvårdsområdet. Jag tror att det blir ett spännande utvecklingsområde för den nya regionala utvecklingsplaneringen. Hur kan vi få våra egna verksamheter att skapa så mycket mervärde i regionen som möjligt?

Innovationsområdet är, som jag tidigare nämnde i korthet, en mycket viktig del när det gäller hur vi ska kunna få ett bra välstånd i regionen och säkra vår välfärd långsiktigt.

Precis som det är viktigt för näringslivet med en bra internationell och nationell tillgänglighet – inte bara bra tillgänglighet inom regionen utan också i förhållande till övriga Sverige och inte minst övriga världen – och precis som detta är viktigt för hela vårt internationella näringsliv, alla företag som vi vill locka hit, är det av ännu mycket större betydelse för all innovation, all forskning, allt forskningssamarbete och våra universitets samband med det övriga internationella kunskapssamhället att vi har en bra internationell tillgänglighet.

Jag tycker att det är lite infantilt att jobba med att stänga flygplatser i stället för jobba med att få bort de fossila bränslena från flygplanen. Det är inte en intelligent miljöpolitik, utan det är en tillväxtfientlig politik som vägleds av ideologiska skygglappar. Den diskussionen hoppas jag att vi kommer att kunna ta grundligt under åren framöver.

Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

§ 163 Motion 2013:4 av Håkan Jörnehed och Gunilla Roxby Cromvall (V) om Stockholms läns landstings ansvar för de nationella minoriteterna

Anförande nr 133
G u n i l l a R o x b y C r o m v a l l (V): Ordförande! Jag kommer inte ens att yrka bifall till motionen, för jag är så lycklig och glad över att det till slut – efter förra årets bordläggning av motionen – blev så att motionssvaret är precis det vi ville ha när vi lade motionen, att vi har ett extra ansvar för de nationella minoriteter som vi har i Sverige.

Vi är jättenöjda med förslaget. I dag finns det en och en halv tjänsteman som jobbar med detta. Men jag skulle, Torbjörn, vilja veta något. Det är ett tag sedan motionssvaret skrevs, så jag undrar hur det har gått med samrådet med den romska gruppen, med den judiska gruppen, med samerna och med tornedalingarna. Det har ju gått vidare bra med den sverigefinska gruppen, men hur går det vidare med de andra?

Det står i ärendet att samråd är inplanerat. Är det så för alla grupper? Har du någon aning om det skulle det vara bra att få höra det, så kan vi bli lyckliga tillsammans.

Anförande nr 134
Landstingsrådet R o s d a h l (M): Ja, Gunilla, om vi var lyckliga tillsammans undrar jag vad min fru skulle säga.

Jag är glad att du är glad. Jag är också nöjd. När vi stod här för ett år sedan kände jag att jag inte hade ordentligt på fötterna. Det fanns många bra frågor, och jag kände att vi inte hade förberett oss så väl.

När vi började skrapa på ytan märkte vi att vi inte hade genomfört allt det vi nu har gjort. Det var alltså bra att motionen kom upp för ett år sedan och att vi sedan återremitterade den. Jag kan redovisa, och då måste jag läsa lite innantill, för allt kan jag verkligen inte komma ihåg.

Vi har ett särskilt ansvar för det finländska språket. Det har hänt mycket. Vi har tillsatt en och en halv tjänst. Vår nya heltidsmedarbetare arbetar med frågan om de nationella minoriteterna. Den personen har sedan april arbetat mycket med strukturer och dialog, för att vi ska ha ett gediget fungerande arbete kring de nationella minoriteterna. Den halvtidsanställda medarbetaren ska särskilt fokusera på de romska frågorna.

Den befintliga handlingsplanen har nu levandegjorts. Vi hade en plan för ett år sedan, men det hände inte så mycket. Nu är det fullt med liv. Jag tänkte ge några exempel.

Det har hållits samråd med den sverigefinska minoriteten vid tre tillfällen, och vi har redan sett konkret resultat. Efter det att tjänstemän från förvaltningen för utbyggd tunnelbana, FUT, var med på ett av samråden har sverigefinnar varit med i deras samrådsprocess, och därför har också en broschyr inför utbyggnaden av tunnelbanan tryckts på finska.

Det första samrådet med romer kommer att äga rum innan årets slut – vi har december månad och halva november på oss. Förberedande möten med judar och tornedalingar har hållits under september och oktober. Kontakter har tagits med representanter för samer, men inget möte har ännu hållits.

Förutom samråd görs mycket annat. I fredags hölls en utbildningsdag för finsktalande personal med fokus på det finska språket som tillgång. Senare i november hålls ett seminarium om minoritetslagen och hur den fungerar i praktiken. Alla är välkomna, står det i mina papper. Det finns säkert information om det på vår hemsida.

Det planeras en utbildningsserie om nationella minoriteters hälsa, med ett första tillfälle under våren om specifikt romernas hälsa. Det språkpaket som vi diskuterade här i salen för ett år sedan, som stöttar finskan som minoritetsspråk, är distribuerat till barnavårdscentralerna för vidare utdelning till 1 200 sverigefinska familjer. Förvaltningen kommer att göra en uppföljning efter årsskiftet, men vi vet redan att det är mycket uppskattat. Ni i oppositionen brukar ofta säga att ni har pratat med invånare som har mejlat. Det sker inte så ofta när det gäller mig, men jag har faktiskt fått mejl i den här frågan som har varit positiva.

Inom landstinget kartläggs personalens språkkompetenser och nationella minoritetsspråk, och det finns i kompetensverktyget Pro Competence. Det är budgeterat för en EU-utbildning om nationella minoriteter som vi räknar med att starta nästa år, och därutöver informeras det och hålls dialog med verksamheter, förvaltningar och bolag för att synliggöra frågan.

Man kan sedan titta framåt. Under 2015 ska en uppdatering av åtgärdsplanen göras. I budgeten för 2015 finns det mål och indikatorer för nationella minoriteter och minoritetsspråk. Vi har inte tidigare haft bra metoder för att mäta detta, men vi kommer att ha bättre möjligheter framöver.

Det är givetvis mycket viktigt att kontinuerligt följa upp arbetet i förvaltningar och bolag för att säkerställa att detta verkligen genomförs. Jag känner mig nu mycket mer trygg i att vi från landstingets sida har tagit frågan på allvar och har startat arbetet på ett seriöst sätt.

Mot den bakgrunden vill jag yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut, att anse motionen vara besvarad.

Anförande nr 135
Karl Henriksson (KD): Ordförande, ledamöter! Jag vill börja med att tacka Håkan Jörnehed och Gunilla Roxby Cromvall för att de lyft fram en jätteviktig fråga och sedan yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Som kommunpolitiker i en kommun som är finskt förvaltningsområde har jag ibland under de senaste åren varit lite förvånad över hur lite det har talats om minoritetsfrågorna här i landstinget. Jag tycker att det är fantastiskt med den utveckling som vi nu ser och som Torbjörn också har redogjort för, men vi ska komma ihåg att det egentligen inte räcker att vi nu har de här processerna, att vi har samordnare som jobbar med frågorna. Mycket av ansvaret vilar på oss som kommer att sitta i olika nämnder, beredningar och styrelser att bevaka hur det fungerar på våra områden. Vi kan inte säga att det här bara är ett ansvar för den person som vi har utsett att jobba med de finskspråkiga frågorna eller den som vi på halvtid har att jobba med de romska frågorna utan det är någonting som vi alla har ansvar för.

Jag tänkte ge ett konkret exempel på vad vi har gjort inom ansvarsområdet för den beredning som jag är ordförande i, färdtjänst- och tillgänglighetsberedningen. Där har vi sett till att beställningscentralerna numera talar också finska, så att man alltid ska kunna beställa en bil även om man är enbart finsktalande. Jag önskar att jag kunde lova att man också kunde få tala med en finsktalande handläggare när man ansöker om färdtjänst, men än så länge är det en kommunal angelägenhet. Det är kommunens personal som träffar dem som söker färdtjänst. Jag hoppas att det ska bli en förändring och att vi ska kunna ta ett större ansvar även på det området. Men inom det område som vi redan i dag har ansvar för kan man alltså få hjälp även på finska. Man kan tala finska med beställningscentralen, och det tycker jag är ett viktigt steg som ni gärna får berätta om för människor ni möter som är finsktalande, för det här är någonting som alla finsktalande föreningar av olika slag borde känna till och informera sina medlemmar om. Alla vi som har finska kontakter borde göra det också. Som sagt bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 136
Marie-Helena Fjällås (MP): Ordförande, ledamöter! För ett år sedan diskuterade vi en nästan likalydande motion. Då sade Torbjörn att han nog aldrig hade haft det så hett om öronen. Med tanke på hur bra det gick när han fick det så hett om öronen måste vi nog se till att han får det oftare, tycker jag.

Jag vill tacka för ett jättebra svar och för att du verkligen tog åt dig av den kritik som vi framförde. Jag ser väldigt mycket fram emot att få följa det här arbetet och hoppas att man också kan få med de andra minoriteterna och kanske också få till ett samarbete med kommunerna, för det vet jag efterfrågas från minoriteternas sida.

Vi vill från Miljöpartiets sida bifalla landstingsstyrelsens förslag att anse motionen besvarad, och vi ser som sagt fram emot det fortsatta arbetet.

§ 164 Motion 2013:26 av Tomas Melin m.fl. (MP) om alkoholfri representation

Anförande nr 137
T o m a s M e l i n (MP): Ordförande, ledamöter! Till att börja med vill jag följa upp diskussionen mellan Torbjörn Rosdahl och Tomas Eriksson tidigare i dag. Vi har undersökt utbudet och hittat mousserande alkoholfritt vin som Torbjörn kan köpa för endast 20 kronor, vilket alltså är billigare än de lyxchips du annars verkar inköpa.

Vidare vill jag snabbt kommentera det faktum att landstingsstyrelsen anser motionen besvarad. Att Alliansen har för vana att ducka i frågor de inte vill ta i genom att just anse motioner besvarade vet vi sedan tidigare. Men det blir ganska parodiskt i det här fallet, när det är så uppenbart att de krav som vi ställer i motionen inte är tillgodosedda, för att ”anse motionen besvarad” innebär just att man anser att de krav som ställs i ett förslag redan är tillgodosedda. Eftersom den här motionens krav är att inget vin, ingen öl eller liknande alkohol över huvud taget ska finansieras med skattepengar vid intern representation är det ganska uppenbart att det ligger väldigt långt ifrån det som faktiskt är fallet i dag. Därför skulle jag vilja rikta en uppmaning till Alliansen, nämligen att räta på ryggen och om ni tycker att det här är ett dåligt förslag föreslå avslag. Kom upp här och yrka på avslag! Det är ändå det ni avser att göra.

Till sakfrågan, som jag tycker är ganska simpel. Jag är själv långt ifrån någon godtemplare. Jag tycker att det är självklart att man vid speciella tillfällen ska kunna ta ett glas vin eller liknande om man så behagar. Det som däremot är helt oförklarligt för mig är varför ni tycker att det är viktigt att det här ska finansieras med skattepengar. Den som prompt vill ha vin, starköl eller liknande kan mycket väl finansiera det krona för krona ur egen plånbok.

Än märkligare tycker jag att det är när Alliansen inte ens vill se över hur dagens regelverk faktiskt fungerar i praktiken. Jag har själv under förra mandatperioden upplevt situationer där regelverket inte har tolkats så restriktivt som landstingsstyrelsen menar är fallet. Från andra aktiva har jag fått liknande historier. Vi har också sett hur i alla län och regioner skandaler har rullats upp, där regelverk som ansvariga politiker har ansett vara väldigt tydliga helt uppenbart inte har varit det.

För mig framstår det, åtminstone med det svar som vi hittills har fått, som en situation där sanningen är att det man inte känner till har man ingen skada av, det vill säga att så länge vi inte utvärderar användningen av regelverket, så länge vi inte faktiskt vet hur många skattekronor som går till alkoholkonsumtion, så länge vi inte vet hur många rena drängfyllor landstinget har bekostat är det inte ett problem. Därför vill jag ställa en fråga till Alliansen, även om det här är en motionsbehandling och inte en interpellation. Om ni nu anser de krav som ställs i motionen vara tillgodosedda, vilket ni gör eftersom ni anser motionen besvarad, kommer ni åtminstone att ta reda på hur mycket pengar som landstinget har lagt på alkohol för intern representation den senaste mandatperioden eller väljer ni att fortsätta blunda?

Anförande nr 138
Landstingsrådet R o s d a h l (M): Herr ordförande! Jag tror att vi är överens om att måttlighet är det viktigaste. År 2010 fattade den här församlingen senast beslut om regler för representation. I landstinget ska man iaktta måttfullhet och i huvudsak ska representationen ske utan alkohol.

Jag har jobbat som tjänsteman i landstinget sedan förra århundradet och jag har varit politiker från början av detta årtusende och varit med på många representationer. Jag har aldrig varit med om något som du kallar för drängfyllor. Skulle det ske skulle vi begå ett riktigt tjänstefel. Jag skulle skämmas. Jag skulle också skämmas för att anklaga oss för att bete oss så med skattepengar. Jag är finanslandstingsråd och jag ansvarar för att varenda krona ska skötas på rätt sätt. Vi ska inte missbruka. Jag har aldrig varit med om det. Skulle det ske skulle jag reagera omedelbart.

Sådana där kategoriska beslut, bort med det och nej, brukar alltid slå lite fel. När man i landstinget har jobbat i 30 år – det är lång tid – får man en hedersbelöning. Då tänker man ofta på en guldklocka, men i landstinget har vi lite andra varianter. Har ni tid kan ni komma in i huvudentrén, och om någon av er jobbar i landstinget och har 29 år kvar kan ni där se vad ni väntar på. När man har hedersbelöningarna efter 30 år bjuds man på en god middag och då bjuds man också på måttfullt med vin. Det brukar vara två glas rött vin om man vill eller en flaska öl. Tidigare fick man efter 30 år också betala om man ville ha en liten avec. Det är första gången som jag har varit med och tillstyrkt att efter 30 år ska man kunna få en avec till kaffet. Det är man värd. Det kallar jag inte drängfylla. När man har jobbat i 30 år ska man inte slänga upp hundra spänn för att få sig en liten Baileys till fikat. Jag tycker att det också är representation. Det är en tradition som vi har i Sverige. Men det ska absolut vara måttfullhet, absolut stor restriktion.

Det är inte så att vi sitter och representerar med varandra och dricker vin, utan det är ofta vid utländska besök, det är efter 30 år. Det är väl ungefär det som det är. Det är mycket, mycket sällan. Dessutom kanske vi ska veta att när vi har den här lilla avecen efter 30 år är det väldigt få som tackar ja till den. De har då jobbat i 30 år och är ganska trötta och tycker att det är skönt att komma hem. Så det har inte blivit någon extra kostnad. Jag tycker bara att det är en generös gest från en arbetsgivare att säga: Ni har jobbat jättebra här, vill ni ha en liten avec ska ni få det. Samma sak gäller som sagt när vi har internationella besök. Då ska man kunna bjuda måttfullt på alkohol. Jag säger måttfullt. Det ska inte vara så att någon går berusad från en middag där vi har varit värdar. Däremot ska man enligt svensk tradition kunna bjuda på ett glas rött vin till den som så vill eller en öl.

I och med den här lite långa utläggningen om något som egentligen handlar om sunt förnuft, som jag tycker tillämpas här i landstinget, skulle jag vilja yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag som innebär att motionen är besvarad.

Anförande nr 139
Landstingsrådet C a r p e l a n (M): Herr ordförande, ledamöter! Det är intressant att höra Miljöpartiet och Tomas Melin med sin utläggning, men det är också som Torbjörn Rosdahl säger ytterligt sällan den här alkoholkonsumtionen förekommer. Det är klart att det finns tillfällen när det givetvis ska fortsätta, till exempel vid de tillfällen som Torbjörn Rosdahl nämner, belöningsmåltider eller någon annan middag, mottagning eller supé där det här kan vara aktuellt.

Jag tycker däremot att Tomas Melin och Miljöpartiet använder en väldigt kraftig vokabulär, pratar om drängfyllor inom landstingets sfär. Det känns väldigt märkligt. Men det finns ju ett talesätt som är rätt intressant, Miljöpartiet och Tomas Melin, nämligen känner man sig själv känner man andra.

Anförande nr 140
M a r i e - H e l e n a F j ä l l å s (MP): Det jag tänkte att vi skulle diskutera kanske inte är förekomsten av alkohol eller inte bland enstaka ledamöter eller vid enstaka tillfällen utan landstingets ansvar för att fortsätta bära eller bryta den alkoholnorm som finns i samhället. Där kan jag se att landstinget, som dessutom har ansvar för länets folkhälsa, har ett ganska stort ansvar för att bryta just den norm som säger att man vid festligare sammanhang ska ha rätt till alkohol. Jag måste fråga Torbjörn Rosdahl: När kan det slå fel att avstå alkohol? Kan det göra det över huvud taget?

Vi har alla var och en ansvar för vår egen hälsa, men tillsammans som fullmäktige har vi ansvar för varandras och för länets hälsa. Det här handlar inte om utländsk representation utan just om vår interna. Utländska gäster är inte ens medräknade. Det vore inte alls särskilt konstigt om den som på våra interna middagar, avslutningsmiddagarna, vill ha alkohol själv får säga till om det och själv får betala för det, medan landstinget bjuder på något som är alkoholfritt.

Anförande nr 141
Landstingsrådet R o s d a h l (M): Det var bra att du sade det där, Marie-Helena. Det är alltid tillåtet att tacka nej, och det är aldrig fel att erbjuda alkoholfritt. Det ska vara ett naturligt alternativ. Det sade inte jag.

Det du sade sist, landstingsfullmäktiges middagar, är det den vart fjärde år? Efter en fyraårig mandatperiod bjuder fullmäktiges presidium på en middag. Det är också ett sådant exempel där man under måttliga former har kunnat erbjuda alkohol eller alkoholfritt, om man så vill. Mitt förslag är att vi ska fortsätta med reglementet från 2010 som verkligen uppmanar till måttfullhet men inte till ett absolut förbud. Jag tror att det kan slå väldigt fel i vissa sammanhang som man inte tänker på i dag. Grundregeln är mycket måttfullt, men möjligheten att bjuda på alkohol ska finnas kvar.

Anförande nr 142
M a r i e - H e l e n a F j ä l l å s (MP): Jag valde avslutningsmiddagen därför att det är det enda tillfälle där jag har varit med på landstingets representation. Det var bara därför.

Återigen pratar Torbjörn Rosdahl om det alkoholfria som alternativet. Min mening är att det är alkoholen som borde vara alternativet. Var och en har absolut rätt att göra det tillägget, men det är inte nödvändigt. Det är ingenting man mår bra av. Därför borde heller inte landstinget stå för det.

Anförande nr 143
Landstingsrådet L i n d q u i s t (M): Herr ordförande! Nej, det är aldrig fel att låta bli att dricka alkohol, men det måste vara ett personligt val på samma sätt som att en del väljer att äta vegetariskt och inte äta kött. Men vi behöver inte i den här församlingen vara moraliserande och sätta oss över andra människors beteenden på det sätt som ligger som en underton i den här motionen.

Det som Torbjörn Rosdahl har varit inne på om måttfullhet är oerhört viktigt, att det ska vara restriktivt och att det ska vara vid rätt tillfällen. Men att säga att vi absolut aldrig någonsin i interna sammanhang ska kunna servera alkohol därför att några tycker att det är fel att dricka alkohol är att vi sätter oss till doms över människor och säger att vi vet bättre än andra hur de ska bete sig.

Ett måttfullt drickande av vin till maten är inget konstigt i den svenska kulturen. Det gör de flesta av oss i den här salen. Vissa låter bli, och det är helt okej. Men vi behöver inte moralisera över andra. Att säga åt personer som har jobbat i 30 år att de måste betala hundra kronor för att få en avec eller ett glas vin till maten när vi ska bjuda dem på en fin måltid som tack för lång och trogen tjänst, tycker jag faktiskt, precis som Torbjörn Rosdahl var inne på, är lite övermaga. Det ska vi inte ägna oss åt. Därför yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 144
T o m a s M e l i n (MP): Jag tycker att det har varit en härlig diskussion. Vi som i valrörelsen undrade vad Moderaterna brinner för har nu fått svaret. Det är att skattefinansiera alkohol helt enkelt.

Däremot blir jag lite besviken på framför allt Torbjörn Rosdahls svar. Du börjar prata om internationell representation, vilket det uttryckligen står i motionen inte gäller. Flera av dem som har varit uppe i talarstolen har också pratat om 30-årsavecen, som jag måste säga att jag inte kände till. Hade jag känt till den hade jag mycket väl kunnat tänka mig att uttryckligen undanta den också. Det är självklart att den här motionen inte handlar om specifikt den. Men vill man blanda bort korten genom att säga att nu ska du förbjuda 30-årsavecen blir det förstås en härligt slagkraftig retorik.

Min poäng med den här motionen är att det är ganska tydligt för mig att den till synes restriktiva policy som vi faktiskt har inte riktigt åtföljs hela tiden. Jag var själv inte med på den avslutningsmiddag som nämndes, men jag har fått flera berättelser därifrån som har talat om att en del närvarande åtminstone inte följde en restriktiv policy där. Det var fler än några få glas som intogs. Jag har själv varit på en studieresa där vi var flera, från olika partier ska jag nämna, som reagerade på att den alkoholpolicy vi har faktiskt inte följdes vid det tillfället. Jag blir förvånad om den informationen inte har kommit till Torbjörn Rosdahls kännedom och jag blir ännu mer förvånad om Torbjörn Rosdahl väljer att bortse från den informationen.

Hade man varit öppen för att se över den här policyn, åtminstone undersöka hur den fungerar i praktiken, hade man kunnat uttrycka sig annorlunda i den här diskussionen än Moderaternas företrädare har gjort. Framför allt måste jag säga att jag inte alls förstod det skämt eller märkliga talesätt som Peter Carpelan kom med.

Jag vill också säga att liberalismens ideologiska förfall blev ganska tydligt när Paul Lindquist säger att det är moraliserande att inte få alla sina dryckesval skattefinansierade. Jag väljer att avsluta diskussionen med att notera denna märklighet.

Anförande nr 145
Landstingsrådet Lindquist (M): Herr ordförande! Jag tycker att Tomas Melin har en ganska tråkig ton i sin debatt. Med en väldig lättsamhet kommer han med små snarstuckna kommentarer till sina politiska motståndare. Det tycker jag är lite tråkigt.

Du inledde det senaste anförandet med att säga att du noterade vad Moderaterna brinner för. Jag kan bara konstatera att det inte är vi som har skrivit denna motion. Det är väl fråga om att det kanske är vad du brinner för.

Den här motionen handlar ju om vilka principer som ska gälla. Det är det vi har diskuterat, och du vill gärna föra in det på att det kanske vid enstaka tillfällen har skett övertramp eller att man har misskött det här. Det är en helt annan fråga. Det är givetvis inte acceptabelt. Men det är i sig inte en fråga för den här församlingen. Det är ett chefs- och ledaransvar där det i så fall inträffar. Det måste naturligtvis tas om hand. Det ska inte accepteras att man inte följer de policyer som vi fattar beslut om här, varken när det gäller alkoholförtäring eller någonting annat.

§ 165 Motion 2013:18 av Tomas Eriksson m.fl. (MP) om att inrätta en social investeringsfond för att öka folkhälsan i länet

Anförande nr 146
Tomas Eriksson (MP): Herr ordförande! Jag får erkänna att jag blev lite förvirrad av rutinerna ett tag, men tack för att jag fick ordet först.

I det här fallet kan man i alla fall inte säga att Alliansen inte är tydlig med vad man har för intentioner kring det här förslaget. Det är ett väldigt tydligt förslag på avslag som ges, vilket på ett sätt känns synd eftersom jag upplevde förvaltningens förslag som betydligt mer balanserat. De huvudsakliga argument som förs fram från Alliansens sida för att man vill avslå den här motionen handlar i stort sett om två saker. För det första: Vi har inte gjort det här förut. För det andra: Det kan innebära en ekonomisk risk.

Det första argumentet känns det lite svårt att veta hur man ska hantera rent personligt. Om vi skulle börja göra en lista över typer av beslut som vi har fattat som innebär åtgärder som vi aldrig har vidtagit förut skulle vi kanske kunna göra en ganska lång sådan lista. Till exempel skulle förslag som vi alla omhuldar, som tunnelbaneöverenskommelsen och så vidare, kunna sägas vara en typ av beslut som vi inte har fattat innan och som dessutom skulle kunna påstås innebära väsentligt mycket större ekonomisk risk än detta förslag. Det argumentet känns lite som att det faller på sin egen orimlighet. Snarare borde det faktum att

vi inte har gjort det förut vara ett argument för att inrätta en sådan här fond. Det här borde ses som en ny variant av test på hur vi kan komma till rätta med problem som faller mellan de landstingskommunala och de kommunala stolarna.

Dessutom bygger ett sådant resonemang på att en social investeringsfond skulle vara någonting som aldrig har förekommit någon annanstans, vilket inte är sant. Jag har här med mig Norrköpings kommuns ansökningsblankett, där organisationer och andra delar av kommunen kan söka medel ur deras sociala investeringsfond. Det finns alltså etablerat på andra ställen i landet. På det sättet skulle man också kunna säga att det finns erfarenheter att bygga på. Det här är också på gång i flera kommuner, det vill säga att man kan luta sig tillbaka och titta på de erfarenheterna och på hur man säkert hanterar den eventuella ekonomiska risk som föreligger. Jag har också lite svårt för det argumentet, för jag har lite svårt att se att den här investeringsfonden skulle innebära en väsentligt större ekonomisk risk än något annat beslut vi fattar i den här salen.

Däremot måste jag säga att förutsättningarna när jag skrev den här motionen väsentligt skiljer sig från det läge vi har i dag. Vi kommer från Miljöpartiets sida att återkomma till det i vår budgetmotion. Den summa som vi ville avsätta till den sociala investeringsfonden byggde ju på det överskott som fanns vid motionens inlämnande. Det överskottet är absolut inte aktuellt för det här året, varför summan för avsättning till fonden inte heller blir aktuell. Det skulle bli väldigt svårt om vi skulle avsätta en halv miljard av ett överskott som inte alls pekar åt det hållet det här året. Där kommer vi att återkomma med en modifierad summa. Men det påverkar ju inte Alliansens förslag till beslut som ändå innebär att man inte är beredd att testa den här idén i någon form, och det tycker jag är synd.

Anförande nr 147
Landstingsrådet S t a r b r i n k (FP): Ordförande, fullmäktige! Tack, Tomas, för att du har väckt en intressant motion. Det är bara lite tråkigt att höra dig raljera över argument som inte ens står i svaret i stället för att diskutera sakfrågan.

Från Alliansens sida är vi mycket riktigt skeptiska till att skapa en ny struktur och ett omfattande ekonomiskt risktagande, som det skulle kunna innebära för landstinget. Nu har du själv backat från fondens själva innehåll i form av pengar. Kvar står något sorts tomt skal. Vi ser inte behovet av att inrätta en särskild fond för det här ändamålet. Folkhälsoarbetet ska utvecklas i länet, men det kan göras på andra sätt som inte binder upp en halv miljard kronor, en halv miljard som du redan har aviserat att inte du heller vill avsätta.

Samarbete mellan landstinget, kommunerna, statliga myndigheter, socialt engagerade företag och inte minst det civila samhället har jag som socialliberal alltid sett som en viktig väg för att nå framgång när det handlar om att förbättra levnadsvillkoren och livskvaliteten för människor i allmänhet, men inte minst för dem som på olika sätt befinner sig i utsatta positioner. Redan i dag pågår många olika verksamheter som grundar sig på samarbete mellan oss och andra aktörer, exempelvis kommunerna. Det kan handla om mat- och motionsvanor hos förskolebarn, drogprevention eller allmänt folkhälsoarbete på strategisk nivå.

Jag vill också påminna om samordningsförbunden som vi hade ett ärende om tidigare på dagordningen. Det blev ingen debatt då, men jag kan rekommendera er att läsa deras årsredovisningar. Där får man en bra bild av ett samarbete som vi har varit med och byggt upp och utvecklat som tar fasta på en hel del av det som jag tycker är intressant i motionen. Det är en form som man mycket väl kan arbeta vidare med. I det sammanhanget handlar det om personer som står väldigt långt från arbetsmarknaden och som kan behöva stöd i och med att de ibland måste ha väldigt många myndighetskontakter. Från landstingets sida är förstås rehabiliteringsinsatser på ett tidigt stadium en viktig ingång i det arbetet. Deras arbete kan som jag ser det fungera som bra inspiration när vi bygger vidare på olika samarbetsformer framöver för att lyfta folkhälsoperspektivet när det gäller många olika människors behov. Det brukar se väldigt olika ut beroende på olika aspekter, var man bor, vilken ålder man är i, vilken plats man har på arbetsmarknaden och hur livet i övrigt ser ut.

Där finns det all anledning för oss att fortsätta odla goda samarbeten med andra aktörer. Jag ser inte behovet av att skapa en fond som ju heller inte längre har någon finansiering ens hos upphovsmannen.

Anförande nr 148
Tomas Eriksson (MP): Tack för svaret, Anna! Jag tycker faktiskt inte att jag raljerar över de argument som ni för fram. Om jag läser i ert svar kan jag se att ni börjar med att prata om, precis som jag också tycker, vikten av förebyggande hälsa och att jobba med den typen av metoder. Ni beskriver också de insatser som ni anser att ni gör inom folkhälsoområdet. Ni lyfter fram handlingsplaner för hälsa.

I sista stycket kommer argumentet för att ni säger nej till förslaget. Det innebär i korthet att ni anser att det skulle kräva mycket administration och hantering, att man inte har gjort det här innan som ett finansieringsinstrument och att det innebär ett ekonomiskt risktagande för landstinget. Jag tyckte bara att jag försökte titta närmare på de argument som ni faktiskt för fram.

Vi avser inte heller att det här ska vara ett tomt skal. Vi avser att återkomma med en summa som den här fonden ska innehålla, för vi vill gå vidare med den här idén och se detta som ett instrument för att kunna jobba vidare med de här frågorna.

Anförande nr 149
Kerstin Burman (V): Ordförande, landstingsfullmäktige och åhörare! Jag är mest här för att uppmärksamma att Vänsterpartiet inte har deltagit i de här besluten i tidigare instanser, att vi heller inte kommer att göra det i dag. Vi vill berätta varför. Vi tycker, precis som Miljöpartiet, att det här är mycket viktiga problem och att satsningar på dem behöver prioriteras. Vi tycker också att den här typen av sociala investeringsfonder är ett intressant koncept för att få in även andra aktörer i det här viktiga arbetet. Vi har tittat närmare på till exempel Södertälje, där en sådan här fond finns. Där har man tyvärr sett att det just nu ligger väldigt mycket pengar kvar i den. Man behöver helt enkelt se över vilka villkor man har satt upp för att få ut pengarna till det de var tänkta att användas till.

Utifrån de ekonomiska förutsättningar vi har i dag har Vänsterpartiet valt att göra andra satsningar för att komma åt de här problemen, till exempel att satsa på fler ungdomsmottagningar med utökat uppdrag som också innefattar arbete med ungas psykiska hälsa eller ohälsa. Däremot ser vi fram emot Miljöpartiets reviderade förslag i deras budgetmotion och att också titta vidare på den här typen av lösningar i framtiden. Därför avstår vi i dag från att delta i beslutet.

Anförande nr 150
Jessica Ericsson (FP): Åhörare, ledamöter! Jag häpnade lite grann när jag läste den här motionen. Jag älskar intentionerna i den. Alla vi som sitter här inne brinner för det här området. Det är en av anledningarna till att de flesta är här, misstänker jag. Vi vill göra någonting för att världen ska bli bättre, inte minst för dem som har svårare att tillgodogöra sig sin rätt.

De flesta får den vård och det stöd de behöver, men så här tänker jag: 500 miljoner kronor, en halv miljard, är rätt mycket pengar. Det är rätt mycket pengar att kasta ut på någonting som vi faktiskt inte vet om det har effekt. 500 miljoner motsvarar ungefär lönekostnaden för tusen lärare. Det är en fullkomligt relevant jämförelse, eftersom en av de viktigaste och vanligaste sakerna man använder sociala investeringsfonder till är just läxhjälp till barn. Det är någonting som jag inte tycker ska ligga på landstinget. Det är någonting som kommunerna kan satsa på och som de också satsar på i väldigt hög utsträckning. Det ger god effekt.

En annan sak som vi redan gör är samordningsförbunden, som man har varit inne på i debatten. Det görs ett omfattande arbete för just unga som står utanför arbetsmarknaden, som inte har någon koppling till skolan eller har ett arbete. Där når vi effekt med 60 miljoner per år sammantaget för alla samordningsförbund, om jag har räknat rätt. Utgångspunkten var att vi lade in ungefär 15 miljoner från vår sida.

Nationalekonomen Lars Hultkrantz varnar för sociala investeringsfonder. Tanken är god, men det är också ett sätt att kasta ut en himla massa pengar på saker som vi inte vet om de ger någon effekt. Han efterlyser bättre analys och utvärdering. Det tror jag är någonting som vi bör titta på. Vi kanske, i stället för att bygga upp egna nya strukturer ska sikta på att använda de vi har, prova att hitta verktyg för att faktiskt nå resultat med mindre medel.

För mig tyder det här på att vi kanske har blivit lite fartblinda för hur mycket pengar ett helsikes massa pengar är. Det är lätt att bli det här. Jag häpnar och kiknar någon gång emellanåt över vilka otroliga summor det är vi handskas med. Till syvende och sist: Det är inte våra pengar. Vi ska använda de kronor vi förvaltar för att få ut så mycket som möjligt för dem, för våra medborgares skull.

Jag älskar intentionerna i motionen. De är goda. Vi ska bygga vidare och vi ska jobba vidare på att förbättra folkhälsan i länet. Det behöver vi. Det finns massor som behöver göras. Där behövs samverkan med kommunerna när det gäller att skapa bättre förutsättningar för barn och unga som mår dåligt psykiskt. Det är ett problem som det är jätteviktigt för oss att jobba vidare med, allt från fluorsköljning till samarbetsprojekt som vi har hört talas om i södra sjukvårdsstyrelsen tidigare. Där jobbar man tillsammans med kommuner för att unga ska lära sig äta bra i skolorna. Det kan vara någonting att jobba vidare med. Det skapar förutsättningar för hälsa på lång sikt i minst lika hög utsträckning som sociala investeringsfonder skulle kunna göra, utan att vi bygger upp nya administrativa strukturer. Jag antar att det inte är organisationen du är ute efter utan snarare att du är ute efter att göra skillnad. Det kan vi göra på annat sätt. Jag är jätteglad att du väckte motionen. Den var intressant. Men jag yrkar fortfarande bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 151
T o m a s E r i k s s o n (MP): Om vi börjar med att klara av frågan om summan på avsättningen kan jag säga att utifrån hur vi har bedömt det ekonomiska läget och tittat på andra modeller är tanken alltså att man avsätter en mindre summa årligen under en viss tid som gör att man kan komma upp till en total sammanlagd volym i stället för att göra en stor avsättning vid ett tillfälle.

För det andra är det så att om vi skulle börja räkna på kostnaden för läxhjälp skulle vi, om vi tittar på kopplingen mellan att personer klarar sin grundskoleutbildning och hur det påverkar personens framtida livsutkomster och så vidare, säkert kunna räkna hem en sådan investering. Problemet är att det skulle behöva göras under mycket lång tid och att det är väldigt svårt att hitta mätinstrumenten för att göra det. Det är ett problem med konceptet sociala investeringsfonder.

Ja, vi vill göra skillnad. Det här instrumentet är ett innovativt och nytt sätt att se på en fråga som handlar om hur man kan hantera frågor som ligger mellan landstingets och kommunernas organisation och där vi vill jobba tillsammans.

Anförande nr 152
J e s s i c a E r i c s s o n (FP): I juni 2013 var det 46 kommuner som hade startat sociala investeringsfonder. Tillsammans avsatte de en miljard kronor. Deras erfarenheter och vilka nitar de har gått på kanske vi ska titta närmare på innan vi själva börjar lägga in pengar.

Anförande nr 153
T o m a s E r i k s s o n (MP): Ja, precis! Jag tycker absolut att vi ska luta oss mot deras erfarenheter. Det gör vi naturligtvis genom att starta en utredning. Hur skulle vi kunna inrätta en sådan här investeringsfond på bästa sätt? Sedan tittar vi på de erfarenheter som finns. Då hanterar vi de eventuella ekonomiska risktaganden som ni påpekar och använder som ett argument för att avstyrka motionen helt och hållet. Det svar ni ger är ju att ni inte är beredda att arbeta vidare med förslaget på något sätt. Hade ni varit intresserade av det hade vi gärna tillsammans kunnat titta närmare på de erfarenheter som har funnits i andra delar av landet, hur vi kunde inrätta en sådan här fond på bästa sätt och hur vi kunde minimera den ekonomiska risken. Men det är ni tyvärr inte intresserade av.

Anförande nr 154
J o h a n S j ö l a n d e r (S): Herr ordförande, fullmäktige! Jag ska i likhet med Vänsterpartiet deklarera att vi socialdemokrater inte heller kommer att delta i beslutet när det gäller den här motionen av exakt de skäl som Vänsterpartiet anför.

Men jag måste också komma med några korta reflexioner över debatten. Vår nya samarbetsregering har ju slagit fast målsättningen att sluta den påverkbara skillnaden i hälsa inom en generation. Det är ett oerhört ambitiöst mål att ta bort den oanständiga ojämlikhet som i dag präglar våra liv när det gäller hälsa, livschanser och välmående. Det är en oerhört storslagen ambition, och det är klart att jag hoppas att vi som landsting, även den borgerliga ledningen, kan ställa upp på att det är en viktig ambition även för oss att arbeta för att förebygga ohälsa. Då tror jag ändå, efter att ha lyssnat på debatten här, att ett visst mått av ödmjukhet inför de arbetssätt, metoder och resultat vi hittills uppnått när det gäller att sluta skillnaderna i hälsa, minska ojämlikheten som klyver vår region, är av nöden. Vi måste nog se att det vi har gjort hittills inte är tillräckligt. Vi måste våga tänka nytt och vi måste våga tänka annorlunda. Där tycker jag att Miljöpartiets motion och Tomas argumentation är väldigt viktiga. Detta behövs. Det räcker inte med att göra samma sak längre. Vi måste våga tänka nytt.

När landstingets minoritetsledning tillträdde pratades det mycket om ödmjukhet, öppenhet och samförstånd. Jag önskar faktiskt att det här är en sådan fråga där den ödmjukheten, öppenheten och samförståndet kan bli realitet. Jag tror att vi alla på riktigt är intresserade av att minska den påverkbara skillnaden i ohälsa. Öppna för en sådan diskussion! Låt oss tillsammans hitta metoderna framåt för att jobba förebyggande, för att se till att ingen ska behöva lida eller bli sjuk i onödan. Ta den kastade handske som Miljöpartiets motion innebär på allvar och låt oss inleda en ordentlig diskussion om hur vi sluter skillnaderna i hälsa. Jag tror att det finns goda förutsättningar att då komma framåt med ett konstruktivt arbete.

Sedan måste en sådan diskussion också – det kommer vi att återkomma till senare i debatten – inkludera hur vi använder de resurser vi redan i dag har. Leder vården som den är organiserad i dag, med de styrsystem vi har i dag till ökade klyftor eller minskade klyftor? Det är en diskussion som vi kommer att återkomma till. Det är en diskussion som är djupt politiskt laddad men som vi också måste våga ta om vi ska kunna komma framåt.

Vi deltar inte i beslutet här, men vi kommer med glädje, lust och kraft att delta i den fortsatta diskussionen om folkhälsofrågorna, och vi deltar jättegärna i ett konstruktivt arbete med nya arbetssätt och nya modeller för att på riktigt komma åt de här fullkomligt oanständiga sociala, klassbetingade skillnaderna i hälsa som fortfarande 2014 i alltför hög utsträckning präglar vår region.

Anförande nr 155
M i c h e l S i l v e s t r i (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Det här är en motion som ligger helt i linje med Miljöpartiets tänk om mer förebyggande åtgärder i stället för reaktiva åtgärder. Vi ansvarar här i landstingsfullmäktige för hälso- och sjukvård. Jag tror att vi alla vet och måste erkänna att den hälso- och sjukvård vi egentligen har, som bedrivs i våra olika

enheter, är mer av den reaktiva sorten. Det handlar huvudsakligen om sjukvård, lite krasst uttryckt att släcka bränder helt enkelt. Vi vet också att mycket av den ohälsa som sjukvården får ta hand om är grundad i social utsatthet, social isolering, missbruk och välfärdssjukdomar av olika slag. Vi har för lite fysisk aktivitet och så vidare. Mycket av det här ligger på något sätt hos den enskilda människa som är i den del av livet som kommunen delvis ansvarar för. Skolan är ett väldigt tydligt och gott exempel.

Då blir man lite förvånad när man som argument hör att vissa av de här sakerna skulle vara enbart kommunernas uppgift och att vi inte ska lägga oss i det. Det är ju ett typiskt stuprörstänk på något sätt som definitivt inte gagnar folkhälsan generellt sett. Det är just det som en sådan här investeringsfond vill brygga över på ett positivt sätt. Och det är inte första gången som någon föreslår en sådan. Det prövas ju på andra håll. Det finns säkerligen i dag evidens för att titta på vad i de här modellerna som fungerar. Man kan säkerligen lära sig av misstagen också. Det här kan ändå vara ett sätt att lyfta frågan, att testa idén en första gång även inom Stockholms läns landsting.

Att lyfta fram samordningsförbunden som ett alternativ behöver inte vara ett motsatsförhållande. Tvärtom kan man se en sådan här investeringsfond som ett ytterligare smörjmedel för att samordningsförbunden och samverkan med landstinget ska fungera ännu bättre än vad det gör i dag.

Att bara haka upp sig på beloppet i det här fallet verkar lite småaktigt. Det kan man naturligtvis diskutera, som motionären har uttalat här. Hade jag haft möjlighet att själv skriva på motionen skulle jag ha gjort det. Därför yrkar jag bifall till motionen.

Anförande nr 156
Landstingsrådet H e m m i n g (C): Jag kunde i slutändan inte motstå att ta del i en faktiskt väldigt intressant debatt, lite grann med lutning åt det ärende vi tidigare debatterade, nämligen hur vi på olika sätt kan nyttiggöra hälsoekonomiska tankesätt när det gäller att säkerställa att vi gör rätt insatser, att vi allokerar rätt resurser till förebyggande arbete i förhållande till de åtgärder vi allokerar till att hantera redan uppkommen ohälsa. Det här är en väldigt intressant diskussion.

Samtidigt känner jag nog spontant att det finns ett antal väldigt stora svårigheter med väl fungerande sociala investeringsfonder. Bland annat är själva tanken att de insatser som görs med en sådan fond ska resultera i att vinster skapas som man ska kunna konstatera och sedan, precis som motionären påtalar, återföra till fonden. Väldigt många av de samband som ofta åberopas när det gäller kostnader för hälsoproblem och sociala problem är trots allt väldigt svåra att binda direkt till en orsak. Att det skulle finnas en uppsjö av åtgärder som enkelt skulle kunna identifieras och utan stor byråkrati och ett omfattande utredningsarbete konstateras vara rena så att säga sociala vinstinvesteringar tror jag är överoptimistiskt. Jag tror dessutom att möjligheterna att hitta lösningar när sådana tydliga, bra sociala investeringsobjekt föreligger redan finns. Kan man konstatera sådana fakta kan det inte vara särskilt svårt för till exempel Anna Starbrink och lämpligt borgarråd i Stockholms stadshus eller lämplig beredningsordförande i KSL att träffas och konstatera: Satsar vi 30 miljoner på det här förebyggande projektet kommer det att avlasta oss si och så många kronor längre fram.

Jag konstaterar också på grund av min erfarenhet av EU:s olika fonder, strukturfonder och annat, att själva ansökningsprocesserna och förberedelsearbetet kring olika typer av fondfinansieringar ofta kan vara ganska energikrävande, kostnadskrävande och tidskrävande. Skulle man verkligen ställa upp den här typen av kriterier för en social investeringsfond tror jag att det också skulle medföra den typen av problem, som man inte ska ta alltför lätt på. Men jag tycker definitivt att frågan hur vi kan allokera rätt resurser i ett tidigt förebyggande skede i förhållande till de resurser vi sedan måste lägga på att hantera uppkomna hälsoproblem och sociala problem är en väldigt intressant diskussion att föra vidare.

Likväl tycker jag att det enda ansvarsfulla är att yrka i enlighet med landstingsstyrelsens förslag. Sedan får man uppmana alla som har verkligt bra idéer eller väldigt bra fakta som talar för att en viss åtgärd faktiskt skulle vara en klok social investering att använda hälsoekonomiska verktyg för att tydliggöra att det kommer att kunna ge en stor nytta om man gör den här satsningen. Då utgår jag från att vi i alliansstyret i landstinget är jätteintresserade av att genom ordinarie budgetprocess delta i finansieringen av den typen av satsningar.

Återigen, bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 157
Tomas Eriksson (MP): Herr ordförande! En av anledningarna till att jag ville lyfta fram just Norrköping som ett exempel var det faktum att man där har en konkret modell just för hur man återför medel in i fonden. Den finns så att säga framtagen och testad. Sedan blir det här ett samverkansprojekt mellan kommuner och landsting. Det kan kanske i så fall betyda att man inte kan använda exakt den modellen, men man kan ändå bygga vidare från de erfarenheter som finns, precis det som jag skulle vilja att vi gjorde när vi i så fall utredde hur den här fonden skulle etableras.

Återigen kan jag säga att jag tycker att det är synd att ni ställer er så kategoriskt avvisande till det här. Du nämner till exempel att man skulle kunna hitta konkreta projekt genom att samtala. Problemet är att de konkreta projekten oftast faller därför att det är en organisation som har rådighet och en annan som skulle tjäna på det rent ekonomiskt. Den här fonden skulle ge en möjlighet att kanske kunna lösa ut några av de problemen och jobba med det här på ett innovativt och nytt sätt. Jag tycker återigen att det är synd att ni inte vill anta det.

§ 166 Motion 2013:14 av Helene Öberg m.fl. (MP) om att landstinget behöver ta ett större ansvar för folkhälsoläget i Stockholms län

Anförande nr 158
Tomas Eriksson (MP): Helene Öberg är inte kvar i fullmäktige så jag får ta debatten i hennes ställe.

Den här motionen handlar om många olika delar, men jag tänkte att jag skulle välja att fokusera på den del som kanske har varit mest på tapeten på senaste tiden. Jag vill göra det också för att jag anser att Alliansen fortsätter att sprida missinformation i den här frågan, som jag anser att det skulle vara intressant om vi kunde ha en diskussion om.

I flera olika sammanhang när Riksrevisionens senaste rapport om vårdvalet kom upp till diskussion hänvisade både Torbjörn Rosdahl och Anna Starbrink – jag är lite osäker i ditt fall, Anna – till utvärderingar som landstinget har beställt och som är gjorda av Karolinska Institutet för ett antal år sedan. Filippa Reinfeldt brukade ofta hänvisa till dem också under sin tid. Men för ungefär ett år sedan gjorde samma grupp som vi tidigare har använt för våra utvärderingar av vårdval här i Stockholms läns landsting en ny studie där man tittade närmare på vårdvalet i Stockholm på ett lite annat sätt. Sofia Sveréus, som har gjort den här studien som kallas *Lurad av medelvärdet*, brukade symbolisera den med en bild som man kan tänka sig föreställer en ulv i fårakläder. Den bild som Filippa Reinfeldt brukade använda visade kurvor som var områdesbaserad data. Då visar utvärderingen att de med lägst inkomstkvantil har ökat sina läkarbesök mest. Det var det återkommande temat. Varje gång vi hade debatten här i fullmäktige var det detta som var svaret. Vårdvalet bidrog till ökad jämlikhet därför att det var de i inkomstkvantil 1 som ökade sina läkarbesök mest.

Men vad händer då, och det är det här som är det intressanta i Sofias rapport, om man ordnar uppgifterna efter vilka som bor inom varje kommun? Då får vi en annan bild helt plötsligt. Vad visar den? Jo, en helt annan verklighet, det vill säga att sedan vårdvalet i Stockholm infördes har de personer som ingår i inkomstkvantil 1, oavsett var de bor i länet, minskat sina läkarbesök relativt kraftigt, medan inkomstkvantil 4 ligger kvar.

Hur kan det här komma sig? Den enkla slutsatsen av den här utvärderingen är att på det sätt som vi tidigare har mätt döljs de personer i statistiken som har höga inkomster i annars fattiga kommuner, om man nu ska uttrycka sig på det sättet. Det är de som driver upp det höga besöksantalet. Kortfattat är det slutsatsen. Det är också den slutsats som Riksrevisionen kommer fram till i sin rapport. Det går alltså därmed inte att hänvisa tillbaka till de tidigare utvärderingar som vi i den här salen har gjort därför att de bygger på ett sätt att redovisa data som inte är korrekt. För vår del måste vi i så fall också kunna dra den slutsatsen att vi behöver titta närmare på vårdvalet och det ersättningssystem som det har på ett annat sätt än vi tidigare har gjort. Vi behöver försöka hitta modeller för att justera de här effekterna så att det framtida vårdvalet blir så bra som möjligt.

I övrigt, om jag ska säga någonting om de andra delarna i den här motionen, får jag ändå påpeka att jag när det rör rökning med glädje kan se att Alliansen, och jag tror med er i Folkpartiet i spetsen, har genomfört en del åtgärder som jag tycker är väldigt positiva. Till exempel rökfria perronger ser jag som småbarnsförälder fram emot att få uppleva, framför allt när jag står där med min barnvagn. Vi efterlyser naturligtvis gärna fler steg i den riktningen. Jag tror också att vi kommer att kunna hitta bra sätt att garantera att både papperslösa och EU-medborgare får möjlighet till den vård som de har rätt till enligt lagstiftning och gällande praxis.

Anförande nr 159
Landstingsrådet S t a r b r i n k (FP): Ordförande, fullmäktige och motionären! Du är ju en av motionärerna, Tomas, så du behöver inte be om ursäkt så mycket för att du gick upp i talarstolen.

Du väcker en hel del intressanta hälsofrågor ur en rad olika perspektiv, bland annat lyfter motionärerna fram frågan om vårdvalet som en möjlighet att öka jämlikheten avseende folkhälsa och tillgång till sjukvård. Förbättrad tillgänglighet och ökad egenmakt för enskilda människor är ju två av utgångspunkterna när vi utvecklar vårdvalet, har så varit och ska vara så framöver också. Jag ser stora utvecklingsmöjligheter, inte minst när det gäller att se över och utveckla ersättningsmodellerna, precis som Tomas var inne på. Den dialogen ska vi gärna fortsätta framöver. Från Alliansens sida kommer vi att fortsätta driva på för mer vårdval, starkare vårdval och bättre vårdval för individerna.

Motionärerna lyfter också fram många andra intressanta aspekter i sin motion, till exempel på rökning, som Tomas var inne på också, som är ett stort folkhälsoproblem. Personligen skulle jag gärna se att Sverige som nation samlade ihop sig till en gemensam nollvision för rökning för att få stopp på nyrekryteringen och ha ett gott stöd för dem som vill bryta sitt beroende av rökning. Där är vi inte i dag.

Jag tror dock inte att den lösning som man tittar på i motionen, som handlar om kampanjer, nödvändigtvis är det mest effektiva sättet att arbeta med tobaksprevention. Erfarenheterna pekar inte i den riktningen och jag ställer mig tveksam till det.

Men andra åtgärder både kan och ska vi göra. Stöd till den som vill sluta röka ska förstås erbjudas av landstinget, men också att skapa fler rökfria miljöer. Därför föreslår vi nu i budgeten att vi ska göra tunnelbanan till en rökfri miljö. Då är det så att vi kan behöva hjälp från staten, regering och riksdag, i den frågan, för det kan behövas lagändring för att möjliggöra fler rökfria miljöer. På det området ligger Sverige efter många andra länder.

Andra frågor som lyfts fram i motionen som är angelägna och som jag tror många av oss delar är vikten av att vi kan erbjuda även papperslösa en bra tillgång till den hälso- och sjukvård som man sedan en lagändring 2013 har rätt till. Vi ser i analysen att mycket av hur det arbetet går handlar om hur oerhört viktigt det är att man är tydlig med informationen – både att vårdens aktörer ska känna till vilket regelverk som gäller men också förstås att de berörda patienterna är medvetna om vilka möjligheter som finns. Det är oerhört viktigt att vi kan erbjuda den här vården – vård som inte kan anstå, som det uttrycks i regelverket – och det finns all anledning att hela tiden inte bara följa frågan utan också vara aktiv, bevaka den

och se vilka initiativ som behöver tas för att säkerställa att det här regelverket efterlevs och ingjuta mod i medarbetarna när gränsdragningarna ibland kan vara svåra.

Äldre personers psykiska hälsa är ett annat viktigt område som lyfts fram i motionen. Det finns i dag särskilda mottagningar för den här gruppen och det pågår ett arbete kring kompetensutveckling för att möta behoven. Det där är väldigt bra.

I Alliansens budgetförslag pekar vi också på betydelsen av första linjens psykiatri, att våra vårdcentraler och husläkarmottagningar ska stå väl rustade och också ha god tillgång till psykologer, som jag tycker har varit en brist tidigare. Där finns det ju bra föregångare som vi kan lära mer av, till exempel i Gustavsbergs vårdcentral, där man har utvecklat det arbetet väldigt starkt.

Den budget som Alliansen har presenterat och som vi ska debattera om en månad har hälsa som ett bärande tema. Jag delar uppfattningen att detta att jobba med alla människors hälsa i vårt samhälle är en central uppgift för oss i landstinget. Det handlar både om människornas möjligheter till ett gott liv och en bra livskvalitet, men det handlar också om att vi ska säkerställa att vår organisation kan möta framtidens behov. Då är förstås preventionsarbetet väldigt, väldigt angeläget.

Det finns en massa uppenbara åtgärder som vi ska göra inom hälso- och sjukvårdsområdet. Det görs mycket; ännu mer kan göras. Jag tänker på utvecklingen av primärvården, arbetet med Framtidens hälso- och sjukvård, 4D och utvecklingen av e-hälsotjänster – men även alla andra politikområden som vi ansvarar för: kulturpolitiken, trafiken, miljöfrågorna. Även där finns alltid och ska alltid finnas ett hälsoperspektiv.

Med detta vill jag yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag. Jag ser fram emot att få arbeta vidare för att utveckla folkhälsoarbetet i länet.

Anförande nr 160
F e l i n e F l o d i n (V): Ordförande, ledamöter! Jag vill bara kort redogöra för Vänsterpartiets inställning till den här motionen. Vi tycker att den är jättebra. Den lyfter många angelägna insatser som behöver göras.

Det som vi dock inte ser är en lösning är att göra det via vårdvalssystemet. Det är inte ett system som leder till att de här målen kan uppfyllas, är vår mening. Vi anser precis som motionärerna att det är behov som ska styra och inte efterfrågan, som ju är fallet på den här skapade marknaden. Vårdvalssystemet tillgodoser inte behov, och det är en cynisk logik, tycker vi, som faktiskt inte hör hemma i våra verksamheter.

Med detta yrkar jag bifall till Vänsterpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 161
J o n a s L i n d b e r g (V): Ordförande, ledamöter! Jag skulle vilja tacka Miljöpartiet för en bra motion. Tack, Tomas, för en bra inledning med bra fakta.

Jag tänkte prata lite om den andra att-satsen i er motion, nämligen den om att patientens behov i större utsträckning ska styra resursfördelningen i hälso- och sjukvården. Tänker man efter lite grann så är ju det egentligen hälso- och sjukvårdslagens intention, och det är ganska alarmerande att vi har fått en situation där man i Stockholms läns landsting behöver lägga en motion om att vår sjukvård behöver följa lagen!

Även om ni i Alliansen inte kommer att rösta för motionen så tror jag att det är en del alarmerande uppgifter, både i Riksrevisionens rapporter men även i andra rapporter, som ni måste ta åt er av.

1. Om ni har läst Vårdanalys från 2013 så kan man där se att patienter i Stockholm upplever att fler besök krävs för samma åkomma som tidigare och att det oftast är de sjukaste patienterna som fintas bort och tvingas gå till vårdcentralen tre eller fyra gånger i onödan.

2. Patienterna med störst behov av kontinuitet är de som inte får det. Det vi ser är att patienter i innerstan med förkylningar har samma läkare vid varje besök – de multisjuka i förorterna träffar hyrläkare. Det är en snedfördelning.

3. Områdena med minst vårdbehov har i olika undersökningar visat sig ha 12 procent fler läkare. Ni snackade innan om att sjukvården i dag har fler läkare och sjuksköterskor än någonsin, och sedan undrade ni: Vad gör alla de här? Ja, de kanske sitter på fel ställe, en del av dem. De kanske behövs på andra områden för att kunna producera vård.

4. SKL gjorde 2012 en stor enkätundersökning i Stockholms läns landsting till samtliga verksamhetschefer i sjukvården. Över 60 procent uppger att er vårdvalsmodell gynnar friska patienter på bekostnad av de sjuka. Har de fel, anser ni?

Det är ganska alarmerande om fler och fler instanser och forskningsinstitut kommer fram till att Vårdvalet faktiskt strider mot hälso- och sjukvårdens portalparagraf om att de sjukaste ska ha företräde i vården. Då kan man ju dra slutsatsen att Vårdvalet därmed gör att vården inte kan leva upp till sitt lagliga uppdrag. Om sjukvård ska baseras på evidens, beprövad erfarenhet och hälso- och sjukvårdslagen, är det inget annat än en skandal att ni väljer att politiskt organisera vården på ett sätt som strider mot alla de här principerna.

Jag undrar då: Tycker ni att hälso- och sjukvårdslagen är ett diskussionsunderlag eller en åsiktsplattform? Tycker ni att man ska skrota den? Jag är lite nyfiken.

Anförande nr 162
J o h a n S j ö l a n d e r (S): Fru ordförande, fullmäktige! När man lyssnar på debatten här är det onekligen så att det finns saker som vi tycks vara överens om när det handlar om att arbeta rökförebyggande och om hur viktigt det är med folkhälsoarbete och förebyggande arbete. Jag delar nog Anna Starbrinks resonemang om olika rökprevention och om att där jobba på ett evidensbaserat och effektivt sätt.

Men sedan är det omöjligt att inte också slås av att det känns som att vi lever i helt olika världar när det gäller vissa av de frågor vi här diskuterar. Jag tänker då exempelvis och framför allt på när vi diskuterar de effekter den sjukvårdspolitik som i åtta år har förts i den här salen faktiskt har fått på jämlikheten, folkhälsan och rättvisan i sjukvården i Stockholms län.

Ett antal gånger har vi hört det refereras till KI-rapporten som ett försvar för det vårdvalssystem, Vårdval Stockholm, vi har mot den kritik som Riksrevisionen riktar mot vårdvalssystemen i stort. Den KI-rapport som används som ett försvar för den sjukvårdspolitik som förs här i salen säger tre saker. Den säger att resurserna har ökat framför allt i de områden där människor är ekonomiskt välmående och mår bättre hälsomässigt. Ja, den säger att besöken har ökat mycket i områden som är mer socialt utsatta, där folk har lägre inkomster, men den förklarar också – vilket Tomas mycket förtjänstfullt redogjorde för tidigare – att detta till stor del förklaras av att det är ekonomiskt välmående individer i de här områdena som ökar sina besök, och man kan då diskutera kvaliteten när fler besök ska utföras för mindre pengar. Och det tredje som tas upp i KI-rapporten som används som ett försvar för Vårdval Stockholm är kanske det mest allvarliga, för den visar också klart och tydligt att de som är mest missnöjda med hur sjukvården funkar i Stockholms län är de som är mest sjuka.

Vi har ett sjukvårdssystem som inte är till för de sjuka! Det är inte uppbyggt på det sättet. För de svårt sjuka, kronikerna, de som har stora behov – för dem passar sjukvårdssystemet som sämst.

Detta är inte en rimlig sjukvårdspolitik som tar hälso- och sjukvårdslagens intentioner på allvar och som verkar för jämlikhet och rättvisa. Här tycks klyftan fortfarande vara väldigt stor i salen, hur vi faktiskt uppfattar verkligheten.

Jag vill med kraft för den socialdemokratiska gruppen yrka bifall till de första två att-satserna i Miljöpartiets motion. Vi måste lägga om politik när det handlar om de stora, strukturella frågorna: Hur fördelar vi resurserna? Har vi ett sjukvårdssystem, en primärvård, en lokal sjukvård som ökar klyftorna som i dag, eller kan vi tvärtom styra om så att sjukvården blir en motvikt till de klassbetingade ojämlikheter och skillnader i hälsa som vi har i Stockholms län?

Anförande nr 163
Karin Michal (MP): Fru ordförande! Hej alla vill jag säga eftersom jag är ny här.

Jag ska också uppehålla mig lite vid vårdvalet. Det är ett lite märkligt ord. Jag tror att de flesta eller alla här i salen håller med om att det är bra, att vi vill, att patienten ska få välja sin vård, men så är det den andra sidan. Jag har aldrig förstått hur Alliansen kan ha trott och fortsätter att tro, trots alla undersökningar, att bara för att vårdföretagarna får etablera sig varhelst de vill så ska det leda till att vården blir bra och tillgänglig för människor varhelst de bor. Det är ju där som det inte går ihop sig.

Själv bor jag på Söder. Jag har fem sex vårdcentraler inom bekvämt promenadavstånd. Det tycker jag känns onödigt lyxigt, särskilt om jag tänker på barnfamiljen i förorten som har det mycket besvärligare. Men jag kan förstå att det blir så här. Läkarna bor väl i stan och de vill ha nära till jobbet. Det är också ett lättare sjukdomspanorama. Det är klart att man hellre vill etablera sig där.

Det här tycker jag, som många redan har sagt, att vi måste ta itu med.

Men jag är inte bara innerstadsbo, jag är också psykoterapeut och jag vill säga någonting om psykoterapi för äldre, som ingår i motionen. Vi fick ju delvis ett positivt svar från Anna Starbrink, men det skriftliga svaret på motionen handlade mest om hur psykiatrin var organiserad. Vi avsåg en riktad resurs till just psykoterapi för äldre, för det är ju ett väldigt försummat område. Det finns en gammal tro att psykoterapi är ingenting för äldre egentligen, de kan inte tillgodogöra sig det utan det räcker att man pratar lite vänligt och förstående med dem så blir de glada. Men så är det inte, utan psykoterapi har ibland en fantastiskt bra effekt på äldre. Det handlar ju ofta om att man är deprimerad, att man har gjort stora förluster av anhöriga eller av sitt arbetsliv. Det finns också, som ni vet, en stor risk för självmord, särskilt bland äldre män, och här kan psykoterapi ha en enormt bra förebyggande effekt. Den kan minska behovet av medicin, som i sin tur minskar olika biverkningar och även minskar sådant som fallolyckor till exempel.

Så jag tror att det är en jättebra investering på sikt att satsa på psykoterapeuter, kanske på vårdcentralerna och kanske också något inom den psykiatriska organisationen för äldre.

Anförande nr 164
Birgitta Sevefjord (V): Tack, ordförande! Det har varit spännande att lyssna på många av inläggen under den här punkten. De har varit väldigt informativa och kloka, tycker jag. Då handlar det främst om oppositionens inlägg i den här debatten.

Jag tycker att den här motionen är jättebra. Det här är en fråga som vi måste jobba oerhört mycket med under mandatperioden – det är helt klart. Vi måste jobba förebyggande, vi måste jobba med folkhälsoarbete mycket bättre än vad vi har gjort tidigare. Jag vill verkligen inte påstå att vi har gjort en massa dåliga saker tidigare, men vi behöver förbättra det arbetet för det är en förutsättning för att vi ska klara hälso- och sjukvården framöver. Så är det. Det är en investering att satsa på folkhälsa, det är inte en kostnad.

Vad jag kanske saknar i motionen och som jag skulle vilja lyfta som vänsterpartist är att det också är väldigt viktigt att man har ett köns- och klassperspektiv på hälsa, och att det egentligen borde vara utgångspunkten för vårt folkhälsoarbete.

Vi vet att hälsotillståndet varierar väldigt mycket mellan de olika områdena i Stockholm. För någon vecka sedan kom det en rapport som granskade just ohälsotalet i Stockholms stad. Jag vet inte om ni såg den – den publicerades i dagstidningarna. Ohälsotalet är alltså antalet sjukdagar per person i länet. Det visade sig att lägst ohälsotal hade man på Östermalm, i snitt 12 dagar per person. Högst ohälsotal hade man i Rinkeby-Kista: 32 dagar per person. Det är ett sätt att mäta ohälsan i vårt län, och om man inte använder sig av den typen av variabler så kan man inte heller arbeta med folkhälsa på ett konstruktivt och långvarigt sätt.

Då kan man säga att det är märkligt att Östermalm, som har lägst ohälsotal i länet, har med vårdvalet som har införts av Alliansen fördubblat sina vårdcentraler i området. Är det fördubblat antal vårdcentraler beroende på att befolkningen mår så dåligt? Nej, det verkar inte vara så. Eller har vårdcentralerna fördubblats i antal därför att det är ett enkelt sätt att tjäna pengar där? Vårdvalet styr fel, precis som många av er redan har visat på.

Ett annat sätt att se på folkhälsa och hur vi ska jobba med det framöver är att titta på medellivslängden – det är kanske den bästa variabeln man kan utgå ifrån. Vi vet att medellivslängden har ökat under ett helt sekel, både för män och för kvinnor, men fortfarande är det så att kvinnor i snitt lever längre än vad män gör. Men den största skillnaden när det gäller medellivslängd handlar om människors utbildning. Lågutbildade, de som bara har grundskoleutbildning, har mycket lägre medellivslängd än gymnasieutbildade och högskoleutbildade. Det är ju ingenting som vi styr över här i landstinget, men det är en viktig faktor när vi ska utveckla folkhälsoarbetet. Då kan man fundera över vad det är Alliansen under de senaste åtta åren har åstadkommit när det gäller skolan, när vi vet att allt fler unga människor ramlar ut ur skolsystemet och inte ens får en ordentlig grundutbildning. Ungefär 20 procent klarar inte av en fullständig utbildning fram till gymnasiet. Här har vi en jättestor grupp människor som vi måste vända oss mot när det gäller folkhälsoarbetet, för att förbättra hälsan i hela vårt län.

En tredje variabel som jag vill lyfta upp när det gäller hur vi ska utveckla folkhälsoarbetet framöver är den självrapporterade hälsan. Vi vet att självrapporterade besvär av psykisk ohälsa är mycket vanligare bland kvinnor än bland män, och vi vet att den psykiska ohälsan ökar. Framför allt ökar den bland unga människor.

Om vi ska förbättra och utveckla folkhälsoarbetet så måste vi rikta oss mot de här grupperna som har de största behoven, och det gör man inte genom att utveckla Vårdvalet. Det gör man bara genom att titta ordentligt på hur det ser ut i vårt län, och jag har gett några exempel på vilka faktorer och variabler jag tror är oerhört viktiga att lyfta fram när vi ska utveckla arbetet med folkhälsan.

Anförande nr 165
J e s s i c a E r i k s s o n (FP): Jag vill börja med att tacka för en väldigt intressant motion. Den här gillar jag! Det är väldigt intressanta och upplyftande tankar i mångt och mycket. Men jag lutar faktiskt ändå åt att den ska besvaras.

Det står att patientens behov ska styra resurstillgången. Det tror jag är självklart för oss alla här inne – visst är det så det ska vara. Men jag tror att vi har en stor skillnad i hur vi tänker kring patientens behov. Vi på den här sidan faller ofta in i att det är patienten själv som måste få avgöra hur ens behov ser ut, medan ni gärna halkar in i att det nog inte är patienten själv som ska avgöra det utan att andra kanske bestämmer det bättre. Jag tror att det är olyckligt, för till syvende och sist är vi överens om att det är patientens behov som ska avgöra.

Det finns en fullständigt oförsvarlig skillnad i hälsa över länet. Det är någonting som vi kommer att behöva jobba vidare med under den här mandatperioden, i väldigt hög utsträckning. Jag tror att det finns många olika förklaringsmodeller till det. Vårdvalet är inte en av dem.

Nu minns jag inte namnet på dig som tog upp att läkarkontinuiteten är högre i innerstaden än den är i många av förorterna. Det stämmer, det är ett problem som vi har att jobba vidare med. Så har det nog alltid sett ut, tyvärr, och det är någonting vi behöver lösa. Men problematiken ligger inte i vårdval, det är andra faktorer som man behöver jobba med.

Stafettläkarna är en sak vi behöver titta på där, för det är ett jätteproblem inte minst i Nynäshamn, i Södertälje på en del mottagningar och i Huddinge. Då kommer vi en bit ut från innerstaden, och där börjar det bli problem. I viss utsträckning handlar det om arbetsmiljön, det kan handla om ledarskap och det ena med det fjärde – jag tror inte att det handlar om vårdval, men det är ett problem som behöver lösas därför att det drabbar de svagaste patienterna.

Läkarkontinuiteten är viktig, inte minst om man har en kronisk sjukdom som ställer krav på en fungerande kontinuerlig läkarkontakt.

Så även om jag är skeptisk till en del av det ni säger tycker jag att ni lyfter många viktiga frågor.

Jag är också väldigt glad att ni lyfter in äldres psykiska ohälsa. Det är ett område som är förknippat med alldeles för mycket hysch-hysch och har varit det under lång tid. Detta är fortfarande en grupp som sällan talar om hur de mår psykiskt och sällan söker hjälp, tyvärr, och det är också en grupp som alltför ofta, när de söker hjälp, inte får det stöd de behöver. De insatser och satsningar som har gjorts på ökat psykosocialt stöd vid vårdcentralerna under de senaste åren har bidragit till att vända trenden en del, och jag tror att den skrivning vi nu har i budgeten om att äldres psykiska ohälsa ska beaktas inom primärvården kommer att leda vidare. Mer samtalsstöd är en lösning, och ökade insatser för att identifiera vilka som snabbt behöver komma vidare till specialistpsykiatrin är också en lösning. Det kommer att göra att äldres psykiska behov faktiskt tillgodoses i betydligt högre utsträckning inom kort – hoppas jag i alla fall! Och det är väl ändå ambitionen och anledningen till att vi är här?

Anförande nr 166
Tomas Eriksson (MP): Fru ordförande! Jag vill från Miljöpartiets sida vara tydlig med två saker som jag *inte* sade i mitt anförande.

Jag eller mitt parti har aldrig påstått och kommer heller inte att påstå att det inte ska vara möjligt för patienten att välja vilken vårdgivare man vill ha. Om man definierar vårdval till bara den frågan, skulle vi nog näst intill alla här inne vara överens om ett vårdval.

Däremot – och jag tror att det finns möjlighet att titta på det konstruktivt – så ser vi att det finns en skevhet i etableringarna, och det finns en skevhet i vilka patientgrupper det är som har dragit nytta av det vårdvalssystem vi har i Stockholm. Skulle vi kunna hitta ett ersättningssystem som bättre styr mot de mål vi har, tror jag därför att vi också skulle kunna nå en stor enighet här om hela vårdvalssystemet. Men då krävs det en konstruktiv och bra diskussion.

Anförande nr 167
Shadi Larsson (MP): Fru ordförande, ledamöter, åhörare! En gång i tiden var vi alla ungdomar. Jag kommer ihåg hur ballt det var att röka när jag var ungdom. Vi hade inte den information som vi nu har om hur farligt det är med rökning. Visserligen är prispolitik, försäljningsförbud till minderåriga och rökförbud på offentliga platser väldigt bra, och

kostar dessutom ingenting, men vi tror att kampanjer också behövs. Allting som kan påverka ungdomar att inte använda tobak är bra.

När det gäller vård till papperslösa läste jag till min stora glädje att en handbok med all viktig information om den nya lagen och reglerna som gäller har utarbetats. Vi efterlyste tidigare det.

Men när en människa har cancer, syns det alltid? Nej. Många andra sjukdomar syns inte heller. Så lagen om att man ska ge vård som inte kan anstå blir väldigt svår att följa för det sjukhus som tar emot personen, det kan vara omöjligt att avgöra. Det är därför Helene och övriga i Miljöpartiet som skrev motionen skrev just att vård på lika villkor för papperslösa ska säkerställas med omedelbar verkan. Det ska vara vård på lika villkor för alla!

Anförande nr 168
P i a O r t i z V e n e g a s (V): Fru ordförande! Jag hade inte tänkt gå upp i den här debatten, men sedan satt jag och lyssnade till Jessica Erikssons inlägg om skillnader mellan vänster och höger och att patienterna måste få bestämma själva, och då ilsknade jag till lite grann. Nu vill jag förklara lite grann vad skillnaderna på till exempel Vänsterpartiets politik och Alliansens politik är i den här frågan.

Vänsterpartiet har ett förslag som heter Hälsoval i stället för Vårdval. Där ingår det att patienterna visst får välja vart de vill gå. Den stora skillnaden är en helt annan. Det vi har pratat om här i dag är ojämlikheten och snedfördelningen i vården. Och det är ju inte patienternas fel att det blir så. Det är inte att patienterna får välja som gör att vi har fått en snedfördelad vård. Vårdvalet är konstruerat så att det faktiskt inte är patienten som väljer i första hand, utan det val som är viktigt, och som vi är emot, är den fria etableringsrätten där vårdgivarna väljer var de tycker att de ska finnas någonstans. Det är det som gör att de inte finns där de behövs utan där de vill vara. Det är det ena.

Det andra är ersättningssystemet, som gynnar det här valet lite extra genom att göra att det ger samma peng i stort sett för vilken patient som helst, med tiominutersbesök – ett ersättningssystem som helt enkelt är inriktat på att det enda som är lönsamt är att behandla folk med lite tillfälliga snuvor. Och det saknar helt socioekonomiska faktorer.

Hälsovalet gör precis tvärtom. Vi låter patienterna välja, men vi säger att politiken ska ta beslut om var vården behövs – beslut efter befolkningens behov – och vi har ett ersättningssystem som tar hänsyn både till vårdtyngd och till socioekonomi. Då kan man fortfarande låta patienterna välja.

Men när vi här inne i dag pratar om folkhälsa och om snedfördelning av vård handlar det inte om att vi vill förneka patienten att välja någonting, utan det handlar om att ni har uppfunnit ett system som fullkomligt har raserat primärvården i vårt län.

Anförande nr 169
Landstingsrådet S t a r b r i n k (FP): Ordförande! Ja, den här debatten har ju mer kommit att handla om vårdval än om motionen i sin helhet. Nu fick vi just höra en beskrivning av hur Vänsterpartiet ser på skillnaden mellan en liberal Allianspolitik och Vänsterpartipolitik, och jag ser också en hel del skillnader. Jag ser att Vänsterpartiet vill förbjuda privata alternativ – i alla fall framgångsrika privata alternativ. Det är ju liksom det som är hela er politik på det här området, och ni har en jättenöjd partiledare efter förhandlingarna med den rödgröna regeringen. Nu hoppas jag att det blir bakläxa i riksdagen när det gäller avskaffandet av LOV.

Jag har läst Riksrevisionens rapport. Jag har också läst flera av de andra studierna och uppföljningarna som har gjorts. Jag tycker att man ska ta dem på allvar, väga ihop resultaten, analysera och dra sina egna slutsatser.

Men slutsatsen i Riksrevisionens rapport är *inte*, som regeringen gör, att avskaffa primärvårds-LOV. Deras slutsatser är väl värda att ta till sig. De handlar om att utveckla ersättningsmodellerna och eftersträva att det ska bli mer lika över landet. De vill inte ha mindre statlig styrning, de vill ha mer statlig styrning, göra ersättningsmodellerna enklare så att de blir lättare att följa och styr mot vårdens etiska principer – jätteviktigt och bra! Formulera inte primärvårdsuppdragen så krångligt utan gör dem breda och tydliga att jobba med värde för patienterna. Och verka för att på områden där vi inte täcker behovet av primärvård se till att det startas primärvård där. Det kan göras på olika sätt. Man kan till exempel använda det undantag som finns i regelverket.

Jag måste ändå ställa frågan: Om det nu har tillkommit ett 40-tal nya vårdcentraler – som tydligen har hamnat på fel ställe, eftersom de inte hamnade precis där ni hade tänkt er i alla delar – vilka vårdcentraler vill ni lägga ned då?

Vi som bor på Södermalm – ja, det gör jag också, och jag har också nära till flera vårdcentraler, men jag ser inte det som ett problem, lika lite som jag ser det som ett problem att jag har ganska nära till många butiker. Problemet är om vi har brist på vårdcentraler på andra platser, och det har vi verktygen att jobba med.

Tydliggör också myndigheternas uppföljningsuppdrag – det är en viktig fråga som Riksrevisionen tar upp, och det behöver vi sannerligen göra och ha som ett beslutsunderlag när vi ska utveckla och inte avveckla Vårdvalet!

Anförande nr 170
I s a b e l l e F l y g a r e (V): Ordförande, ledamöter! Nu börjar den här debatten bli ganska lång, men jag måste ändå bemöta den helt orättfärdiga kritiken av Vänsterpartiets politik. Vi vill inte avskaffa valfrihet på något sätt! Däremot vill vi avskaffa vinstintresset, för att man inte ska kunna ta ut oskäliga vinster. Jag vill bara förtydliga detta.

Det som vi däremot diskuterar i dag är att Vårdvalet i sig är helt omöjligt att försvara. Vi har pratat om flera olika aspekter, både ekonomiska, mänskliga och fördelningspolitiska.

Jag tänkte avsluta med att inte säga något själv utan citera Jan Landahl, riksrevisor: ”Det är allvarligt att prioriteringarna inom primärvården idag i större utsträckning görs efter patienternas efterfrågan och inte efter vem som är i störst behov av vård. Detta är inte i enlighet med de etiska principer som ska styra vården.” Det säger riksrevisor Jan Landahl – inte Vänsterpartiet.

Anförande nr 171
Landstingsrådet S t a r b r i n k (FP): Du säger att Vänsterpartiet inte vill avskaffa valfriheten. Nej, men ni vill ju avskaffa alternativen, och det liksom leder till att valfriheten avskaffas eller kraftigt försämras.

Jag står för en helt annan linje. Jag tycker att det är viktigt och bra att patienternas ställning stärks i vården. Vi har tagit flera viktiga initiativ under de senaste åren, och vi ska fortsätta arbeta i den riktningen.

Sedan ska vi ta till oss av Riksrevisionens rapport, liksom av andra, tidigare rapporter. Jag kan ställa upp på varenda rekommendation som finns från Riksrevisionen om hur vi ska utveckla Vårdvalet – men deras rekommendationer är inte det som du drömmer om, att vi ska avskaffa Vårdvalet. Det är inte det de rekommenderar – utveckla det, säger de.

Anförande nr 172
I s a b e l l e F l y g a r e (V): Så Anna Starbrink menar att om vi förbjuder oskäliga vinster i vården så kommer utbudet att minska? Ja, om det är det som avgör utbudet ser jag gärna att vi hittar andra lösningar!

Anförande nr 173
S a n d r a I v a n o v i c (V): Det var lite grann dit jag ville passa. Det är inte riktigt sant vad du säger om vad Vänstern och borgerligheten tycker. Vi vet ju att vi tycker olika. Det viktiga är att förstå vikten av att den struktur vi sätter form för får effekt för vår personal och för våra patienter.

Här förekommer massor av argument, formulär och utredningar som visar på att det är någonting som inte riktigt står rätt till. Det måste absolut vårdvalsförespråkarna här ta till sig. Gör om, gör rätt! Det ska inte vara svårare än så. Sluta debattera något som inte ens behöver diskuteras!

Anförande nr 174
J o n a s L i n d b e r g (V): Anna Starbrink sade att vi är intresserade av att avskaffa alla alternativ, men om man lyssnade på debatten i morse och tittade i landstingets röda budgetsiffror och vårdplatsbrist så verkar det som om ni är i full färd med att avveckla den offentliga sjukvården.

Dessutom säger Riksrevisionens rapport faktiskt att mångfalden inte har ökat, trots Vårdvalet. Det finns en massa problem. De alternativ som du pratar om är inte så alternativa egentligen utan det är fortfarande väldigt strikt vilken vård som ges.

Men jag skulle vilja problematisera det här med val. Vem är det egentligen som kan välja? Oftast är det ju friskare patienter. Har man en demenssjukdom eller andra svåra kroniska sjukdomar, då sitter man inte hemma med en katalog och väljer bland 120 vårdcentraler. Och vad händer för den kroniskt sjuka som väljer fel? Hur kompenserar man ett sådant val? Det går ju inte!

Därför behöver vi medicinskt kunnig personal som kan kliva fram och ta ansvar för patientens behov. Det är det som ni har slagit undan benen för.

§ 167 Motion 2013:20 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att avskaffa förmånsbilar i Stockholms läns landsting

Anförande nr 175
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter, vad vi har längtat efter att få diskutera förmånsbilar! Den här motionen handlar om att landstinget ska bli ett modernt landsting i tiden. Därför menar jag att förmånsbilar i landstinget ska avskaffas.

Jag tänker fråga om ni har åkt buss de senaste dagarna? Ni vet, på de nyaste blåbussarna som trafikerar stombussnätet har man nu reklam för SL och landstinget. Jag har tagit en bild med min telefon. Den är lite oskarp – kan ni se vad det står? Jag hoppas att jag kan argumentera bättre för min motion än vad jag kan ta kort med mobiltelefonen. Budskapet i landstingets stora reklamkampanj är: Var rädd om naturen, åk buss! Det är lite svårt att se att det är landstinget och SL som är avsändare, och jag kan inte se att det står någonstans att det gäller alla utom dem som har förmånsbilar. Är det inte lite gammalmodigt med förmånsbilar och blir det inte så att landstinget sänder dubbla budskap?

Stockholms läns landsting har 43 000 anställda, och det är 33 personer som har förmånsbilar. Det är de allra högsta direktörerna och cheferna – de som är väldigt välavlönade ändå. Dessutom har de förmånsbilar. Det är alltså inte vårdpersonal som kanske jobbar sent och efter ett kvällspass ska vara tillbaka på sjukhuset tidigt på morgonen som har förmånsbilar, utan det är höga direktörer och chefer. Dessutom är det ett flertal av eller alla Alliansens nio landstingsråd som innehar eller erbjuds förmånsbil.

Det är alltså den politiska ledningen, som har ansvaret för just kollektivtrafiken, som har förmånsbil. Om man vill vara lite fyndig kan man säga att det är ett uttryck för att de inte tror på kollektivtrafikens förmåga att fungera, de måste säkra upp sig med en förmånsbil.

Går man längre nedför den här gatan, till Stadshuset och dem som håller på med ”The Capital of Scandinavia”, Stockholms stad, så har borgarråden inga förmånsbilar oavsett färg på majoriteten. Men här i landstinget, där vi är huvudmän för kollektivtrafiken, har vi det. Det är lite märkligt!

Ni där borta på högerkanten brukar ju säga att vi ska lära av näringslivet. Nu har jag ringt runt till några stora företag här i länet och frågat hur de har det med förmånsbilar. Inget av de företag jag har talat med erbjuder sina anställda förmånsbilar längre. Här är några av de svar jag fick:

”Nej, det har vi slutat med för länge sedan.”

”Nej, förmånsbilar, det stämmer inte med vårt företag eller med vårt miljöarbete.”

”Nej, för vårt företag låter förmånsbilar som en rest från 80-talet”, sade en informatör jag talade med.

Det var någon som sade: ”Om någon hög direktör inte skulle ta anställning här om den inte erbjöds förmånsbil så skulle vi tro att den personen nog inte var rätt för denna tjänst.” Det är ett lite spännande argument. Visst vore det spännande om någon av de nio Allianslandstingsråden gick upp och sade: Jag avgår om inte jag får behålla min förmånsbil! Nej, jag tror att ni har andra ambitioner med varför ni är landstingsråd.

I motionssvaret argumenteras för att behålla förmånsbilar i Stockholms läns landsting för att de är så få. Man nämner inte i svaret, men jag har tagit reda på det själv, att det är 33 stycken. Att de är få tycker jag är ett svagt argument för att behålla förmånsbilarna. Att de är få är väl snarare ett argument för att det är lätt att ta bort och avskaffa dem?

Inte heller finns det någonstans i motionssvaret som jag har fått ta del av vad de här förmånsbilarna kostar, men en förmånsbil kostar ungefär 400 000, och om man gångar det med 33 så hamnar vi lite över 13 miljoner. Ta som exempel att Stockholms läns landsting är ett av de landsting som inte har all barnsjukvård avgiftsfri. Om man skulle införa avgiftsfri barnsjukvård inom akuten så skulle det kosta 11 miljoner. Även om det är få förmånsbilar är det ändå 13 miljoner som skulle kunna användas till annat.

Men framför allt är det föråldrat med förmånsbilar. Stockholms läns landsting ska vara ett landsting i tiden. Vi ska leva som vi lär, precis som reklamen som landstinget och SL nu skickar ut: Vi tänker på naturen, och vi åker buss!

Bifall motionen!

Anförande nr 176
Landstingsrådet C a r p e l a n (M): Fru ordförande, ledamöter! När jag läser den här motionen i egenskap av personallandstingsråd så tänker jag: Det här är en typisk Vänstermotion! Vänstern nämner miljön som skäl, men det håller inte. Förmånsbilarna är ju de bilar som uppfyller de strängaste miljökrav som finns på marknaden för närvarande. Alternativet, som jag ser det ur personalsynpunkt, är att det skulle bli värre för miljön om man avskaffade dem, därför att dessa personer i så fall sannolikt kommer att använda en miljömässigt sämre bil än de miljöbilar som landstinget i dag använder sig av. De flesta har helt enkelt inte råd att ha sprillans nya bilar, oavsett om vi är en politiker eller en tjänsteman inom ramen för landstinget. Således skulle det innebära en sämre miljö om man går på Vänsterns motion.

Och alla kan inte alltid åka kollektivt. Om du är en tjänsteman som jobbar inom Locum eller vad det kan vara är det inte i alla lägen möjligt att åka kollektivt. Är det lågtrafik mitt på dagen så är det ineffektivt, och i så fall använder man bilen till olika möten.

Som jag förstår har den här motionen också varit uppe tidigare år, och man har anfört samma argument.

Om förmånsbilarna skulle tas bort är sannolikheten att alla som i dag har förmånsbil – i vart fall på tjänstemannasidan – kommer att begära en lönekompensation för att tjänstebilen dras undan, och det innebär att det blir omförhandling av samtliga avtal som det nu är fråga om, och det är ju inte så att det blir en lägre kostnad för landstinget utan det blir då givetvis så att lönen förhandlas upp som kompensation för utebliven förmånsbil. Vi kan förstås inte veta exakt vad det skulle kosta, men sannolikt är det för varje person ett antal tusenlappar varje månad för att det här ska kunna gå igenom över huvud taget, och sannolikt blir det i det läget snarare dyrare för landstinget på lång sikt i form av kompensation för de tjänstemän som har en utebliven förmån.

Det finns alltså inga miljövinster, och det finns som jag bedömer det heller inga ekonomiska vinster om man skulle bifalla Vänsterns förslag, utan det här är en Vänstermotion som egentligen handlar om någonting helt annat. Det handlar inte om miljöbalken – det handlar om Jantelagen. Därför bör fullmäktige inte bifall den här typen av Vänstermotioner.

Anförande nr 177
C h a r l o t t e B r o b e r g (M): Jag begärde replik på dig, Håkan, för jag tyckte att du antydde att alla landstingsråd i Alliansen tidigare har tagit ut en förmånsbil. Det stämmer inte. Jag har valt att inte ta ut någon förmånsbil.

Anförande nr 178
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Då läser jag innantill vad jag precis sade: ”Dessutom är det ett flertal av eller alla Alliansens nio landstingsråd som innehar *eller erbjuds* förmånsbil.” Det var det jag sade, Charlotte.

Då kan man undra: Varför är det bara Alliansens landstingsråd som erbjuds förmånsbilar? Om det är så svårt att ta sig fram som Peter Carpelan just sade så borde kanske hela fullmäktige få förmånsbilar? Det kanske är nästa motion.

Anförande nr 179
Landstingsrådet L a r s s o n (S): Jag tycker ändå att rätt ska vara rätt. Alla landstingsråd har rätt att plocka ut en förmånsbil om de absolut önskar. Sedan har de rödgröna landstingsråden valt att avstå.

Vi socialdemokrater yrkar bifall till den här motionen. Vårt avgörande skäl är att vi i och för sig tycker att chefer, landstingsråd och sådana ska ha bra betalt, men vi tycker att det ska vara tydligt vilken lön man har. Jag har själv suttit och löneförhandlat med ett antal av landstingets chefer när jag själv har suttit i majoritetsställning i det här huset. Då har det ofta varit så att man först ska förhandla fram en skyhög lön och därefter ska direktören X ha ett antal olika förmåner vid sidan av lönen, som kan handla om förmånsbilar, pensionsavtal och andra saker. Jag är väl beredd att försvara höga löner, men då ska man också stå för vad lönen egentligen är och inte dölja stora delar av ersättningen bakom olika förmåner.

Det är det avgörande argumentet för oss socialdemokrater. Det behövs rakhet och tydlighet i de lönesättningar vi har, både när det handlar om politiker och när det handlar om höga chefer.

Sedan kan jag inte låta bli, för det var ett så lustigt argument som personallandstingsrådet Peter Carpelan förde fram om att avskaffande av förmånsbilarna skulle hota miljöarbetet – det lät lite grann så. Om man tänker i den logikens riktning så borde vi erbjuda samtliga landstingets 44 000 anställda en förmånsbil – det skulle vara ett radikalt grepp för att förbättra miljöarbetet i Stockholms läns landsting! Jag vet att det inte är riktigt så det ligger till.

Ja till höga löner till våra duktiga chefer, vi behöver absolut förhandla fram de avtalen. Men vi ska inte dölja delar av lönen bakom diverse konstiga fringisar vid sidan av. Därför yrkar vi bifall till motionen.

Anförande nr 180
N i k l a s G l a d h (MP): Tack, ordförande! Och så vill jag verkligen tacka Håkan Jörnehed och Vänsterpartiet för en utmärkt motion. Det har också varit en bra argumentation från Socialdemokraterna i den här frågan.

Vi vet ju alla här inne att hållbar utveckling är avgörande för vår framtid. Vi vet också alltihop att klimatfrågan är central. Och vi behöver åtgärder både i smått och i stort. Förmånsbilarna är kanske inte den stora frågan i ett globalt sammanhang som hela klimatfrågan, men det är en tydlig signalfråga, och signalfrågorna är också viktiga för hur vi ska ställa om vårt samhälle. Det här är en liten signal om hur vi som offentlig verksamhet kan gå steget före och avskaffa dessa förmånsbilar – som vi dessutom inte har behov av. Vi har ju en väldigt bra kollektivtrafik som vi kan åka med. Vi kan också ha bilpooler som alternativ. Det finns andra lösningar på hur vi ska transportera oss än att de som har det bäst ställt också ska ha förmånsbilar. Vi behöver alltså ta två steg mot det hållbara samhället, för att också andra personer än vi som sitter här inne, det vanliga folket, ska förstå: Vad ska vi göra för att ställa om till det hållbara samhället?

Jag vill därmed yrka bifall till en alldeles utmärkt motion.

Anförande nr 181
P i a O r t i z V e n e g a s (V): Jag tycker det är lite lustigt när jag läser svaret på motionen. Det nämns lite grann om miljökonsekvenser, och nu säger Peter att vi får en sämre miljö om vi tar bort de här bilarna. Men det sägs ingenting om ekonomin. Nu hörde jag Peter säga att cheferna kommer att vilja ha kompensation om vi tar bort den här förmånen. Då blir jag väldigt nyfiken på hur det ser ut för landstingsråden. Är det så att landstingsråden har motsvarande avdrag på sitt arvode om de har tackat ja till förmånsbilarna? Eftersom du för det resonemanget när det gäller cheferna måste vi väl ha det för landstingsråden också? Eller är det så att de också ska få ökat arvode om de avstår från sin förmånsbil? Jag vill gärna ha det här förklarat!

Anförande nr 182
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): För att klargöra: Det är väldigt svårt att förstå av svaret vilka som erbjuds förmånsbilar. Vänsterpartiet har aldrig erbjudits någon förmånsbil – kanske för att man hade på känn att vi var negativa. Vi har i alla fall aldrig blivit erbjudna det.

Jag tror inte heller som Peter att det skulle vara väldigt jobbigt att omförhandla 33 avtal. Det är rätt lite på 43 000 anställda.

Vi tycker att landstinget ska vara modernt och att förmånsbilar är föråldrat. Vi kommer att begära votering på det.

Jag har då en fråga till ordföranden och presidiet– jag förstår varför ni lade den här motionen sist. Kan de som innehar förmånsbilar och som sitter här inne nu rösta om denna? Blir det inte lite delikatessjäv?

Där finns det något konservativt, man vill rädda sin förmånsbil, och vi tycker att landstinget ska höra till framtiden. Där har vi skillnaden!

Anförande nr 183
Landstingsrådet H e m m i n g (C): Först och främst begärde jag ordet av samma skäl som Charlotte Broberg begärde en replik. Eftersom svepande antydningar har gjorts om att alla landstingsråd i majoritet skulle ha förmånsbil vill jag vara väldigt tydlig med att det aldrig har föresvävat mig, och jag har inte heller något minne av att jag har erbjudits det.

Sedan kan jag också säga att jag tycker att det här är ett något tveksamt inslag i en modern arbetsgivares flora av förmåner. Men jag tycker också att det är en utpräglad symbolretorik som man här ägnar sig åt. Det här har ju ingen som helst reell inverkan, varken på landstingets ekonomi eller på miljöarbetet här i landstinget.

Det är inte heller så att vi i Alliansen anser att bilar alltid måste vara dåliga för miljön. Biltrafiken är ett stort miljöproblem i dag. Vi arbetar aktivt, den förra regeringen gjorde det och jag hoppas att den nuvarande regeringen kommer att fortsätta arbetet för en fossilfri fordonsflotta. Inom några decennier kommer man att kunna åka bil med gott samvete.

Däremot är det klart att vi har en trängselproblematik i en storstadsregion, som alltid kommer att vara en utmaning. Därför måste vi arbeta hårt för att, framför allt i de trängselbelastade delarna av länet, använda oss så mycket som möjligt av kollektivtrafik, och därför är det ofta i Stockholms inre delar ett ganska ineffektivt transportslag att använda sig av bil – ett av skälen till att jag inte har någon förmånsbil.

Men vi ägnar oss åt riktig politik och inte symbolretorik, och jag yrkar därför bifall till landstingsstyrelsens förslag, även om det personligen aldrig skulle föresväva mig att ha en tjänstebil när vi har en så utmärkt kollektivtrafik.

Anförande nr 184
Landstingsrådet J ö r n e h e d (V): Men Gustav, då kan man undra varför Centerpartiet i Stockholms stad tycker så som du tycker egentligen och står upp för det och röstar emot att ha förmånsbilar.

Återigen: Vad det handlar om är, tycker jag, om man ska vara modern, ett landsting i tiden – då har man inte förmånsbilar. Och om man nu måste ha bil så skulle vi väl föreslå bilpool eller något liknande. Jag känner att förmånsbilar är argumentation från 80-talet – någon som ringer och säger: Jag vill ha tillbaka min förmånsbil och mina axelvaddar!

Vi går mot framtiden!

O r d f ö r a n d e n : Jag har ingen mer på talarlistan. Jag vill bara säga att den uppgift jag har är att alla landstingsråd, oavsett parti, kan utnyttja möjligheten till förmånsbil. Huruvida man erbjuds eller måste ansöka, hur det praktiskt går till, vet jag inte eftersom jag aldrig har varit det.

Jag kan också säga att den enda av landstingsråden i Alliansen som i dag innehar eller tidigare har haft förmånsbil är finanslandstingsrådet Torbjörn Rosdahl, och han är icke i salen och deltar alltså inte i vare sig behandling eller beslut i frågan.

Så lär det vara. Sedan får man väl diskutera vidare. När det gäller antalet chefer vet jag inte exakt vilken krets det gäller, men det är nog chefsnivåer av olika slag.

Då kan vi gå till beslut – köra, som det heter – i denna fråga.

§ 168 Valärenden

Anförande nr 185
F r e d r i k S a w e s t å h l (M): Ordförande! Gratulerar till uppdraget! Du har prövats på en del voteringar i dag och det är klart godkänt.

Valberedningen har haft ett möte på förmiddagen, och allt som vi har fått in återfinns i det här förslaget. Som ni ser kommer en del valfrågor att behöva bordläggas och tas upp igen i december. På några ställen står majoriteten och oppositionen och det är bara för att partigrupperna ännu inte har förhandlat färdigt om exakt alla poster, det gäller övervakningsnämnderna, men vi ska försöka reda ut det under den kommande veckan. Det var också varit vissa oklarheten om fördelning av poster i revisionsgrupperna. Ni ska vara medvetna om det. Övriga poster kommer upp till beslut i december.

Det saknas nämndemän från många partier – valberedningen uppmanar er att jaga kandidater.

Med dessa ord yrkar jag bifall till valberedningens förslag!

Förteckning över talare
(siffrorna avser anförandets nummer)

Landstingsrådet Hemming (C) 7:1, 126, 132, 156, 183
Vivianne Gunnarsson (MP) 7:2, 115, 117
Landstingsrådet Bohlin (KD) 7:3, 5, 10, 54, 56, 71
Michel Silvestri (MP) 7:4, 9, 13, 33, 123, 125, 155
Anders Lönnberg (S) 7:6, 11, 99
Lars Tunberg (FP) 7:7
Jenny Hjalmarsson (S) 7:8
Landstingsrådet Larsson (S) 7:12, 21, 26, 41, 43, 45, 90, 179
Landstingsrådet Jörnehed (V) 7:14, 17, 22, 34, 37, 53, 55, 57, 86, 88, 91, 175, 178, 182, 184
Landstingsrådet Ljungberg Schött (M) 7:15, 20, 25, 42, 44, 46
Jonas Lindberg (V) 7:16, 23, 28, 31, 36, 161, 174
Sandra Ivanovic (MP) 7:18, 39, 173
Birgitta Sevefjord 7:19, 73, 75, 77, 164
Lowisa Anderzon (S) 7:24
Landstingsrådet Carpelan (M) 7:27, 30, 35, 40, 102, 124, 139, 176
Landstingsrådet Nordling (MP) 7:29, 105
Landstingsrådet Sjöström (S) 7:32, 38, 127
Thomas Bengtsson (MP) 7:47, 49, 51, 128
Landstingsrådet Rosdahl (M) 7:48, 50, 52, 85, 87, 89, 93, 95, 106, 134, 138, 141
Landstingsrådet Wikholm (S) 7:58, 60, 62, 107, 112, 122
Landstingsrådet Tamsons (M) 7:59, 61, 63, 80, 82, 84, 101, 111, 113, 116
Kerstin Burman (V) 7:64, 66, 68, 149
Landstingsrådet Starbrink (FP) 7:65, 67, 69, 74, 76, 78, 147, 159, 169, 171
Johan Sjölander (S) 7:70, 72, 154, 162
Conny Fogelström (S) 7:79, 81, 83
Tomas Eriksson (MP) 7:92, 94, 96, 146, 148, 151, 153, 157, 158, 166
Ninos Maraha (FP) 7:97
Malin Karlsson (MP) 7:98, 104, 109
Isabelle Flygare (V) 7:100, 170, 172
Landstingsrådet Forslund (FP) 7:103, 120
Gunilla Roxby Cromvall (V) 7:108, 133
Karl Henriksson (KD) 7:110, 119, 135
Lukas Forslund (C) 7:114
Anna Sehlin (V) 7:118, 121, 129
Rolf Lindell (S) 7:130
Mattias Lönnqvist (FP) 7:131
Marie-Helena Fjällås (MP) 7:136, 140, 142
Tomas Melin (MP) 7:137, 144
Landstingsrådet Lindquist (M) 7:143, 145
Jessica Ericsson (FP) 7:150, 152, 165
Feline Flodin (V) 7:160
Karin Michal (MP) 7:163
Shadi Larsson (MP) 7:167
Pia Ortiz Venegas (V) 7:168, 181
Charlotte Broberg (M) 7:177
Niklas Gladh (MP) 7:180
Fredrik Saweståhl (M) 7:185